

Начало > Предприемане на съдебни действия > Правни системи на ЕС и държавите членки > Национални обикновени съдилища

Национални обикновени съдилища

Обикновените съдилища са в основата на съдебните системи на държавите-членки. Те се занимават с голяма част от съдебните производства. Обхватът на тяхната компетентност се различава в значителна степен. Тук можете да откриете повече информация относно обикновените съдилища и тяхната компетентност във всяка държава-членка.

В повечето държави-членки обикновените съдилища се занимават с два основни вида производства:

производства по наказателноправни въпроси, т.е. свързани с наказуеми (престъпни) деяния (например кражби, вандализъм, измами и др.); тези съдилища могат да налагат санкции и често се наричат „наказателни съдилища”,

производства по гражданскоправни въпроси, т.е. спорове между граждани и/или предприятия (например, проблеми с наем, договор за услуга или развод и др.); тези съдилища често се наричат „граждански съдилища”.

Моля, изберете знаме, за да получите подробна информация за съответната страна.

Последна актуализация: 17/11/2021

Тази страница се поддържа от Европейската комисия. Информацията на тази страница не отразява задължително официалната позиция на Европейската комисия. Комисията не поема никаква отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. За да се запознаете с правилата относно авторското право за страниците на ЕС, моля прочетете правната информация.

Национални обикновени съдилища - Белгия

Настоящият раздел предоставя кратък преглед на обикновените съдилища в Белгия.

Обикновени съдилища — въведение

Върховен съд

🇪🇺 **Касационен съд** (*Cour de cassation/Hof van Cassatie*): това е върховният съд — „съдът на съдилищата“ — чието седалище е в Брюксел.

Наказателен съд

Във всяка от 10-те провинции, както и в административен регион Брюксел, функционира по един 🇪🇺 **наказателен съд** (*cour d'assises/hof van assisen*). Това не е постоянен съд; той се свиква всеки път, когато пред него бъде отправено обвинение срещу обвиняеми.

Апелативни съдилища

🇪🇺 **Апелативен съд** (*cour d'appel/hof van beroep*): в Белгия има пет апелативни съдилища:

в Брюксел (за съдебните райони на Валонски Брабант, Льовен и Брюксел),

в Лиеж (за съдебните райони на Лиеж, Ойпен, Намюр и Люксембург),

в Монс (за съдебния район на Ено),

в Гент (за съдебните райони на Западна Фландрия и Източна Фландрия),

в Антверпен (за съдебните райони на Антверпен и Лимбург).

🇪🇺 **Апелативен трудов съд** (*cour du travail/arbeidshof*): в Белгия има пет апелативни трудови съдилища. Това са апелативни съдилища, специализирани в областта на трудовото право. Тяхната териториална компетентност се припокрива с тази на горепосочените апелативни съдилища.

Първоинстанционни съдилища

🇪🇺 **Първоинстанционен съд** (*tribunal de première instance/rechtbank van eerste aanleg*): в Белгия има 13 първоинстанционни съдилища (по един съд във всеки съдебен район и два в съдебния район на Брюксел — един фламандскоезичен и един френскоезичен).

🇪🇺 **Трудов съд** (*tribunal du travail/arbeidsrechtbank*): в Белгия има девет трудови съдилища (по принцип по един в рамките на териториалната компетентност на всеки апелативен съд, с изключение на териториалната компетентност на апелативния съд в Брюксел, в рамките на която попадат трудовите съдилища в Льовен и Нивел и още две съдилища в самия Брюксел — един фламандскоезичен и един френскоезичен съд — с изключение на съдебния район на Ойпен).

🇪🇺 **Търговски съд** (*tribunal de l'entreprise/ondernemingsrechtbank*): в Белгия има девет търговски съдилища (по принцип по един в рамките на териториалната компетентност на всеки апелативен съд, с изключение на териториалната компетентност на апелативния съд в Брюксел, в рамките на която попадат търговските съдилища в Льовен и Нивел и още две съдилища в самия Брюксел — един фламандскоезичен и един френскоезичен съд — с изключение на съдебния район на Ойпен).

По-нисшестоящи или местни съдилища

🇪🇺 **Мирови съд** (*justice de paix/vrederegerecht*): в Белгия функционират 187 мирови съдилища (по един съд във всяка съдебна околия).

🇪🇺 **Полицейски съд** (*tribunal de police/politierechtbank*): в Белгия функционират 15 полицейски съдилища, т.е. по един съд във всеки съдебен район, с изключение на Брюксел, където има четири.

Компетентност на съдилищата

Мирови съд

Мировият съд разглежда всички иски с цена под 5000 EUR, които не са от изключителната компетентност на друг съд. Мировият съд (*juge de paix/vrederechter*) е компетентен и по спорове, свързани с наеми, нарушения на обществени ред, сервитути и принудително отчуждаване, независимо от цената на иска, както и да постановява временни мерки при спорове между съпрузи. С изключение на делата, при които цената на иска не надвишава 2000 EUR, решенията на мировия съдия подлежат на **обжалване** пред първоинстанционния съд.

Полицейски съд

Полицейският съд е **наказателен и граждански** съд, който разглежда дребни нарушения (*contraventions/overtredingen*), престъпни деяния с по-ниска степен на обществена опасност (*délits/wanbedrijven*), които се разглеждат като дребни нарушения, нарушения на някои специални закони (като например Кодекса на селското стопанство (*Code rural/Veldwetboek*) или Кодекса на горското стопанство (*Code forestier/Boswetboek*)) и иски за обезщетение за вреди, причинени в резултат на пътнотранспортни произшествия. Решенията на полицейския съд подлежат на **обжалване** пред първоинстанционния съд, освен когато касаят въпросите, посочени в Кодекса за работата на съдилищата (*Code judiciaire/Gerechtigelijk Wetboek*), когато цената на иска не надвишава 1240 EUR.

Първоинстанционен съд

Първоинстанционният съд е компетентен по всички спорове, с изключение на онези, за които по закон са компетентни други съдилища. Това означава, че той разполага с **остатъчна компетентност**.

Първоинстанционният съд се подразделя на четири отделения: **граждански съд, наказателен съд, семеен съд и съд за младежта**. От 2007 г. насам към първоинстанционните съдилища в Антверпен, Брюксел, Източна Фландрия, Лиеж и Ено са създадени и отделения, наречени **съдилища по прилагане на наказанията**.

Граждански съд

Гражданският съд (*tribunal civil/burgerlijke rechtbank*) разглежда дела, **свързани с гражданското състояние на лицата**. Той е компетентен също така по спорове с цена на иска, надвишаваща 1860 EUR, спорове, свързани с наследствени или авторски права, както и по жалби срещу решения, постановени от мирови съд.

Изправителен съд

Изправителният съд (*tribunal correctionnel/correctionele rechtbank*) се произнася по всички **престъпления и тежки престъпления** (*crimes/misdaden*), като например заблуда, измама, непредумишлено убийство, кражба с взлом или грабеж, които се разглеждат като престъпни деяния с по-ниска степен на обществена опасност. Той изпълнява също така ролята на въззивна инстанция за решения, постановени от полицейския съд. Делата пред изправителния съд могат да се заведат по два начина: чрез пряко сезиране от прокуратурата (*ministère public/openbaar ministerie*) или от граждански ищец, или въз основа на определение на съвещателния състав на първоинстанционния съд, който след приключване на предварителното производство (*instruction/gerechtigd onderzoek*) решава дали обвиняемият трябва да се предаде на изправителния съд.

Съвещателният състав (*chambre du conseil/raadkamer*) провежда предварителните производства. Съставен е от един съдия от първоинстанционния съд, който заседава еднолично и преценява дали изправителният съд трябва да бъде сезиран или обвиняемият трябва да бъде освободен (*non lieu/buitenvervolginstelling*). Съвещателният състав решава също така дали да наложи на обвиняемия мярка за неотклонение задържане под стража или да го освободи, като при необходимост може да направи това под условие, и взема това решение за всеки месец поотделно или в случаите на престъпление с по-висока степен на обществена опасност, което не може да бъде разглеждано като престъпно деяние с по-ниска степен на обществена опасност — на всеки три месеца.

Мярка за неотклонение задържане под стража (*détention préventive/voorlopige hechtenis*) е мярка за неотклонение, чрез която лице, заподозряно в извършване на престъпление с по-ниска или с по-висока степен на обществена опасност, се задържа в очакване делото му да бъде разгледано. Тази мярка се налага с цел да се предотврати възможността заподозреният да се укрие, когато трябва да се яви пред съдията, да извърши междувременно други престъпления, да се опита да унищожи или укрие доказателства или да се свърже с трети лица (напр. за да упражни влияние върху свидетели или лица, заподозрени заедно с него). Ако заподозрените бъдат окончателно оправдани или делото срещу тях бъде прекратено, те могат да поискат обезщетение от министъра на правосъдието за времето, което несправедливо са прекарвали в затвора. За да се предостави такова обезщетение за неправомерно задържане (*indemnité en cas de détention inopérante/vergoeding wegens onwerkzame hechtenis*), трябва да бъдат изпълнени две условия: задържането на заподозрения трябва да е продължило повече от осем дни и задържането или продължаването на задържането не трябва да е било поради личното поведение на заподозрения. Министърът е изключително стриктен при преценката дали е изпълнено второто условие.

Решенията на съвещателния състав могат да бъдат **обжалвани** пред обвинителния състав (*chambre des mises en accusation/kamer van inbeschuldigingstelling*) на апелативния съд. Този състав разглежда предварителните производства на апелативните съдилища.

Съд за младежта

Съставите за младежта, които са част от **съда за младежта** (*tribunal de la jeunesse/jeugdrechtbank*) са компетентни по въпроси, засягащи младежи, изложени на риск, и младежи, които са извършили престъпления.

Единствено прокуратурата може да реши дали дадено дело следва да се разглежда от съда за младежта. За разлика от гражданскоправните въпроси, тези дела не могат да бъдат заведени от отделни лица. Младежите могат да бъдат изправени пред съда за младежта в два случая. Първо, ако са извършили престъпление, полицията ще предостави името им на прокуратурата. Тя преценява дали събитията са достатъчно сериозни, за да сезира съда за младежта.

Второ, ако младежите се намират в трудна ситуация у дома, те вероятно вече са били в контакт със службата за подпомагане на младежта (*service d'aide à la jeunesse*). Ако не може да бъде намерено решение на ситуацията, в която се намират, службата изпраща случая на комисията по медиация (*commission de médiation*), която оказва специална подкрепа на младите хора. При необходимост въпросната комисия по медиация може да поиска от прокуратурата да сезира съда за младежта, за да бъдат предприети необходимите мерки.

Семеен съд

Семейният съд (*tribunal de la famille/familie rechtbank*) е компетентен да разглежда всички семейни спорове в съответствие с член 572а и член 577, параграф 3 от Съдебния кодекс.

Освен по изключение, съдът е компетентен по следните въпроси, независимо от цената на иска:

всяка искова молба, свързана с гражданското състояние и последиците от него: спорове, свързани с брака или произтичащите от него задължения, развод и имуществените последици от него, установяването или оспорването на произход, оспорване на определени решения, взети от длъжностните лица по гражданското състояние, и др.;

всяка искова молба, свързана със законно съжителство на семейни начала и последиците от него: мерки, свързани със собствеността на несемейни партньори, прекратяване на законно съжителство на семейни начала и др.;

всяка искова молба, свързана с деца: определяне на упражняването на родителската отговорност и/или условията на живот, определяне на правото на лични отношения и др.;

всяка искова молба, свързана със задължения за издръжка: определяне или изменение на издръжка за бивш съпруг или родител, определяне или коригиране на вноската за издръжка и др.;

определени иски молби, свързани със семейни надбавки: определяне на ищеца на семейни надбавки или оспорване на плащането на семейни надбавки на ищеца;

всяка искова молба, свързана със собствеността на дадено семейство: дарения на имот от семейната собственост, уреждане на въпросите относно собствеността, принадлежаща на съпрузите, спорове по отношение на наследството (напр. отказ от наследство), и др.;

всяка искова молба, свързана с временна забрана за пребиваване в случай на домашно насилие.

Съдът е компетентен и по отношение на разпореждането на временни и неотложни мерки.

Накрая, той е компетентен да разглежда и всички жалби срещу решения, постановени от мирови съдилища по отношение на недееспособни лица.

Съдилища по прилагане на наказанията

Съдът по прилагане на наказанията (*tribunal de l'application des peines/strafuitvoeringsrechtbank*) постановява решенията относно правния статут извън затвора на осъдените на лишаване от свобода лица. Съдът може да допусне следните мерки: **ограничено задържане** (*détention limitée*

/beperkte detentie), **електронно наблюдение**, **условно освобождаване** (*libération conditionnelle/voorwaardelijke invrijheidstelling*) и **временно освобождаване** (*mise en liberté provisoire/voorlopige invrijheidstelling*) с оглед на експулсирането или връщането в държавата на произход. Прокуратурата и осъдените могат да подадат касационна жалба срещу решенията на съдилищата по прилагане на наказанията.

Жалби срещу решенията на първоинстанционния съд

С изключение на решенията, постановени от съд по прилагане на наказанията, ако страна по делото или прокуратурата не е удовлетворена от постановеното от първоинстанционния съд решение, тя може да го **обжалва**, при условие че съдът го е постановил на първа инстанция, т.е. самото решение не трябва да е постановено по жалба срещу решение на полицейския или мировия съд. В този случай жалбата се разглежда от апелативния съд, независимо дали обжалваното решение е било постановено от граждански, изправителен съд или от съда за младежта.

Трудов съд

Трудовият съд е компетентен по **социални въпроси**: социално осигуряване (пенсии, обезщетения за безработица и др.), трудовоправни спорове (трудови договори, трудово законодателство и др.) и трудови злоупотреби. Той се произнася и по иски молби за **предпазен конкордат с кредиторите** (*règlement collectif de dettes/collectieve schuldenregeling*), подадени от физически лица.

Трудовият съд е съставен от **различни състави**. С изключение на предвидените в Кодекса за работата на съдилищата случаи, те се състоят от един професионален съдия, който председателства състава, и двама непрофесионални съдии. В зависимост от естеството на разглежданото дело непрофесионалните съдии представляват работниците, работодателите или самостоятелно заетите лица. Те се назначават, след като са били предложени от професионалните браншови организации (работодатели, служители, работници или самостоятелно заети лица). Що се отнася до прокурора, в тези случаи той се нарича прокурор по труда (*auditeur du travail/arbeidsauditeur*), а неговата служба е известна като *auditorat du travail/arbeidsauditoraat*.

При несъгласие с решението на съда страните могат да го **обжалват** пред апелативния трудов съд.

Търговски съд

Търговският съд е компетентен по спорове между предприятия, независимо от цената на иска.

Физическите лица също могат да предявяват иски срещу предприятия пред търговския съд.

Търговският съд разглежда спорове между предприятия, а именно физически лица, работещи като самостоятелно заети лица (търговци, свободни професии и директори), юридически лица (дружества, сдружения и фондации) и организации без юридическа правосубектност. Споровете не трябва да попадат в рамките на специалната компетентност на други съдилища, а по отношение на физически лица не трябва да включват действие, при което липсва ясна връзка с предприятието.

Търговският съд се състои от един или повече състави. Всеки състав се състои от професионален съдия и двама непрофесионални съдии. Тези непрофесионални съдии не са съдии, а по-скоро са предприемачи, директори на дружества, счетоводители, одитори и т.н. Те помагат на професионалния съдия, като предоставят опита си в търговската сфера.

В определени случаи прокуратурата завежда дела пред търговския съд, в които тя се представлява от прокурор, от един или повече главни заместници и един или повече други заместници.

Ако страна желае да оспори решението на търговския съд, тя подава **жалба** пред апелативния съд. Обжалваното решение обаче трябва да е постановено на първа инстанция.

Апелативни съдилища и апелативни трудови съдилища

Апелативният съд се състои от различни отделения.

Гражданските отделения (*chambres civiles/burgerlijke kamers*) разглеждат жалби срещу решения, постановени на първа инстанция от гражданските отделения на първоинстанционните съдилища и от търговските съдилища.

Наказателните отделения (*chambres correctionnelles/correctionele kamers*) разглеждат жалби срещу решения, постановени на първа инстанция от изправителните съдилища.

Отделенията за младежта (*chambres de la jeunesse/kamers in jeugdzaken*) разглеждат жалби срещу решения, постановени на първа инстанция от съдилищата за младежта.

Обвинителният състав (*chambre des mises en accusation/kamer van inbeschuldigingstelling*) разглежда предварителните производства и жалби срещу решения на съвещателния състав на първоинстанционния съд. Освен това този състав повдига срещу заподозрените обвинение пред наказателния съд в случай на предполагаемо извършване на престъпления с висока степен на обществена опасност, нарушения на законодателството за печата или политически престъпления.

Както при трудовия съд, съставите в **апелативния трудов съд** са съставени от професионален съдия и двама или четирима непрофесионални съдии. Жалбите срещу решения на трудовите съдилища се разглеждат от апелативния трудов съд.

Наказателен съд

Престъпления с висока степен на обществена опасност

Когато някое лице е **обвинено в престъпление с висока степен на обществена опасност** (*crime/misdaad*), което не може да бъде разглеждано или не се разглежда като престъпно деяние с **по-ниска степен на обществена опасност** (*délit/wanbedrijf*), то се призовава да се яви пред наказателния съд, за да бъде съдено от **съдебни заседатели**.

Наказателният съд се председателства от професионален съдия, подпомаган от други двама съдии, които също са професионални съдии. Те не се произнасят по вината или невинността на обвиняемия. Съдебните заседатели са тези, които решават дали обвиняемият е извършил престъпление или не. **Съдебните заседатели** се избират чрез жребий, теглен сред населението. За съдебен заседател може да бъде призован всеки белгийски гражданин на възраст между 28 и 65 години, който е в състояние да упражнява свободно своите граждански и политически права, може да чете и пише, и никога не е бил осъждан на лишаване от свобода за повече от четири месеца или на повече от 60 часа безвъзмезден труд в полза на обществото.

Наказателното производство започва с прочитане на обвинителния акт, представляващ обобщение на процеса на установяване на фактите и на определяне на основните доказателства, събрани по време на предварителното производство. След това се изслушват свидетелите и участвалите в предварителното производство лица. Изслушванията целят да се даде възможност на съдебните заседатели, които не са се запознали с делото, да си съставят мнение. След това прокурорът произнася обвинителна реч, с която иска конкретна присъда, гражданските ищци се изслушват, а адвокатите на защитата представят устната си защита. Обвиняемият също се изслушва. Той отговаря на въпросите на председателя на състава, дава обяснения и може дори да пледира, че е невинен. В края на производството **дванадесетте съдебни заседатели** заседават при закрити врати. Те **трябва да вземат решение дали обвиняемият е виновен или е невинен**. Решението се взема чрез гласуване, като то може да бъде взето с квалифицирано мнозинство. Те например могат да признаят обвиняемия за виновен, като признаят същевременно

наличието на смекчаващи вината обстоятелства. Ако обвиняемият бъде признат за виновен, професионалните съдии и съдебните заседатели заедно разискват какво наказание да бъде наложено. Решението по този въпрос се взема с абсолютно мнозинство. Решението относно наличието на вина трябва да бъде мотивирано.

По принцип решението на наказателния съд не подлежи на обжалване (*appel/hoger beroep*). Осъденият, гражданският ищец и прокуратурата могат обаче да подадат жалба пред **Касационния съд** (*pourvoi en cassation/cassatieberoep*). В случай че присъдата бъде отменена от Касационния съд, делото се изпраща за решаване от друг наказателен съд, който ще трябва да постанови нова присъда.

Нарушение на законодателството за печата и политически престъпления

Нарушение на законодателството за печата (*délit de presse/drukpersmisdrijf*) има тогава, когато е изразен престъпен умишъл чрез текстове, разпространени в голям брой екземпляри чрез технически способ. Престъплението е политическо (*délit politique/politiek misdrijf*), когато е извършено по политически мотиви и с политически цели. Политическите престъпления и нарушенията на законодателството за печата се разглеждат от наказателния съд, с изключение на нарушенията на законодателството за печата, основани на расизъм или ксенофобия.

Касационен съд

Касационният съд е **гарант за спазването на правото от страна на съдилищата**. Компетентността му обхваща цялата територия на Белгия.

Касационният съд не се произнася по фактите, а само по правната страна на делото. Касационното обжалване е допустимо само въз основа на **правни основания**, тоест при нарушаване на закона или на общ принцип на правото. Касационната жалба е допустима само срещу решения, постановени на последна инстанция, тоест такива, при които не е възможно обжалване.

Касационният съд е съставен от първи председател, председател, председатели на отделения и редови съдии. Прокуратурата се представлява от главния прокурор към Касационния съд или от генерален адвокат. Съдът има **три отделения**: първото разглежда гражданските, търговските, данъчните и дисциплинарните дела, второто — наказателните дела, а третото — трудовите дела и тези, свързани със социалното осигуряване. Всяко от тези отделения има един френскоезичен и един нидерландскоезичен състав. По правило във всеки състав заседават петима редови съдии.

Преди да се произнесат, съдиите изслушват заключенията на **прокурора** към Касационния съд. Касационният съд може да реши да отхвърли жалбата. Ако представените аргументи не бъдат уважени, жалбата се отхвърля и оспорваното съдебно решение става окончателно. Ако Касационният съд приеме, че оспорваното решение е било постановено в нарушение на даден закон, то се отменя изцяло или частично, като делото може да бъде или да не бъде върнато за ново разглеждане. Когато съдът заключи, че делото трябва да се преразгледа по същество, то се изпраща на съд със същия ранг като инстанцията, постановила оспорваното решение. При никакви обстоятелства делото не се връща на съда, който първоначално се е произнесъл по него.

Забележка

Следва да се отбележи, че освен от гражданските съдилища граждански иски (главно свързани с обезщетения за причинени вреди), предявени от граждански ищци в рамките на наказателно производство, т.е. от жертвите на престъпления в широкия смисъл на думата, се разглеждат и от изправителните отделения на апелативния съд, наказателните съдилища, изправителните отделения на първоинстанционния съд (изправителен съд) и от полицейския съд (когато се разглеждат наказателни дела).

Бази данни с правна информация

Допълнителна информация относно белгийските съдилища може да бъде намерена на [Белгийски портал на Съдебната власт в Белгия](#).

Безплатен ли е достъпът до базата данни?

Да, достъпът до базата данни е **безплатен**.

Връзки по темата

[Белгийска федерална публична служба „Правосъдие“](#)

Последна актуализация: 28/07/2022

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - България

Този раздел предоставя информация за българската съдебна система.

Организация на правораздаването - съдебна система

Първоинстанционни съдилища по граждански и наказателни дела

Районен съд (РС)

Районният съд е основен първоинстанционен съд. На него са подсъдни всички дела освен тези, които със закон са определени като подсъдни на друг съд. Разглежда граждански, наказателни и административно-наказателни дела. Решенията на районните съдилища подлежат на обжалване пред съответния окръжен съд.

Районния съд се състои от съдии и се ръководи от председател.

Окръжен съд (ОС)

Окръжният съд разглежда като **първа инстанция**:

граждански дела - исковете за установяване или оспорване на произход, за прекратяване на осиновяване, за поставяне под запрещение или за отменянето му; исковете за собственост и други вещни права върху имот с цена на иска над 50 000 лв.; исковете по граждански и търговски дела с цена на иска над 25 000 лв., с изключение на исковете за издръжка, за трудови спорове и за вземания по актове за начет; исковете за установяване на недопустимост или нищожност на вписване, както и за несъществуване на вписано обстоятелство, когато това е предвидено в закон; исковете, които по други закони подлежат на разглеждане от окръжния съд.

наказателни дела - дела за престъпления по чл. 95 - 110, 115, 116, 118, 119, 123, 124, чл. 131, ал. 2, т. 1 и 2, чл. 142, чл. 149, ал. 5, чл. 152, ал. 4, чл. 196а, 199, 203, чл. 206, ал. 4, чл. 212, ал. 5, чл. 213а, ал. 3 и 4, чл. 214, ал. 2, чл. 219, 224, 225б, 225в, 242, 243 - 246, 248 - 250, 252 - 260, 277а - 278д, 282 - 283б, 287а, 301 - 307а, 319а - 319е, чл. 330, ал. 2 и 3, чл. 333, 334, 340 - 342, чл. 343, ал. 1, буква "в", ал. 3, буква "б" и ал. 4, чл. 349, ал. 2 и 3, чл. 350, ал. 2, чл. 354а, ал. 1 и 2, чл. 354б, чл. 356е - 356и, чл. 357 - 360 и чл. 407 - 419а от Наказателния кодекс, освен подсъдните на специализирания наказателен съд по чл. 411а от [Белгийски Наказателния кодекс](#).

В София е създаден и Градски съд (ГС) с правомощията на ОС. На Софийски градски съд като първа инстанция са подсъдни делата за престъпления от общ характер, извършени от лица с имунитет или от членове на Министерския съвет.

Окръжните съдилища са разположени в областните центрове. В съдебния район на всеки окръжен съд има един или няколко районни съдилища.

Второинстанционни съдилища по граждански и наказателни дела

Окръжният съд разглежда като **втора инстанция** обжалваните актове по дела на районните съдилища, както и други дела, възложени им със закон. Апелативният съд разглежда като втора инстанция обжалваните актове по дела на окръжните съдилища, както и други дела, възложени им със закон.

Третоинстанционни съдилища по граждански и наказателни дела

Върховният касационен съд е висшата съдебна инстанция по наказателни и граждански дела. Неговата юрисдикция се разпростира върху цялата територия на Република България.

Правна база данни

Всеки един съд в България има интернет страница, която отговаря на потребностите на гражданите, юридическите лица и административните органи. На интернет страниците на съдилищата може да бъде намерена информация за структурата и дейността на съда, както и информация за текущи или вече приключили дела.

Наименование и URL на съответните бази данни

На интернет страницата на [Висшия съдебен съвет](#) може да бъде намерен подробен списък със съдилищата в България, както и техните адреси и интернет страници (достъпни само на български език).

Последна актуализация: 29/06/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Чехия

Съдебната структура в Чешката република включва 89 районни съдилища, осем окръжни съдилища и Върховния съд.

Обикновени съдилища — въведение

Компетентност по граждански дела

Районните съдилища, окръжните съдилища, висшите съдилища и Върховният съд на Чешката република са отговорни за разглеждането на граждански дела.

Съдилища от първа инстанция

Районните съдилища разглеждат и решават правно спорове и други дела, възникващи от граждански, трудови, семейни и търговски въпроси, когато съгласно закона няма друг съд, материално компетентен по тях.

Други въпроси, които не са от частен характер (например относно назначаването и освобождаването от длъжност на арбитри, относно отмяната на арбитражно решение и т.н.), трябва да бъдат разглеждани и отсъждани от районните съдилища в граждански производства, когато това е предвидено в закона.

Делата, които попадат под компетентността на районен съд, обикновено се решават от един съдия, който заседава самостоятелно.

Когато законът го определя, въпросите по трудовата заетост и някои други въпроси се разглеждат от състав, състоящ се от съдия и двама непрофесионални съдии.

Окръжните съдилища изпълняват функцията на първоинстанционни съдилища по дела и спорове, определени в член 9, параграф 2 и член 9, буква а) от Гражданско-процесуалния кодекс.

Производствата пред окръжен съд като първа инстанция се разглеждат от един съдия. Състав, състоящ се от председател от двама съдии, разглежда и се произнася по дела на първа инстанция, когато това е предвидено в закона.

Върховният съд изпълнява функцията на първоинстанционен съд съгласно член 51 от Закон № 91/2012 за международното частно право.

Съгласно разпоредбите на този закон Върховният съд признава решения на чуждестранни съдилища.

Върховният съд заседава в състави или в Голям състав.

Второинстанционни съдилища

Когато дадено дело се разглежда от районен съд на първа инстанция, апелативният съд (второинстанционен съд) е окръжен съд.

Когато дадено дело се разглежда от окръжен съд на първа инстанция, апелативният съд е висш съд.

Висшите съдилища заседават в състави, които се състоят от председателстващ съдия и двама други съдии, освен ако не е постановено друго със специално законодателство.

База данни с правна информация

Законодателството на Чешката република може да бъде намерено на [официалния портал на чешкото правителство](#) (само на чешки език).

Достъпът до базата данни с правна информация безплатен ли е?

Да. Този уебсайт е единственият безплатен източник на текстовете на законодателни актове.

Компетентност по наказателни дела

Наказателните дела се разглеждат от районните съдилища, окръжните съдилища, висшите съдилища и Върховния съд на Чешката република.

Съдилища от първа инстанция

Освен ако Закон № 141/1961 за наказателните производства не предвижда друго, производствата на първа инстанция се водят от районен съд.

Наказателното производство пред съда се води от съдебен състав или от един съдия; председателят на състава или едноличният съдия решава само когато това е изрично предвидено в закона. Съставите на районните съдилища се състоят от председател и двама непрофесионални съдии.

Председател на състав или съдия може да действа като едноличен съдия. Само съдии могат да изпълняват функцията на председателстващ съдебен състав.

Окръжните съдилища разглеждат като първа инстанция делата за престъпления, за които законът предвижда наказание от най-малко пет години лишаване от свобода или когато може да бъде наложено изключение. Окръжните съдилища действат като първоинстанционни съдилища и по отношение на престъпленията, посочени в член 17, алинея 1 от Закона за наказателното производство, дори ако минималният срок за лишаване от свобода е по-кратък.

Окръжните съдилища заседават в състави. Един съдия, заседаващ самостоятелно, разглежда делата, определени в съответните правни актове относно съдебните производства

Съставите на окръжните съдилища включват:

- председателстващ съдия и двама други съдии, когато съдебният състав изпълнява функцията на съд на първа инстанция по наказателно дело;
- председател на съдебния състав и двама съдии по други дела.

Председател на състав или съдия може да действа като едноличен съдия. Само съдии могат да изпълняват функцията на председателстващ съдебен състав.

Второинстанционни съдилища

По-висшият окръжен съд се произнася по жалби срещу решения на районен съд. Висшият съд се произнася по жалби срещу решения на окръжен съд на първа инстанция.

Висшите съдилища заседават в състави, които се състоят от председателстващ съдия и двама други съдии, освен ако не е постановено друго със специално законодателство.

Компетентност по административни дела

Ролята на административното правосъдие е да защитава субективните публични права на физически и юридически лица.

Тази роля се изпълнява от **административните съдилища**. Това са специализирани състави в рамките на системата на окръжните съдилища, които действат като първоинстанционни съдилища.

Административните съдилища са съставени от: председателя на окръжния съд, заместник-председателите и съдиите. Отделните дела се разглеждат от състави, състоящи се от трима съдии.

Административните съдилища са компетентни да се произнасят по

а. жалби срещу административни актове, издадени от изпълнителен орган, орган на местна или окръжна власт, физическо или юридическо лице или друг орган, оправомощен да се произнася по правата и задълженията на физически и юридически лица в публичната администрация (наричан по-нататък „административен орган“);

б. защита срещу бездействие на административен орган;

в. защита срещу незаконна намеса на административен орган;

г. действия по въпроси, свързани с компетентността;

д. въпроси, свързани с избори и въпроси, свързани с местни или регионални референдуми;

е. въпроси, свързани с политически партии и политически движения;

ж. отмяна на мярка от общ характер или на част от нея, която противоречи на закона;

з. дисциплинарни въпроси, свързани със съдии, съдебни служители, държавни прокурори и съдебни изпълнители;

и. въпроси, свързани с определени правила за професионално поведение.

Върховният административен съд е административният съд на последна инстанция и включва председателят на Върховния административен съд, заместник-председателстващите съдии и съдии. Отделните дела обикновено се разглеждат от състав, съставен от трима съдии.

Освен разглеждането на жалби Върховният административен съд разглежда дела за разпускането на политически партии или политически движения, за спиране или възобновяване на техните дейности, за жалби, свързани със съдебна компетентност и за пълното или частичното отменяне на мерки от общ характер. Допълнителна материална компетентност се дава на Върховния административен съд чрез специално законодателство.

Допълнителна информация можете да намерите на уебсайта на [Европейския съдебен атлас по гражданскоправни въпроси — Съдебна система на Чешката република](#).

Допълнителна информация можете да намерите на следния уебсайт: [Nejvyšší správní soud](#) [Върховен административен съд].

Свързани връзки

[Европейска съдебна система](#)

Последна актуализация: 09/11/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Дания

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на обикновените съдилища в Дания.

Обикновени съдилища — въведение

Върховен съд (Højesteret)

Върховният съд е апелативният съд от последна инстанция в Дания и е със седалище в Копенхаген. Съдът преразглежда решения и постановления на:

Висшият съд на Източна Дания

Висшият съд на Западна Дания и

Морския и търговски съд в Копенхаген.

Върховният съд преразглежда както граждански, така и наказателни дела, и е апелативният съд от последна инстанция (трето ниво) при дела за наследство и попечителство, несъстоятелност, принудително изпълнение и дела, свързани с поземлена регистрация.

Върховният съд не преразглежда въпроси, свързани с вината или невинността при наказателни дела. Само при изключителни случаи съществува право на обжалване (трето ниво) пред Върховния съд (вижте по-долу). В състава на Върховния съд няма непрофесионални съдии.

Източен висш съд (Østre Landsret) и Западен висш съд (Vestre Landsret)

В Дания съществуват **две висши съдилища** — Висш съд на Западна Дания и Висш съд на Източна Дания. Висшите съдилища гледат жалби от окръжни съдилища.

Гражданските и наказателните дела се гледат от окръжните съдилища (първо ниво). При определени обстоятелства е възможно гражданско дело да бъде препратено към висш съд.

Окръжни съдилища (Byretterne)

Окръжните съдилища гледат граждански и наказателни дела, както и дела във връзка с принудително изпълнение, пробация и несъстоятелност.

Нотариалните актове също попадат в рамките на юрисдикцията на окръжните съдилища. Някои окръжни съдилища ще продължат да се занимават с регистрация в някои съдебни окръзи докато тази функция се поеме от Поземления съд.

Бази данни с правна информация

За повече информация, моля вижте [структурната диаграма на съдебната система в Дания](#).

Последна актуализация: 05/05/2022

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този

документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Германия

Настоящият раздел Ви предоставя информация относно организацията на обикновените съдилища в Германия.

Обикновени съдилища — въведение

Компетентност по граждански дела

Местните съдилища (*Amtsgerichte*) в ролята си на съдилища от първа инстанция разглеждат граждански дела — предимно дела с цена на иска до 5000 EUR. Те също са компетентни по въпроси, независими от цената на иска, като спорове по наемни отношения, семейни въпроси и издръжка. Делата в местните съдилища се разглеждат от един съдия.

Регионалните съдилища (*Landgerichte*) в ролята си на съдилища от първа инстанция разглеждат граждански дела, които не са от компетентността на местните съдилища. Обикновено това са спорове с цена на иска, надвишаваща 5000 EUR.

По принцип делата пред регионалните съдилища също се разглеждат от един съдия. Сложни дела и дела от фундаментално значение обаче се гледат от състав от трима професионални съдии.

В качеството си на **втора (въззивна) инстанция** регионалните съдилища разглеждат жалби срещу решения на местните съдилища по граждански дела. Жалбите обикновено се разглеждат от тричленен съдийски състав.

Освен това в рамките на регионалните съдилища може да се обособяват **състави, разглеждащи търговски дела**. Те разглеждат търговски спорове на първа и втора (въззивна) инстанция. Тези състави се състоят от един председателстващ съдия и двама представители на деловите среди, които действат в качеството си на непрофесионални съветници.

По-висшестоящите регионални съдилища (*Oberlandesgerichte*) са обикновено съдилища от втора (въззивна) инстанция. При граждански дела те се произнасят по жалби срещу решения на регионалните съдилища и жалби срещу решенията на местните съдилища по семейни дела.

Отделенията (*Senate*) на **по-висшестоящите регионални съдилища** обикновено са съставени от трима професионални съдии. Въпреки това граждански дела, които не представляват особени трудности и не са от фундаментално значение, могат да се препращат за разглеждане от един съдия.

Най-висшестоящият обикновен съд е **Федералният върховен съд** (*Bundesgerichtshof*), който е съдът от последна инстанция и разглежда единствено касационни жалби. Отделенията на Федералния върховен съд са съставени от петима професионални съдии.

Компетентност по наказателни дела

Съдилища от първа инстанция

Законът за устройството на съдилищата (*Gerichtsverfassungsgesetz* — GVG) установява компетентността на съдилищата по наказателни дела.

Местният съд е съдът от първа инстанция по наказателни дела, освен ако не е установена компетентността на регионалния съд или на по-висшестоящия регионален съд (член 24, параграф 1, точки 1—3 от GVG). Делото се разглежда от едноличен състав на наказателния съд (член 25 от GVG):

при деяния, които се преследват по тъжба на пострадалия;

ако не се очаква да се наложи наказание, по-тежко от лишаване от свобода за срок от две години.

При всички останали случаи заседава съд, в чийто състав влизат непрофесионални съветници (*Schöffengericht*) (член 28 от GVG); такъв състав включва един професионален съдия и двама непрофесионални съветници.

Този съд разглежда престъпления със средна степен на обществена опасност, за които е компетентен местният съд (член 24, параграф 1 от GVG), освен ако не са били прехвърлени на съдия от наказателния съд (член 25 GVG). Такива са делата, при които очакваното наказание е лишаване от свобода за срок от две до четири години. По искане на прокуратурата (член 29, параграф 2 от GVG) съдебният състав може да бъде разширен, в случай че прокуратурата и съдът преценят, че поради обхвата на делото е необходимо да се включи втори съдия.

Компетентността на **регионалния съд** се урежда от член 74, параграф 1 от GVG. Той гласи, че регионалният съд разглежда всички престъпления, които не са от компетентността на местния съд или на по-висшия регионален съд, т.е. когато се очаква по-дълъг срок на лишаване от свобода.

В Наказателния кодекс на Германия (*Strafgesetzbuch*) се прави разграничение между нарушение (*Vergehen*) и престъпление (*Verbrechen*).

Престъплението е деяние, за което законът предвижда минимално наказание от една година лишаване от свобода. Следователно престъпленията са много по-тежки деяния от нарушенията.

Регионалният съд разглежда всички престъпни деяния, при които очакваното наказание надвишава четири години лишаване от свобода (член 74, параграф 1, изречение 2, част 1 от GVG). Той също е компетентен, ако прокуратурата реши да заведе дадено дело в регионалния съд поради особената важност на делото, дори ако обичайно е компетентен местният съд.

Наказателните дела в регионалните съдилища се разглеждат на първа инстанция от голямото наказателно отделение (*Große Strafkammer*), което обикновено е съставено от трима съдии и двама непрофесионални съветници. Съгласно условията, установени в член 76, параграф 2 от GVG, голямо наказателно отделение може да реши при започването на съдебен процес или когато датата на съдебния процес е точно определена, че делото може да се гледа само от двама съдии и двама непрофесионални съветници.

По-висшестоящият регионален съд е съд от първа инстанция за престъпните деяния, изброени в член 120, параграфи 1 и 2 от GVG, повечето от които включват заплахата за сигурността или съществуването на Федерална република Германия. Наказателното отделение (*Strafsenat*) на Федералния върховен съд може да бъде съставено от петима съдии, включително председателстващия съдия. Въпреки това, когато процесът започне, съдът може да реши, че делото може да се гледа от трима съдии, включително председателстващия съдия, освен ако обхватът или сложността на делото налагат участието на двама допълнителни съдии (член 122, параграф 2, първо и второ изречение от GVG).

Обжалване

Регионалният съд разглежда жалби срещу решения на местния съд (член 312 от Наказателно-процесуалния кодекс [*Strafprozessordnung*, StPO]), когато жалбата се разглежда от „малкото наказателно отделение“ (*Kleine Strafkammer*) (член 76, параграф 1 от GVG), което е съставено от един професионален съдия и двама непрофесионални съветници. В случай на обжалване на решение на разширен съд с непрофесионални съветници в състава влиза и втори професионален съдия (член 76, параграф 6 от GVG). Освен това съгласно член 335 от StPO е възможно касационно обжалване, вместо да бъдат подавани жалби по общия ред („директно ревизионно обжалване“, *Sprungrevision*).

Касационна жалба (*Revision*) може да бъде подадена срещу решения на регионалния съд или на по-висшестоящ регионален съд от първа инстанция (член 333 от StPO). Федералният върховен съд е апелативният съд (*Revisionsinstanz*) по всички решения на по-висшестоящия регионален съд и големите наказателни отделения на регионалния съд (член 135, параграф 1 от GVG). Отделенията на Федералния върховен съд се произнасят по жалби в състав от петима професионални съдии, включително председателстващия съдия. Жалби срещу (други) решения на регионалния съд се разглеждат от по-висшестоящия регионален съд.

Връзки по темата

Федерален върховен съд

Последна актуализация: 14/05/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Естония

Настоящият раздел предоставя информация относно организацията на обикновените съдилища в Естония.

Обикновени съдилища — въведение

Окръжните съдилища (*maakohud*) са обикновени съдилища от **първа инстанция**, които разглеждат всички граждански и наказателни дела, както и дела за наказуеми простъпки, и водят други производства, които са тяхната компетентност съгласно закона. Производствата пред окръжните съдилища са уредени в следните кодекси: Гражданския процесуален кодекс за гражданските дела, Наказателно-процесуалния кодекс за наказателните дела и Кодекса за наказуеми простъпки за делата за наказуеми простъпки.

Решенията и постановленията на окръжните съдилища подлежат на контрол от **областните съдилища (*ringkonnakohtud*)**, които са съдилища от втора инстанция, въз основа на подадени жалби срещу тези решения и постановления. Производствата в областните съдилища са уредени в същите нормативни актове, приложими за производствата в съдилищата от първа инстанция.

Съдилища от първа инстанция

В Естония има четири окръжни съдилища. Окръжните съдилища са разделени на съдебни палати.

Окръжни съдилища:

Окръжен съд на Харю (*Harju Maakohus*):

Съдебна палата в Талин (*Tallinn*)

Окръжен съд на Виру (*Viru Maakohus*):

Съдебна палата в Йъхви (*Jõhvi*)

Съдебна палата в Нарва (*Narva*)

Съдебна палата в Раквере (*Rakvere*)

Окръжен съд на Пярну (*Pärnu Maakohus*):

Съдебна палата в Пярну (*Pärnu*)

Съдебна палата в Хаапсалу (*Haapsalu*)

Съдебна палата в Куресааре (*Kuressaare*)

Съдебна палата в Рапла (*Rapla*)

Съдебна палата в Пайде (*Paide*)

Окръжният съд на Пярну има също отделение за заповеди за плащане, което разглежда молбите за бързи производства за заповеди за плащане.

Окръжен съд на Тарту (*Tartu Maakohus*):

Съдебна палата в Тарту (*Tartu*)

Съдебна палата в Йъгева (*Jõgeva*)

Съдебна палата във Вилянди (*Viljandi*)

Съдебна палата във Валга (*Valga*)

Съдебна палата във Вьру (*Võru*)

Окръжният съд на Тарту има също служби по вписванията и за кадастъра и имотния регистър. Службата за кадастъра и имотния регистър поддържа кадастъра и имотния регистър и регистъра на корабите. Службата по вписвания поддържа търговския регистър, регистъра на сдруженията с нестопанска цел и фондациите и регистъра на търговските залози.

Съдилища от втора инстанция

В Естония има две областни съдилища.

Областни съдилища:

Областен съд на Талин (*Tallinna Ringkonnakohtus*)

Областен съд на Тарту (*Tartu Ringkonnakohtus*)

Бази данни с правна информация

Информацията за връзка с естонските съдилища се намира на [уебсайта на съдилищата](#). Достъпът до информацията за връзка е безплатен.

Последна актуализация: 01/10/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Ирландия

Настоящият раздел Ви предоставя информация относно организацията на обикновените съдилища в Ирландия.

Обикновени съдилища

Системата на съдилищата в Ирландия се основава на Конституцията от 1922 г., в която се предвижда създаването на нови съдилища, които да заменят съдилищата, установени по време на британската администрация. Новите съдилища са създадени през 1924 г. със Закона за съдилищата, с който се създава правната основа на съдебната система.

Днешните съдилища са създадени със Закона за (създаване и устройство на) съдилищата от 1961 г. съгласно член 34 от Конституцията, приета от ирландския народ през 1937 г. Апелативният съд е създаден на 29 октомври 2014 г. след проведен през 2013 г. референдум.

В членове 34—37 от Конституцията се разглежда правораздаването като цяло. Член 34.1 гласи, че „правораздаването се извършва в съдилища, създадени съгласно закона“. В Конституцията структурата на съдебната система е представена като състояща се от съд от последна инстанция — Върховния съд, Апелативния съд, който е компетентен да разглежда граждански и наказателни дела, и първоинстанционни съдилища, които включват Висш съд с пълна компетентност по всички наказателни и граждански дела и съдилища с ограничена компетентност, окръжен съд и районен съд, организирани на регионален принцип.

Граждански съдилища

Върховен съд

С влизането в сила на 28 октомври 2014 г. на тридесет и третата поправка на Конституцията, с която се създава Апелативният съд, са внесени значителни изменения в апелативната компетентност на [Върховния съд](#). Считано от деня на създаването на Апелативния съд, Върховният съд има апелативна компетентност —

а) срещу решение на Апелативния съд, ако Върховният съд установи, че решението включва въпрос от обществено значение или че е в интерес на правосъдието жалбата да се отнесе до Върховния съд, и

б) срещу решение на Висшия съд, ако Върховният съд установи, че са налице изключителни обстоятелства, които налагат пряко обжалване пред него — предварително условие за такова заключение на Върховния съд е наличието на единия или на двата от следните фактори — решението включва въпрос от обществено значение или то е в интерес на правосъдието.

Жалби по граждански производства на Висшия съд, които преди приемането на Тридесет и третата поправка биха били от компетентността на Върховния съд, сега се разглеждат от Апелативния съд, освен в случаите, в които Върховният съд е допуснал жалба поради убеждението си, че тя отговаря на прага, определен в член 34.5.4° от Конституцията. Освен това правни въпроси, по които по-рано окръжният съд е можел да сезира Върховния съд за решение („изложение на фактите“), сега се решават от Апелативния съд.

Тридесет и третата поправка не засяга първоначалната компетентност на Върховния съд, която в действителност обхваща задълженията по член 26 от Конституцията. Съгласно член 26 Върховният съд има правомощието да решава дали даден законопроект (или всяка разпоредба или разпоредби от него), който е приет и от двете камари на Oireachtas (Парламента) и е представен на президента на Ирландия, за да бъде подписан от него/нея, преди да бъде приет като закон, е в противоречие с Конституцията по въпрос, по който президентът е сезирал съда. Ако възникне въпрос, свързан с постоянната недееспособност на президента, той трябва да бъде решен от Върховния съд.

Обикновено съдът заседава в състав от трима или петима съдии и в изключителни случаи — от седем съдии. Когато Върховният съд разглежда дела, свързани с конституционността на законодателен акт на Oireachtas (Парламента), Конституцията изисква съдът да е в състав от минимум петима съдии. Това изискване се прилага и когато съдът трябва да се произнесе по конституционността на даден законопроект, приет от Oireachtas, по искане на президента на Ирландия съгласно член 26 от Конституцията. Когато съгласно член 12 от Конституцията съдът трябва да се произнесе по евентуалната постоянна недееспособност на президента, той заседава най-малко в петчленен състав. Главният съдия или съдия от Върховния съд може да заседава сам, в случай че разглежда определени междинни и процесуални молби.

Апелативен съд

Апелативният съд е създаден на 29 октомври 2014 г. след проведен през 2013 г. референдум. Както и при другите висши съдилища част от компетентността на Апелативния съд му се предоставя от Конституцията, а друга от законодателството. Неговата апелативна компетентност се простира между тези на Висшия съд и на Върховния съд.

Съдът е компетентен да разглежда жалби по граждански производства на Висшия съд, които преди Тридесет и третата поправка на Конституцията биха били от компетентността на Върховния съд. Изключение правят случаите, в които Върховният съд е допуснал жалба поради убеждението си, че тя отговаря на прага, определен в член 34.5.4 от Конституцията. Съдът може да разглежда жалби по дела, разглеждани от Висшия съд относно конституционностообразността на даден закон или липсата на такава. Конституцията предвижда, че не е възможно приемането на закони, които ограничават компетентността на Апелативния съд да разглежда такива жалби.

Апелативният съд се състои от председател и девет редови съдии. Главният съдия и председателят на Висшия съд са служебно определени за съдии от Апелативния съд. Съдът може да заседава в тричленни съдийски състави. Някои междинни и процесуални молби могат да се разглеждат само от председателя и от друг определен от председателя съдия.

Висш съд

Съгласно Конституцията Висшият съд има пълната първоначална компетентност и правомощия да взема решения по дела и въпроси, независимо дали са от правен или фактически характер, граждански или наказателни. Висшият съд има изключителната компетентност по въпроси, свързани с осиновяването на деца, и по отношение на молби за екстрадиция. Компетентността на Висшия съд обхваща и въпроси относно валидността на всеки закон, като се вземат предвид разпоредбите на Конституцията (с изключение на закон, по отношение на който Върховният съд вече е бил сезиран от президента на Ирландия). Повечето дела във Висшия съд се разглеждат от един съдия, въпреки че има законова разпоредба, съгласно която определени случаи, като например искове за клевета, нападение или незаконно лишаване от свобода, трябва да бъдат разглеждани от съдия, заседаващ заедно със съдебни заседатели. Особено значими случаи могат да бъдат разглеждани от двама или повече съдии, заседаващи като Дивизионен съд.

Висшият съд действа като апелативен съд срещу решения на окръжния съд по граждански дела. Освен апелативна компетентност по граждански жалби пред окръжния съд Висшият съд също има правомощието да преразглежда решенията на всички нисшестоящи трибунали чрез издаване на прерогативни разпореджания за Mandamus (заповед на висша съдебна инстанция до съд от по-ниска инстанция за правилното изпълнение и задължение), Prohibition (забрана от по-висша съдебна инстанция за разглеждане на дело, което е извън компетентността на съда от по-ниска инстанция) и Certiorari (заповед, с която се изискват материалите по дело на съд от по-ниска инстанция с цел преразглеждането им). Тези разпореджания се отнасят не до решенията по същество на нисшестоящите трибунали, а до това дали компетентността е била превишена. Висшият съд може да се произнася по правен въпрос, повдигнат от районния съд. Той също така разглежда молби за освобождаване под гаранция, когато обвиняемият е обвинен в убийство или когато обвиняемият иска промяна на условията, наложени от районния съд. Когато разглежда първоначални искове, Висшият съд обикновено заседава в Дъблин. Той също така заседава и в редица съдебни окръзи в провинцията, където разглежда първоначални искове за обезщетения за телесна повреда и наранявания с фатален изход. Висшият съд на окръга разглежда жалби срещу решения на окръжния съд в провинциалните съдебни окръзи.

Окръжен съд

Гражданскоправната компетентност на [окръжния съд](#) е ограничена, освен ако всички страни по иска са постигнали съгласие, в този случай компетентността е неограничена. Компетентността на съда е ограничена главно до искове, чиято цена не надвишава 75 000 EUR (60 000 EUR при искове за телесни повреди).

Окръжният съд е компетентен по въпроси, свързани със завещания, както и по въпроси, свързани с правото на собственост или договор за наем на недвижими имоти, при които данъчната оценка на имота не надвишава 253,95 EUR. Окръжният съд е компетентен по производства в областта на семейното право, включително съдебна раздяла, развод, нищожност и жалби срещу решения на районния съд.

Гражданските дела в окръжния съд се гледат само от съдия, заседаващ без съдебни заседатели. Той действа като апелативен съд срещу решения на районния съд по граждански и наказателни дела. Обжалването е под формата на повторно изслушване и решението на окръжния съд е окончателно и не подлежи на обжалване.

Окръжният съд също така е компетентен по всички дела за подаване на заявление за нови лицензи за продажба на алкохол за консумация на място и има апелативна компетентност срещу решения на трибунали, като например директора по разследванията в областта на равното третиране.

Районен съд

 Районният съд има местна и ограничена компетентност. В областта на семейното право той има правомощието да издава разпоредения за издръжка, забранителни разпоредения, разпоредения за упражняване на родителски права върху деца, право на лични отношения и установяване на произход.

Районният съд има правомощието да се произнася по граждански дела, основани на договор, покупка на изплащане или кредитни споразумения за продажба, непозволено увреждане, както и неплащане на наем или неправомерно задържане на стоки, когато цената на иска не надвишава 15 000 EUR. Съдът също така е компетентен по отношение на изпълнението по принцип на съдебни решения за дългове, постановени от всеки съд, компетентен е по отношение на голяма част от лицензионните разпоредби, каквито са например продажбите на спиртни напитки, и по отношение на заявления за щети в резултат на злонамерени действия, при които цената на иска не надвишава 15 000 EUR.

Районният съд заседава в съдебните райони в рамките на цялата държава — в 24 района, включващи столичен район Дъблин и 23 други района. По принцип определянето на съдебния район, в който се разглежда делото, зависи от това къде е сключен договорът, от това къде пребивава или развива стопанска дейност ответникът, или в случай на дела, свързани с лицензи — от това къде се намират лицензираните заведения.

Наказателни съдилища

Върховен съд

Върховният съд разглежда жалби срещу решения на Апелативния съд по дела, в които се повдига правен въпрос от изключително обществено значение.

Апелативен съд

Съгласно Закона за Апелативния съд от 2014 г. на Апелативния съд е предоставена апелативната компетентност, упражнявана преди това от Апелативния наказателен съд.

Жалби на лица, осъдени по обвинителен акт в Окръжния съд или Централния наказателен съд, които получават от съдията, разглеждащ делото по същество, документ, че делото подлежи на обжалване, сега са от компетентността на Апелативния съд. Когато предоставянето на такъв документ е отказано, при обжалване на този отказ Апелативният съд може сам да даде разрешение за обжалване.

Освен това Директорът на Държавната прокуратура може да подаде жалба пред Апелативния съд на основание неправомерно снизходителна присъда съгласно Закона за наказателното правосъдие от 1993 г., член 2. В случай на предполагаема съдебна грешка жалба може да се подаде съгласно член 2 от Закона за наказателното производство от 1993 г.

На Апелативния съд беше предоставена компетентност да разглежда и жалби от Директора на Държавната прокуратура по правен въпрос, произтичащ от наказателни процеси, приключили с оправдателна присъда. Решението на Апелативния съд не засяга оправдателната присъда.

Жалбите, подадени от Директора на Държавната прокуратура срещу оправдателна присъда или срещу решение да не се разпореджда повторно разглеждане, също са от компетентността на Апелативния съд. Съгласно Закона за Апелативния съд от 2014 г. на Апелативния съд е предоставена апелативната компетентност, упражнявана по-рано от Военния апелативен съд. Това означава, че жалби, подадени от лица, осъдени от военен съд, сега са от компетентността на Апелативния съд.

Апелативен наказателен съд

Съгласно Закона за Апелативния съд от 2014 г., апелативната компетентност на **Апелативния наказателен съд** се прехвърля на Апелативния съд.

Специален наказателен съд

 Специалният наказателен съд е създаден, за да се произнася по престъпления, за които е установено, че обикновените съдилища не могат да обезпечат ефективното правораздаване и опазването на обществения мир и ред. Съдът заседава в тричленен съдийски състав и няма съдебни заседатели.

Централен наказателен съд

 Централният наказателен съд е наказателното отделение на Висшия съд. Той разглежда тежки престъпления, включително дела за убийства, изнасилвания, измяна и посегателства и наказателни дела съгласно Закона за конкуренцията от 2002 г. Съдът заседава с един съдия и съдебни заседатели.

Окръжен наказателен съд

Окръжният наказателен съд се произнася по дела за престъпления, различни от заведените в Централния наказателен съд. Заседава с един съдия и съдебни заседатели. Съдът разглежда жалби срещу решения на районния съд.

Районен съд

Районният съд разглежда престъпления от общ характер (най-вече актове от нормативен характер) и някои наказуеми престъпления. Заседава само с един съдия.

Последна актуализация: 18/01/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Гърция

Граждански съдилища (*Politíká dikastíria*)

Всички частноправни спорове се отнасят до гражданските съдилища, в това число безспорните производства, които са възложени на тези съдилища по закон.

Гражданските съдилища са:

Върховният съд (*Áρειος Πάγος*)

Апелативни съдилища (*Efeteía*)

Първоинстанционни съдилища със съдийски състави (*Polymelí Protodikeía*)

Еднолични първоинстанционни съдилища (*Monomelí Protodikeía*)

Районни граждански съдилища (*Eirinodikeía*)

Наказателни съдилища (*Poiniká dikastíria*)

Наказателните съдилища разглеждат наказателни дела.

Наказателните съдилища са:

Върховният съд (*Áreiós Págos*)

Апелативни съдилища с петчленен съдебен състав (*Pentamelí Efeteía*)

Съдилища със смесен съдебен състав със съдебни заседатели (*meiktá orkotá dikastíria*)

Апелативни съдилища със смесен съдебен състав със съдебни заседатели (*meiktá orkotá Efeteía*)

Апелативни съдилища с тричленен съдебен състав (*Trimelí Efeteía*)

Полицейски съдилища с тричленен съдебен състав (*Trimelí Plimmeleiodikeía*)

Еднолични полицейски съдилища (*Monomelí Plimmeleiodikeía*)

Районни наказателни съдилища (*Ptaismatodikeía*)

Съдилища за непълнолетни лица (*Dikastíria Anílikon*)

По силата на специални закони наказателна компетентност имат и:

Военни съдилища (*Stratodikeía*)

Военноморски съдилища (*Naftodikeía*)

Военновъздушни съдилища (*Aerodikeía*)

Тези съдилища разглеждат дела в качеството си на специализирани наказателни съдилища.

Те разглеждат дела, свързани с престъпления, извършени от военнорслужещи в армията, военноморските сили и военновъздушните сили.

Административни съдилища (*Dioikitiká dikastíria*)

Държавният съвет (*Symvouílio tis Epikrateías*) е едно от трите висши съдилища в Гърция (заедно с Върховния съд и Гръцката сметна палата (*Elegktikó Synédrio*)).

Накратко, подсъдните на Държавния съвет дела включват:

молби за отмяна на административни актове поради незаконосъобразност, злоупотреба с власт, липса на компетентност или формална грешка при издаването им;

жалби на цивилни, военни, правителствени и други длъжностни лица срещу решенията на комитетите на персонала (*ypiesiaká symvouília*) във връзка с повишаване в длъжност, уволняване, понижаване в длъжност и т.н.;

молби за преразглеждане на решения на административните съдилища. Административните съдилища разрешават административни спорове между държавните административни органи и гражданите.

Сметната палата е орган с двойна функция — тя има както правораздавателни, така и административни правомощия. Нейната задача е да контролира държавните разходи както в публичния сектор, така и на местните органи. Тя също така отговаря за надзора и приписване на отговорност на публичните администратори и разполага с правораздавателни правомощия да се произнася по случаи, свързани с възнаграждението на някои държавни служители.

Обикновените административни съдилища (*taktiká dioikitiká dikastíria*) са първоинстанционните административни съдилища (*Dioikitiká Protodikeía*) и апелативните административни съдилища (*Dioikitiká Efeteía*).

Първоинстанционните административни съдилища заседават в състав от един или трима съдии в зависимост от паричната стойност на спора. Те се произнасят по данъчни дела, спорове между частни лица и социалноосигурителни субекти или субекти, отговарящи за прилагането на социалната политика, както и по спорове от административен характер между гражданите и държавните или местните органи.

Първоинстанционните административни съдилища с тричленен съдебен състав се произнасят също по жалби срещу решенията на едноличните първоинстанционни административни съдилища.

Апелативните административни съдилища се произнасят по жалби срещу решения на първоинстанционните административни съдилища с тричленен съдебен състав. Те се произнасят като първата инстанция също по молбите за отмяна на административни актове, свързани с наемането на служители в държавната администрация (освобождаване от длъжност, отказ за назначаване на длъжност или повишаване в длъжност и т.н.).

Бази данни с правна информация

Уебсайт на [Държавния съвет](#). Достъпът до базата данни е **безплатен**.

Уебсайт на [Върховния съд](#). Достъпът до базата данни е **безплатен**.

Връзки по темата

[Върховен съд](#)

[Държавен съвет и административно правосъдие](#)

[Гръцка сметна палата](#)

[Първоинстанционен съд на Атина](#)

[Първоинстанционен съд на Солун](#)

[Първоинстанционен съд на Пирея](#)

[Първоинстанционен съд на Патра](#)

[Първоинстанционен съд на Триполи](#)

[Първоинстанционен съд на Амфиса](#)

[Районен граждански съд на Патра](#)

[Районен граждански съд на Никея](#)

[Районен граждански съд на Коринт](#)

Последна актуализация: 14/06/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Испания

Член 117 от Конституцията на Испания от 1978 г. гласи, че принципът на единство на съдебната власт е в основата на организацията и дейността на съдилищата.

Този принцип е изразен в съществуването на единна съдебна система, съставена от общите съдилища.

Съществуват множество съдилища, които разпределят дейността помежду си съгласно критериите за определяне на подсъдността — предмет, цена на иска, лице, функция или територия — тъй като единството на съдебната власт не противоречи на съществуването на различни съдилища с различна компетентност.

Конституцията от 1978 г. утвърждава, че Испания е социална и демократична правова държава, която защитава като най-висши ценности на правната си уредба свободата, правосъдието, равенството и политическия плурализъм. Раздел VI от Конституцията е посветен на съдебната власт, като член 117 предвижда, че принципът на единство на съдебната власт (*unidad jurisdiccional*) е в основата на организацията и дейността на съдилищата.

Тези принципи са отразени в организацията на съдилищата в Испания и намират израз в наличието на единен корпус от съдии, които формират съдебната система и са независими, несменяеми, отговорни и подчинени единствено на Конституцията и на принципите на правовата държава. Регламентираните в закона и в международни договори съдилища отговарят изключително за упражняването на правораздавателни правомощия, като постановяват и изпълняват съдебни решения.

Общи съдилища — въведение

Съществуват многобройни съдилища, които разпределят дейността помежду си съгласно различните законови критерии за определяне на подсъдността — предмет, цена на иска, лице, функция или територия — тъй като единството на съдебната власт не противоречи на съществуването на различни съдилища с различна компетентност. Съдилищата упражняват правораздавателните си правомощия изключително в случаите, в които тези правомощия са им дадени по закон.

Органичният закон за съдебната власт, предвиден в член 122 от Конституцията от 1978 г., определя формирането, функционирането и управлението на съдилищата.

Трябва да се прави разграничение между три основни аспекта:

териториалния аспект;

едноличния или колективния характер на съдебните състави;

компетентността.

Териториалният аспект

В съответствие с обяснителния меморандум към Органичният закон 6/1985 от 1 юли 1985 г. за съдебната власт по отношение на съдебните цели държавата е разделена **териториално** на общини, съдебни райони (*partidos*), региони и автономни области.

Упражняването на съдебните правомощия е възложено на следните съдилища: мирови съдилища (*Juzgados de Paz*), първоинстанционни следствени съдилища (*Juzgados de Primera Instancia e Instrucción*), търговски съдилища (*Juzgados de lo Mercantil*), съдилища, гледащи дела за насилие срещу жени (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), наказателни съдилища (*Juzgados de lo Penal*), съдилища за състезателни административни производства (*Juzgados de lo Contencioso-Administrativo*), съдилища по социални въпроси (*Juzgados de lo Social*), съдилища за непълнолетни (*Juzgados de Menores*), съдилища със специални задължения в областта на изпълнението на наказанията (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*), окръжни съдилища (*Audiencias Provinciales*), висши съдилища на автономните области (*Tribunales Superiores de Justicia*), Националният висш съд (*Audiencia Nacional*) и Върховния съд (*Tribunal Supremo*).

Компетентността на Националния висш съд, Върховния съд, централните наказателни съдилища (*Juzgados Centrales de Instrucción*) и централните съдилища за състезателни административни производства (*Juzgados Centrales de lo Contenciosoadministrativo*) се простира върху цялата страна.

Едноличен или колективен съдебен състав

Всички съдилища са **еднолични** с изключение на Върховния съд, Националния висш съд, висшите съдилища и окръжните съдилища.

Върховният съд със седалище в Мадрид е най-висшият съдебен орган в цялата правна система, като е обект на разпоредбите относно конституционните гаранции. Той се състои от председател, председателите на колегиите (*presidentes de sala*) и съдиите (*magistrados*), определени от закона за всяка колегия и отделение на съда.

Върховният съд включва следните колегии:

Първа: по граждански дела;

Втора: по наказателни дела;

Трета: по състезателни административни производства;

Четвърта: по трудови дела;

Пета: по военни дела; тази колегия се ръководи от собствено законодателство и в допълнение към него — от Органичният закон за съдебната власт, както и от нормативните разпоредби, които са общи и за останалите колегии на Върховния съд.

Националният висш съд със седалище в Мадрид има компетентност за цялата територия на страната. Той се състои от председател, председателите на колегии и съдиите, определени от закона за всяка колегия и отделение на съда (обжалвания, наказателни дела, състезателни административни производства и трудови дела).

Във всяка автономна област съществува по един **висш съд**, който е най-високата инстанция на територията на съответната област, без да се засяга компетентността на Върховния съд. Всеки висш съд взема името на съответната автономна област и компетентността му се простира на територията на тази област.

Той е изграден от три колегии: по граждански и наказателни дела, по състезателни административни производства и по трудови дела.

Състои се от председател, който е и председател на колегията по граждански и наказателни дела, от председателите на колегиите и от съдиите, определени от закона за всяка колегия и, където е приложимо, за всяко отделение, което евентуално може да бъде създадено в рамките на колегиите.

Окръжните съдилища са със седалища в окръжните столици, от които заимстват и своето име, а компетентността им като правило се простира на територията на целия окръг. Те се състоят от един председател и двама или повече съдии. Те може да се състоят и от две или повече отделения с един и същи състав, като в този случай председателят на съда председателства и едно от отделенията.

Те разглеждат граждански и наказателни дела.

Служба на съдилищата (*Oficina Judicial*)

Органичният закон за съдебната власт описва Службата на съдилищата като административна организация, действаща в подкрепа на съдебната дейност на съдиите и съдилищата.

Тя е създадена с цел да подобри ефикасността и ефективността на съдебните органи и прозрачността на съдебните производства, да рационализира решаването на делата и да насърчава сътрудничеството и координацията между службите и звената, които влизат в нейния състав. Поради това създаването на тази служба е в отговор на ангажимента за осигуряване на висококачествена и достъпна обществена услуга, която отговаря на конституционните ценности и е в съответствие с действителните потребности на гражданите.

Това е нов организационен модел, който въвежда модерни техники за управление, основаващи се на комбинация от различни административни звена: звена, осигуряващи пряка подкрепа за съдебни процедури, отговарящи на предишните еднолични съдилища (*juzgados*), които подпомагат съдиите при изпълнение на съдебните им задължения, и общи процесуални услуги, ръководени от съдебни секретари (*Letrados de la Administración de Justicia*), които изпълняват и обработват всички задачи, които не са от строго съдебен характер, като например получаване на документи, обработване на призовки, изпълнение на решения, несъдебни производства, приемане на молби за съдебен процес, известяване на страните, отстраняване на процесуални недостатъци и т.н.

Има три вида общи процесуални услуги:

обща услуга;

обща услуга за управление на делата;

обща услуга по принудително изпълнение.

Компетентност

Освен териториалния аспект пред съдилищата могат да бъдат отнесени различни видове въпроси и проблеми, които се разглеждат от **четири вида съдилища**:

Граждански съдилища: в допълнение към въпросите, които са от тяхната собствена компетентност, те разглеждат спорове, които не са изрично възложени на друг вид съдилища. Следователно те могат да бъдат определени като общи съдилища.

Наказателни съдилища: наказателните дела и производства трябва да се разглеждат в рамките на наказателноправната система, с изключение на онези, които са от компетентността на военните съдилища. В испанското право обаче граждански иск, произтичащ от престъпно деяние, може да се гледа заедно с наказателното производство. В този случай наказателният съд ще определи подходящото обезщетение, което трябва да се плати за покриване на щетите, нанесени при извършване на престъплението.

Съдилища за състезателни административни производства: в Конституцията е записано, че съдилищата упражняват контрол върху регулаторните правомощия и върху законосъобразността на административните действия, както и върху съответствието на тези административни действия с целите, които ги обосновават. Съдилищата за състезателни административни производства разглеждат законосъобразността на актове на органите на властта, в това число финансови иски, предявени срещу тях. Причината за това е, че съгласно законодателството физическите лица имат право на обезщетение за евентуални вреди, които може да са понесли по отношение на тяхна собственост и права, с изключение на случаи на непреодолима сила, при условие че вредите са следствие от работата на публични служби.

Съдилища по социални въпроси: разглеждат иски, предявени в сферата на социалното право, както по индивидуални, така и по колективни спорове, също както и иски, свързани със социалната сигурност или иски срещу държавата, когато тя носи отговорност съгласно трудовото законодателство.

Освен тези четири вида съдилища в Испания има и **военни съдилища**.

Военните съдилища са изключение от принципа на единството на съдебната власт.

Конституцията определя регулаторните принципи на правораздавателната дейност и предвижда единството на съдебната система на държавата. Организацията и функционирането на военните съдилища, които са част от съдебната система на държавата, се основават на принципа на единство на съдебната власт. Те правораздават строго във военната сфера и, когато е приложимо, разглеждат въпроси, възникващи при обявяването на извънредно положение в съответствие с Конституцията и разпоредбите на наказателните, процесуалните и дисциплинарните военни закони.

Компетентността на военните съдилища в мирно време се ограничава строго в рамките на военната сфера, като се разглеждат дела, свързани с деяния, квалифицирани като престъпления съгласно военно-наказателния кодекс, като на тях са подсъдни всякакъв вид нарушения в редовете на разположени зад граница контингенти. По време на война Органичният закон 4/1987 за компетентността и организацията на военните съдилища позволява промяна в обхвата, въпреки че решението трябва да бъде взето от парламента (*Cortes Generales*) или от правителството, ако то е получило съответните правомощия.

В гражданската система военните съдилища отговарят за подготовката на производства за наследяване при наличие или отсъствие на завещание в случаите на военнослужещи, които по време на война са загинали в битка или в морето, като се ограничават до предоставяне на основна помощ, за да се даде възможност за погребване на починалото лице и да се направи опис и временно да се подсури имуществото на лицето, като винаги се информира компетентният граждански съдебен орган.

Военните съдилища са съставени от професионални военнослужещи от редовете на въоръжените сили и от представители на Министерството на отбраната.

Системата на военните съдилища включва: териториални военни съдилища (*Juzgados Togados Territoriales*), централни военни съдилища (*Juzgados Togados Centrales*), висши териториални военни съдилища (*Tribunales Militares Territoriales*) и Централния военен съд (*Tribunal Militar Central*). Най-висшестоящата съдебна инстанция във военното съдопроизводство обаче е Пета колегия на Върховния съд.

Централният военен съд е със седалище в Мадрид и има компетентност за цялата територия на страната. Той представлява централизиран съд за гледане на дела, които са определени за него съгласно Органичен закон 4/1987 от 15 юли 1987 г. за компетентността и организацията на военните съдилища.

Териториалните военни съдилища отговарят за разследванията по попадащи в тяхната компетентност военни наказателни производства, докато разглеждането на тези производства се осъществява от съответния висш териториален военен съд; териториалните военни съдилища също така упражняват надзор над изпълнението на наказанията във връзка с военните места за лишаване от свобода и настанените там лица, наред с други функции.

Създаването на военна колегия в рамките на Върховния съд, която от гледна точка на процедурите и статута на членовете си се подчинява на същите нормативни актове като останалите колегии, означава, че е налице върховно единство на двете съдебни структури, съставляващи съдебната система на държавата.

В тази колегия влизат съдии както от общите, така и от военните съдилища, което гарантира балансиране на съдебното производство на най-високо равнище: колегията обикновено разглежда касационни жалби и искания за преразглеждане, въпреки че може да притежава компетентност по определени случаи, включващи лица, които са на висши военни длъжности.

В Испания не съществува извънредно съдопроизводство; в рамките на горепосочената съдебна система обаче **са създадени специализирани съдилища, които разглеждат специални въпроси, например съдилища, гледащи дела за насилие срещу жени, съдилища със специални**

задължения в областта на изпълнението на наказанията и съдилища за непълнолетни. Това са общи съдилища, които обаче са специализирани в определена област. За повече информация разгледайте информационния лист за специализираните съдилища в Испания.

В направения по-долу анализ на четирите вида съдилища в Испания ще разгледаме компетентността на различните съдилища.

Гражданскоправна система

Компетентността в гражданскоправната система е разпределена между Първа колегия на Върховния съд (*Sala I del Tribunal Supremo*), колегията по граждански и наказателни дела на висшите съдилища (*Sala de lo Civil y Penal de los Tribunales Superiores de Justicia*), гражданските отделения на окръжните съдилища (*Secciones Civiles de las Audiencias Provinciales*), първоинстанционните съдилища (*Juzgados de Primera Instancia*), мировите съдилища и определени специализирани съдилища (съдилища по семейни въпроси (*Juzgados de Familia*), търговски съдилища, съдилища за марката на Общността (*Juzgados de Marca Comunitaria*), съдилища, гледащи дела за насилие срещу жени).

Търговските съдилища, съдилищата за марката на Общността и съдилищата, гледащи дела за насилие срещу жени, се разглеждат подробно в информационния лист за специализираните съдилища в Испания.

Наказателноправна система

Компетентността в наказателноправната система е разпределена между Втора колегия на Върховния съд (*Sala 2ª del Tribunal Supremo*), наказателната колегия на Националния висш съд (*Sala de lo Penal de la Audiencia Nacional*), колегията по граждански и наказателни дела на висшите съдилища (*Sala de lo Civil y Penal de los Tribunales Superiores de Justicia*), наказателните отделения на окръжните съдилища (*Secciones Penales de las Audiencias Provinciales*), наказателните съдилища, местните наказателни съдилища (*Juzgados de Instrucción*), съдилищата за непълнолетни, съдилищата със специални задължения в областта на изпълнението на наказанията, съдилищата, гледащи дела за насилие срещу жени, и мировите съдилища.

Съдилищата за непълнолетни, съдилищата със специални задължения в областта на изпълнението на наказанията и съдилищата, гледащи дела за насилие срещу жени, се разглеждат подробно в информационния лист за специализираните съдилища в Испания.

Административноправна система

Съдилищата, които разполагат с компетентност в административноправната система, са Трета колегия на Върховния съд (*Sala 3ª del Tribunal Supremo*), колегията за състезателни административни производства на Националния висш съд (*Sala de lo Contencioso-Administrativo de la Audiencia Nacional*), колегията за състезателни административни производства на висшите съдилища (*Sala de lo Contencioso-Administrativo de los Tribunales Superiores de Justicia*), централните съдилища за състезателни административни производства и съдилищата за състезателни административни производства.

Социалноправна и трудовоправна система

Социалноправната и трудовоправната система включва Четвърта колегия на Върховния съд (*Sala 4ª del Tribunal Supremo*), колегията по трудови дела на Националния висш съд (*Sala de lo Social de la Audiencia Nacional*), колегията по трудови дела на висшите съдилища (*Sala de lo Social de los Tribunales Superiores de Justicia*) и съдилищата по социални въпроси.

Компетентностите на всички горепосочени съдилища са определени в [Органичния закон за съдебната власт](#).

Връзки по темата

[Генерален съвет на съдебната власт \(Consejo General del Poder Judicial\)](#)

[Органичен закон за съдебната власт](#)

Последна актуализация: 17/01/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Франция

Настоящият раздел предоставя кратък преглед на обикновените съдилища във Франция.

Общи съдилища – въведение

Първоинстанционни съдилища

Граждански съдилища

1. Окръжен съд (*tribunal de grande instance*)

Окръжният съд решава спорове между субекти на частното право (**граждански и търговски дела**), при които **цената на иска е над 10 000 EUR**.

Освен това, независимо от размера на иска, окръжният съд е **компетентен по-специално в следните области:**

гражданско състояние на лицата: брак, родство, осиновяване, декларации за отсъствие на лицето (*déclarations d'absence*);

вносяне на поправки в актове за гражданско състояние;

наследяване;

гражданскоправни санкции (*amendes civiles*), наложени на служители по гражданското състояние;

дела за право на собственост или притежание във връзка с недвижими имоти (*actions immobilières pétitoires et possessoires*);

индустриални награди (*récompenses industrielles*);

прекратяване на сдружения;

защитни мерки, контролирано от съда оздравяване (*redressement judiciaire*) и ликвидация (*liquidation judiciaire*), когато длъжникът не е нито

търговец, нито лице, вписано в регистъра на занаятчиите (*répertoire des métiers*);

застраховка за злополука и професионално заболяване на лица, които не са наети на трудов договор, заети в селското стопанство;

такси за регистрация (*droits d'enregistrement*), такси за публикуване на обявления на кадастъра и имотния регистър (*taxes de publicité foncière*),

гербови налози (*droits de timbre*) и косвени данъци, както и други данъци, приравнени на посочените такси или налози;

договори за отдаване под наем на търговски имоти (*baux commerciaux*), с изключение на спорове относно определянето на стойността на наема

при предоговаряне или подновяване на договори за наем; договори за наем на имоти, свързани с извършване на професионална и занаятчийска

дейност (*baux professionnels*), както и временни договори за търговски цели (*conventions d'occupation précaire en matière commerciale*);

установяване на неистинност (*inscription de faux*) на официални документи (*actes authentiques*);

граждански искиове за клевета (*diffamation*) или за обида (*injure*), независимо дали е публична или не, устна или писмена;

спорове във връзка с плащането, гарантирането или възстановяването на всички видове вземания, събирани от митническата администрация, и с други митнически дела, в случаите и при условията, предвидени в Митническия кодекс.

Окръжният съд е съставен от професионални съдии (*magistrats*): председател, заместник-председатели, редови съдии, **окръжен прокурор** (*procureur de la République*), заместник-окръжни прокурори (*viceprocureurs*) и редови прокурори (*substituts*).

Някои от тези съдии са специализирани, като разглеждат най-вече наказателноправни дела, като например:

Съдията по дела, отнасящи се за малолетни и непълнолетни лица, или детски съдия (*juge des enfants*) е компетентен да предприема мерки за защита на малолетни и непълнолетни лица в опасност, както и да разглежда дела за дребни нарушения от пета категория и нарушения с по-ниска степен на обществена опасност (*contraventions de cinquième classe et délits*), извършени от малолетни и непълнолетни лица. Когато съдията взема решение в закрито заседание, той или тя може да наложи по наказателноправни дела само мерки с оглед на по-доброто възпитание на непълнолетното лице (*mesures éducatives*). Когато съдията председателства съда за непълнолетни (*tribunal pour enfants*), той или тя заседава с двама непрофесионални членове на състава (*оценители, assessesurs*) и съдът има правомощие да наложи мерки за по-добро възпитание на непълнолетното лице или наказателни санкции, в зависимост от случая.

Съдията по изпълнение на наказанието (*juge de l'application des peines*) определя реда за изпълнение на наказанието при присъда лишаване от свободата или ограничаване на свободата. В случаите, когато на осъдения е наложено наказание лишаване от свобода, съдията може да разпреди определени мерки, които да облекчат наказанието, например настаняване в трудовопоправително общешитие от открит и полуоткрит тип, условно освобождаване, поставяне под електронен надзор. Когато на осъдения не е наложено наказание лишаване от свобода, съдията отговаря за контролирането на осъдения при изтърпяване на наложеното му наказание, например при условна присъда с определяне на изпитателен срок, полагане на общественополезен труд или общественосъдебен надзор.

Съдия-следователят (*juge d'instruction*) е под контрола на следственото отделение към апелативния съд (*chambre de l'instruction de la cour d'appel*). В рамките на наказателното разследване съдия-следователят е длъжен да осъществява всички действия, които допринасят за разкриване на истината. Съдия-следователят събира всички доказателства по делото, както в полза на обвинението, така и на защитата. Когато съдията прецени, че следствието е приключено, той или тя може да издаде определение за прекратяване на разследването (*ordonnance de nonlieu*) или да предаде разследваното лице на съдопроизводствена юрисдикция (*jurisdiction de jugement*) за разглеждане на делото. Съдия-следователят не може да се сезира служебно. Той трябва да бъде сезиран от окръжния прокурор или от пострадало лице в случай на частна тѣжба с конституиране на граждански ищец (*constitution de partie civile*).

Седалището на окръжния съд обикновено се намира в **главния град на департамента** (*département*), но има окръжни съдилища, които заседават в други градове. На 1 януари 2017 г. броят на окръжните съдилища бе 164.

2. Районен съд (*tribunal d'instance*)

 Районният съд разглежда спорове между субекти на частното право (граждански дела), при които **цената на иска не надвишава 10 000 EUR**.

(Той има определени изключителни компетенции, независимо от цената на иска, като например дела за определяне на граници или за принудително извеждане от жилището (*expulsions locatives*).

Районният съд има също така **правораздавателна компетентност**, например налагане на заповед за изземване на жилища (*saisies des rémunérations du travail*), дела относно пожизнена рента (*rentes viagères*), спорове, свързани с избори и договори за наем на жилищни имоти (*baux d'habitation*), както и **административна компетентност**, например ръководителят на службите на съдебното деловодство на районния съд издава удостоверения за гражданство.

Освен това районният съд изпълнява функциите на **съд по настояничеството и попечителството, но не и по отношение на ненавършили пълнолетие лица, които по силата на приет на 12 май 2009 г. закон понастоящем попадат в обхвата на компетентността на съдия по семейно право от окръжния съд**. Районният съд защитава уязвимите пълнолетни лица, като контролира по-специално управлението на имуществото им. Районният съд е съставен от един или повече съдии, но делата се разглеждат винаги в едноличен състав.

Районният съд обикновено се намира в **главния град на района** (*arrondissement*). Към 1 януари 2017 г. броят на районните съдилища бе 307.

3. Мирови съдилища (*jurisdiction de proximité*)

Мировият съд разглежда **граждански спорове** между субекти на частното право, при които **цената на иска не надвишава 4 000 EUR**.

От 1 юли 2017 г. мировите съдилища ще бъдат премахнати (закон № 2011-1862 от 13 декември 2011 г.), като техните задължения се поемат от районните съдилища.

4. Търговски съд (*tribunal de commerce*)

 Търговският съд разглежда **спорове** относно договори между търговци, между кредитни институции или между двата вида, както и спорове относно търговски дружества или търговски сделки между всякакъв вид страни. Търговските съдилища разглеждат и **производства, отнасящи се до предприятия в затруднение**.

В търговския съд участват непрофесионални съдии, доброволци, търговци или ръководители на предприятия. Първоначално те се избират за срок от две години, а след първия мандат — за срок от четири години, от избирателна колегия, съставена от действащите и бивши съдии от съответния търговски съд и от делегирани представители (*délégués consulaires*), които са търговци или ръководители на предприятия, избирани на всеки пет години в съдебния район на съответния съд. Тяхната задача е да участват всяка година в избора на съдии за търговските съдилища.

Към 1 януари 2017 г. имаше **134 търговски съдилища в континенталната част на Франция, 7 търговски камари в департаментите Елзас – Мозел (*départements Alsace - Moselle*) и 9 смесени търговски съдилища в отвъдморските департаменти**.

Съдебният състав на търговския съд се състои от най-малко трима съдии, освен ако не е предвидено друго.

Интересите на обществото се представляват в търговския съд от прокуратурата. Той се произнася задължително по досиетата на предприятията в затруднение.

Секретариатът на търговския съд се ръководи от секретар, който е държавен съдебен служител.

5. Комисия по трудовоправни спорове (*conseil de prud'hommes*)

 Комисиите по трудовоправни спорове отговарят за разрешаването на спорове, възникнали между служители и работодатели в рамките на трудов договор (заплата, работно време, тормоз, санкции и т.н.). Това е правораздавателен орган в равно съотношение, съставен от непрофесионални съдии, които са представители на работодателите и на служителите.

Всяка комисия е разделена на пет специализирани отделения: мениджмънт, промишленост, търговия и търговски услуги, селско стопанство и други дейности. В случай на равно разпределение на гласовете между четиримата членове, комисията се председателства от съдия, определен от председателя на окръжния съд — съдия с решаващ глас.

Във всеки департамент (*department*) има една или няколко комисии по трудовоправни спорове, като в съдебния район на всеки окръжен съд попада най-малко една такава комисия.

Понастоящем има 210 комисии по трудовоправни спорове.

В рамките на подновяването на комисиите по трудовоправни спорове през 2017 г. членовете на комисиите вече няма да се избират, а ще бъдат назначавани по предложение на представителните организации на работниците и на работодателите в зависимост от съответния им членски състав. Те ще бъдат назначавани за мандат от четири години.

6. Съд по социалноосигурителни спорове (*tribunal des affaires de la sécurité sociale (TASS)*)

На съда по социалноосигурителни спорове са подсъдни спорове между социалноосигурителните фондове (*caisses de sécurité sociale*) и осигурените лица, например във връзка с членство в даден фонд или отпускане и изплащане на обезщетения.

Съдът по социалноосигурителни спорове е съставен от председател, който е съдия от окръжния съд или почетен съдия (*magistrat honoraire*), един член на съдебния състав (оценител, *assesseur*), който представлява служителите, както и един член на съдебния състав (оценител, *assesseur*), който представлява работодателите и самонаетите лица. И двамата оценители се назначават за срок от три години от председателя на апелативния съд от списък, изготвен за съдебния район на съответния съд от директора на регионалната дирекция за младежта, спорта и социалното сближаване въз основа на представени кандидатури от най-представителните организации на работниците и на работодателите. Понастоящем има 114 съдилища по социалноосигурителни спорове.

7. Съд по спорове за нетрудоспособност (*tribunal du contentieux de l'incapacité (TCI)*)

Съдът по спорове за нетрудоспособност решава спорове относно инвалидност или нетрудоспособност на социалноосигурени лица, тоест във връзка със състоянието или степента на нетрудоспособност в случай на заболяване или трудова злополука или състоянието или степента на инвалидност вследствие на непрофесионално заболяване или злополука.

Съдът по спорове за нетрудоспособност е съставен от председател, който е почетен съдия или квалифицирано лице и който се назначава с указ на пазителя на държавния печат, от един член на състава (оценител, *assesseur*), който представлява служителите, както и един член на състава (оценител, *assesseur*), който представлява работодателите или самонаетите лица. И двамата оценители се назначават за срок от три години от председателя на апелативния съд, в чийто съдебен район се намира съдът, от списък, изготвен от директора на регионалната дирекция за младежта, спорта и социалното сближаване въз основа на представени кандидатури от най-представителните професионални организации. Понастоящем има 26 съдилища по спорове за нетрудоспособност.

От 1 януари 2019 г. делата на съда по социалноосигурителни спорове, на съда по спорове за нетрудоспособност и част от тези на комисиите за социално подпомагане на ниво департамент (*commissions départementales d'aide sociale (CDAS)*) ще бъдат прехвърлени към социалните направления на окръжните съдилища. След това тези органи ще бъдат премахнати.

8. Съд по дела за земеделска аренда (*tribunal paritaire des baux ruraux*)

 Съдът по дела за земеделска аренда решава спорове между арендодатели и арендатори на земеделска земя по отношение на различни видове договори за аренда или наем, както и за обработване на земя (*fermage, métayage, baux à cheptel, baux à domaine congéable, baux à complants, baux emphytéotiques, или contrats d'exploitation de terres à vocation pastorale*).

Съдът по дела за земеделска аренда се председателства от съдия от районния съд. Председателят се подпомага от четирима непрофесионални членове на състава (оценители *assesseurs*: двама от тях са арендодатели, а другите двама са арендатори, като и четиримата се избират от своите колеги за срок от шест години от списъци с кандидати, изготвени от префекта по предложение на комитета за изготвяне на избирателни списъци.

В рамките на подновяването на съдилищата по дела за земеделска аренда през 2018 г. оценителите вече няма да се избират, а ще бъдат назначавани по предложение на най-представителните заинтересовани професионални организации в зависимост от съответния им членски състав. Те ще бъдат назначавани за мандат от шест години.

Наказателни съдилища

1. Наказателен съд (*Cour d'assises*)

На наказателния съд са подсъдни тежките престъпления (*crimes*). Тези престъпления се отнасят към най-сериозната категория престъпления, за които се предвижда наказание лишаване от свобода, чийто срок е минимум десет години до доживотен затвор.

Наказателният съд работи на ниво департамент (*département*), но не заседава постоянно. Датите на заседанията му се определят при необходимост. В най-големите департаменти (*départements*) обаче този съд заседава почти постоянно.

Съдът е съставен от трима професионални съдии: председател, който е председател на отделните или редови съдия от апелативния съд, и двама членове на състава (оценители), които са редови съдии от апелативния съд или съдии от окръжния съд за съответния департамент (*département*), както и шестима съдебни заседатели, които са граждани, определени чрез жребий. Когато съдът разглежда тежки престъпления, извършени от непълнолетни лица, той изпълнява ролята на съд по наказателни дела за непълнолетни (*cour d'assises des mineurs*). В този случай двамата професионални оценители са съдии от съдилищата за непълнолетни.

Някои престъпления, свързани с антитерористичното и военното законодателство, както и с трафика на наркотици, се разглеждат от наказателния съд, съставен единствено от професионални съдии.

Прокуратурата е представена от генерален адвокат (*avocat général*).

2. Наказателен съд за леки престъпления (*tribunal correctionnel*)

Наказателният съд за леки престъпления е компетентен по отношение на престъпни деяния с по-ниска степен на обществена опасност (*délits*).

Това са престъпления, за които в закона се предвижда наказание не повече от десет години лишаване от свобода или глоба не по-малка от 3 750 EUR. Наказателният съд за леки престъпления се създава към окръжния съд. По правило той е съставен от трима професионални съдии, освен при определени престъпления, които се разглеждат в едноличен състав.

Прокуратурата е представена от окръжен прокурор (*procureur de la République*) или един редови прокурор (*substitués*).

3. Полицейски съд (*tribunal de police*)

До 1 юли 2017 г. полицейският съд разглежда дребни нарушения от пета категория (*contraventions de cinquième classe*). Неговото седалище е в районния съд, а председател на съда е районен съдия, който заседава в едноличен състав. След тази дата полицейският съд ще бъде компетентен да разглежда всички нарушения, седалището му ще бъде в окръжния съд и ще се състои от един съдия от този съд.

Прокуратурата е представена от окръжен прокурор (*procureur de la République*) или един редови прокурор (*substitués*).

4. Мирови съдилища (*juridiction de proximité*)

До 1 юли 2017 г. мировият съд разглежда дребни нарушения от първа до четвърта категория (*contraventions de la première à la quatrième classe*). Неговото седалище е в районния съд. Председател на съда е мирови съдия, който заседава в едноличен състав.

Функциите на прокуратурата обикновено се изпълняват от полицейски комисар. От 1 юли 2017 г. мировият съд ще бъде премахнат, като неговите компетенции се прехвърлят на полицейския съд, който от своя страна на тази дата ще бъде прикрепен към окръжния съд.

5. Специализирани наказателни съдилища

Също така има специализирани съдилища, които разглеждат специфични наказателноправни въпроси, например морските търговски съдилища (*tribunaux maritimes commerciaux*), които понастоящем са 6 на брой и които разглеждат определени морски нарушения.

Второинстанционни съдилища

Апелативните съдилища (*cours d'appel*) разглеждат жалби по въпроси от фактическа и правна гледна точка **срещу съдебни решения, постановени от първоинстанционните съдилища**.

Апелативният съд е съставен единствено от професионални съдии: председател на съда (*premier président*), председатели на отделения (*présidents de chambre*) и редови съдии от апелативните съдилища (*conseillers*) (с изключение на апелативния наказателен съд, вж. по-горе). Всеки съд е организиран с различен брой отделения, някои от които са специализирани (по граждански, социални, търговски и наказателни дела). Жалбите срещу решения на наказателния съд се разглеждат от друг апелативен наказателен съд (*cour d'assises d'appel*), членовете на който се определят от наказателното отделение на Касационния съд. **Апелативният наказателен съд** има съдебен състав с 9 съдебни заседатели. Жалбите срещу решения на съдилищата по спорове за нетрудоспособност се разглеждат от **националния съд по нетрудоспособност и определяне на обезщетения за трудови злополуки**. В него се разглеждат също, като първа и последна инстанция, и спорове във връзка с определянето на обезщетенията за трудова злополука. Прокуратурата се представлява от генералния прокурор (*procureur général*) или от негов заместник-генерален прокурор (*substitut général*) или редови прокурор.

Считано от 1 януари 2019 г. този съд също ще бъде премахнат.

Касационен съд (Cour de cassation)

Касационният съд е **върховният съд в структурата на общите съдилища**. Седалището му е в Париж. Неговата функция е да проверява **законсъобразността на решенията** на съдилищата, без да извършва нова преценка на фактите. Следователно касационният съд не се разглежда като трета съдебна инстанция, а осигурява **единството на съдебната практика** и представлява **контролен орган по правото и спазването на законността**.

Той може да бъде сезиран „за становище“ от другите съдилища, за да даде становище по нов правен въпрос, който поражда сериозно затруднение и възниква при множество спорове.

Касационният съд се сезира най-вече с т.нар. **„касационна жалба“**, която се подава от страна, по отношение на която е постановено съдебно решение, или от прокуратурата.

Касационният съд най-вече се сезира с т.нар. **„касационна жалба“**, която се подава от страна, по отношение на която е постановено съдебно решение, или от прокуратурата.

Ако прецени, че обжалваното решение е незаконосъобразно, **съдът отменя това решение**. След това делото се връща за ново разглеждане.

В противен случай съдът **отхвърля жалбата**, с което обжалваното решение се превръща в окончателно.

По изключение Касационният съд може **да отмени решението, без да го връща за ново разглеждане**, когато отмяната не изисква ново произнасяне по съществото на спора. Касационният съд може също така — при граждански дела — да се произнесе по същество, когато това е обосновано в интерес на доброто правораздаване, както и — при наказателни дела, когато отменя решението, без да го връща за ново разглеждане — да сложи край на спора, когато фактите, така както са установени и преценени от съда по съществото на спора (като Касационният съд няма да преразглежда констатациите и оценката на фактите), позволяват прилагането на съответната правна норма.

Касационният съд е разделен на колегии (*chambres*): три граждански колегии, една търговска, една по социалноосигурителни дела и една наказателна колегия, всяка от които се състои от председател и други професионални съдии. В зависимост от характера на делото съдът може да се произнася и в смесена колегия (*chambre mixte*), която се състои от съдии от най-малко три колегии, или в пленум (*assemblée plénière*), съставен от председателя на съда, председателите и доайените на колегиите и по един редови съдия от всяка колегия).

Прокуратурата се представлява от **генералния прокурор** и от генерални адвокати.

Бази данни с правна информация

Базите данни с правна информация във Франция са предмет на публична услуга за разпространение в интернет. Така например уебсайтът

Légifrance включва решенията на Касационния съд и на апелативните съдилища:

в базата данни „CASS“ — за публикувани решения на Касационния съд,

в базата данни „INCA“ — за неиздадени решения, и

в базата данни „CAPP“ — за решения на апелативните съдилища.

Безплатен ли е достъпът до базата данни?

Да, достъпът до базата данни е **безплатен**.

Кратко описание на съдържанието

Решенията са достъпни на френски език. **Някои решения** също така са преведени на **английски, арабски и мандарин**.

Базата данни „CASS“ съдържа запас от 120 000 решения и в нея годишно постъпват 2 100 решения.

Базата данни „INCA“ има запас от 246 000 решения и в нея годишно постъпват 10 000 решения.

Базата данни „CAPP“ има запас от 19 000 решения и в нея годишно постъпват 20 000 решения.

Връзки по темата

Компетентност на съдилищата – Франция

Последна актуализация: 14/04/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Хърватия

Обикновените съдилища са общинските (районните) съдилища и жупанийските (окръжните) съдилища.

Общински съдилища

разглеждат спорни, безспорни и изпълнителни дела;

разглеждат дела за наследяване и дела, свързани с имотния регистър, както и поддържат имотните регистри;

разглеждат наказателни дела, с изключение на тези, за които по закон е предвидена материалната компетентност на друг съд;

разглеждат дела за простъпки, с изключение на тези, за които по закон е предвидена материалната компетентност на друг орган;

вземат решения относно признаването и изпълнението на решения на чуждестранни съдилища и решения на други органи, които са равностойни на съдебни решения в държавата, в която са издадени;

изпълняват задачи, свързани с международна правна помощ, в производства в рамките на тяхната компетентност;

участват в съдебното сътрудничество с държавите — членки на ЕС, по въпроси от тяхната компетентност;

изпълняват други задачи, както е предвидено по закон.

Общински (районни) съдилища в Република Хърватия

Жупанийски съдилища

разглеждат жалби срещу решения на общинските съдилища, освен ако не е предвидено друго по закон;

разглеждат дела на първа инстанция, когато компетентността им по тях е предвидена по закон;

провеждат разследвания и нотариални дисциплинарни производства по дисциплинарни нарушения и постановяват решения по тези нарушения на първа инстанция, ако това е предвидено по закон;

постановяват решения по жалби срещу решения, постановени в рамките на дисциплинарни производства поради непрофесионално поведение на нотариус, ако това е предвидено по закон;

изпълняват задачи, свързани с международна правна помощ, в производства в рамките на тяхната компетентност;

участват в международно съдебно сътрудничество с държавите — членки на ЕС, по въпроси от тяхната компетентност, освен при дела за простъпки;

изпълняват чуждестранни решения по наказателни дела;

изпълняват други задачи, както е предвидено по закон.

Жупанийски (окръжни) съдилища в Република Хърватия

Последна актуализация: 15/04/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази

страница е била наскоро променена. Езикова версия, която

търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Национални обикновени съдилища - Италия

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на обикновените съдилища в Италия.

Обикновени съдилища — въведение

Обикновените съдилища имат два вида юрисдикция:

гражданска юрисдикция, в която попада правната закрила относно права при взаимоотношения между частни субекти или между частни субекти и публичната администрация — в случаи, когато при изпълнение на своите задължения администрацията накарнява правата на частния субект;

наказателна юрисдикция, в рамките на която съдът е призван да реши дали наказателното производство, образувано от прокурор срещу дадено лице, е основателно.

Гражданските и наказателните производства се регулират от отделни групи процесуални правила: **Гражданския процесуален кодекс** (*codice di procedura civile*) и **Наказателно-процесуалния кодекс** (*codice di procedura penale*).

Наказателни производства се образуват от служител на съдебна система, който е квалифициран съдия от обикновените съдилища, изпълняващ длъжността прокурор (*pubblico ministero*; вж. последния параграф от член 107 от Конституцията).

Граждански производства могат да се образуват от всеки публичен или частен субект (*l'attore*, ищец) срещу друг субект (*il convenuto*, ответник).

Граждански съдилища

Мировите съдии (*giudici di pace*) са почетни съдии или съдии, които не са на постоянна длъжност (*giudici onorari*), които имат юрисдикция **по въпроси с ниска важност**.

Съдилищата с по-нисш ранг (*tribunali*) са **първоинстанционни съдилища** във всички други спорове и освен това в тях се разглеждат **жалби** срещу решения на мирови съдии.

Съдилищата за непълнолетни правонарушители (*tribunali per i minorenni*) и **отделенията за непълнолетни правонарушители към апелативните съдилища** (*sezioni per i minorenni delle corti di appello*) имат юрисдикция по въпроси, свързани с непълнолетни лица, които са извън компетенциите на обикновените съдилища.

Съществуват също така **отделения** (*sezioni*) към по-нисшестоящите съдилища и към апелативните съдилища, специализирани по **въпроси, свързани с трудови правоотношения**.

Апелативните съдилища (*corti di appello*) са съдилища от **втора инстанция**.

Касационният съд (*Corte di Cassazione* или *Corte Suprema di Cassazione*), който заседава в Рим, е върховният съд на съдебната система и решава дали решенията на други съдилища са взети в съответствие със закона.

Наказателни съдилища

Мировите съдии решават малки по важност нарушения.

Съдилищата с по-нисш ранг са съдилищата от първа инстанция, които решават всички наказателни въпроси извън юрисдикцията на мировите съдии или на наказателните съдилища, и освен това разглеждат жалби срещу решения на мирови съдии.

Съдилищата за непълнолетни правонарушители и отделенията за непълнолетни правонарушители към апелативните съдилища са съдилищата от първа и втора инстанция за всички правонарушения, извършени от непълнолетни лица.

Съдилищата със съдебни заседатели (*corti di assise*) са съдилищата от първа инстанция, които разглеждат най-тежките престъпления.

Апелативните съдилища са съдилища от втора инстанция.

Апелативните съдилища със съдебни заседатели (*corti di assise di appello*) са съдилищата от втора инстанция, които разглеждат жалби срещу решения на наказателни съдилища.

Надзорните съдилища (*tribunali di sorveglianza*) и **надзорните служби** (*uffici di sorveglianza*) осъществяват надзор върху изпълнението на **присъди за лишаване от свобода и глоби**, както и прилагането на правото, уреждащо изпълнението на присъди.

Касационният съд решава дали решенията на други съдилища са взети в съответствие със закона. Той разглежда всяко обжалване срещу всяко решение на всеки съд по граждански или наказателни въпроси, или срещу всяко ограничаване на личната свобода; в някои случаи до него могат директно да се подават молби.

Касационният съд е върховният съд на съдебната система. Основополагащият Закон за организацията на съдилищата (*legge fondamentale sull'ordinamento giudiziario*), Закон № 12 от 30 януари 1941 г., член 65, посочва сред основните функции на съда тази за гарантиране на правилното прилагане на закона и неговото еднакво тълкуване, единството на закона в цялата държава и спазването на ограниченията между юрисдикцията

на различните съдилища. Следователно една от неговите основни роли е да гарантира, че законът се прилага еднакво с цел осигуряване на правна сигурност.

Що се отнася до въпроса дали Касационният съд може да се определи като съд за касационно обжалване, съд от трета инстанция, действащите правила му позволяват да разглежда фактите по дадено дело само доколкото те са установени в предходни процедури и само доколкото е необходимо, за да се определи дали молбата до касационния съд е правно допустима.

Последна актуализация: 18/01/2022

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [\[el\]](#) е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Национални обикновени съдилища - Кипър

В Република Кипър съществуват само две нива съдилища. Върховният съд (*Ανώτατο Δικαστήριο*), който като въззивна инстанция разглежда всички дела по жалби, подадени срещу съдебни решения на съд от първа инстанция, и следните съдилища от първа инстанция:

Административен съд (*Διοικητικό Δικαστήριο*)

Районни съдилища (*Επαρχιακά Δικαστήρια*)

Съдилища по наказателни дела (*Κακοουργοδικεία*)

Съд по семейни дела (*Οικογενειακό Δικαστήριο*)

Трибунал за регулиране на наемните правоотношения (*Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων*)

Трибунал по трудови спорове (*Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών*), и

Военен съд (*Στρατοδικείο*).

Общи съдилища — въведение

Върховен съд

В състава на Върховния съд влизат тринадесет съдии, единият от които е председателят на съда. Върховният съд е компетентен в следните области:

Апелативен съд (*Εφετείο*)

Върховният съд разглежда всички жалби срещу решения, постановени от съдилища от първа инстанция, които упражняват компетентност по граждански и наказателни дела. По правило жалбите се разглеждат от трима съдии. Разглеждането на жалбите се извършва въз основа на протоколите от производствата на първа инстанция (освен при много изключителни случаи, когато могат да бъдат изслушани свидетелски показания). При упражняване на своята апелативна компетентност Върховният съд може да потвърди, измени или отмени обжалваното решение или да разпореди провеждане на повторен съдебен процес.

Преразглеждане на административни решения

От изключителна компетентност на Върховния съд е да разглежда жалби, подадени срещу всяко решение, действие или бездействие от страна на лица или органи, упражняващи административни правомощия. Върховният съд може да отмени всеки подлежащ на принудително изпълнение административен акт, връчен по отношение на нарушение или злоупотреба с власт или който противоречи на правото или Конституцията.

Прерогативни заповеди (*Προνομιακά Εντάλματα*)

От изключителната компетентност на Върховния съд е да издава прерогативни заповеди Habeas Corpus (заповед за довеждане на затворник пред съда), Mandamus (заповед на висша съдебна инстанция до съд от по-ниска инстанция за правилното изпълнение на задължение), Certiorari (заповед, с която се изискват документите по дело на съд от по-ниска инстанция с цел преразглеждането им), Quo Warranto (заповед за производство с цел изясняване правомерността на претенция) и Prohibition (забрана от по-висша съдебна инстанция за разглеждане на дело, което е извън юрисдикцията на съд от по-ниска инстанция).

Адмиралтейски съд (*Ναυτοδικείου*)

Върховният съд е компетентен в качеството си на съд от първа инстанция и като апелативна инстанция по военноморски дела. На първа инстанция делото се разглежда от един съдия, а при обжалвания делото се разглежда в пълен състав.

Искови молби за проверка на действителността на избори (*Εκλογοδικείου*)

В качеството му на съд по дела за действителността на избори от изключителната компетентност на Върховния съд е да разглежда искови молби за тълкуването и прилагането на избирателните закони.

Конституционни дела

Върховният съд е компетентен да се произнася относно конституционностъобразността на всеки един закон и да разрешава споровете за правомощия или компетентност, възникващи между различните държавни органи. Върховният съд също така се произнася и относно конституционностъобразността на закони, във връзка с които президентът на републиката упражнява конституционното си право на иск.

Районни съдилища (*Επαρχιακά Δικαστήρια*)

Районните съдилища са компетентни да разглеждат на първа инстанция всички граждански дела (с изключение на военноморски дела) и всички наказателни дела за престъпления, наказуеми с лишаване от свобода за срок до 5 години. Във всеки административен район на Кипър функционира по един районен съд. Делата се разглеждат от един съдия и няма съдебни заседатели.

Съдилища по наказателни дела (*Κακοουργοδικεία*)

Съдилищата по наказателни дела разглеждат единствено наказателни дела. По правило те разглеждат най-тежките дела, включващи престъпления, наказуеми с лишаване от свобода за по-дълъг от пет години срок. В състава на всеки съд по наказателни дела влизат трима съдии. Решенията се взимат с мнозинство от гласовете. В тези съдилища няма съдебни заседатели.

Бази данни с правна информация

Все още не е създадена официална база данни с правна информация. Налични са редица частни бази данни с правна информация, някои от които предлагат абонаментни услуги, а други предоставят безплатен достъп.

Те съдържат информация относно съдебните решения и първичното законодателство.

Връзки по темата

[Върховен съд на Кипър](#)

Последна актуализация: 22/07/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Латвия

Настоящият раздел Ви предоставя информация относно организацията на съдилищата с обща компетентност в Латвия.

Съдилища с обща компетентност: въведение

В Латвия съдебната власт се упражнява от **градски и районни съдилища, окръжни съдилища, Върховния съд и Конституционния съд** (при извънредно положение или по време на война — от военни съдилища), като градските и районните съдилища, окръжните съдилища и Върховният съд са с обща компетентност.

Гражданските и наказателните дела в Латвия могат да се разглеждат от тези съдилища, които са разделени на **три нива**:

градски или районни съдилища (*rajonu (pilsētu) tiesas*);

окръжни съдилища (*apgabaltiesas*);

гражданско отделение (*Civillietu departaments*) и наказателно отделение (*Kriminālietu departaments*) на Върховния съд (*Augstākās tiesa*).

Тяхната териториална компетентност е определена с Решение [№ 1](#) относно съдилищата, тяхната териториална компетентност и местоположение (*Lēmums par tiesām, darbības teritorijām un atrašanās vietām*).

Градски и районни съдилища и тяхната териториална компетентност

№	Съд	Административни територии
1.	Градски съд на Даугавпилс (<i>Daugavpils tiesa</i>)	1.1 Община Аугшдаугава
		1.2 Град Даугавпилс
		1.3 Община Краслава
		1.4 Община Ливани
		1.5 Община Прейли
2.	Районен съд Курземе (<i>Kurzemes rajona tiesa</i>)	2.1 Община Диеввидкурземе
		2.2 Община Кулдига
		2.3 Град Лиепая
		2.4 Община Салдус
		2.5 Община Талси
		2.6 Град Вентспилс
		2.7 Община Вентспилс
3.	Градски съд на Резекне (<i>Rēzeknes tiesa</i>)	3.1 Община Балви
		3.2 Община Лудза
		3.3 Община Резекне
		3.4 Град Резекне
4.	Районен съд на Рига (<i>Rīgas rajona tiesa</i>)	4.1 Община Адажи
		4.2 Град Юрмала
		4.3 Община Кекава
		4.4 Община Марупе
		4.5 Община Олайне
		4.6 Община Ропажки
		4.7 Община Саласпилс
		4.8 Община Саулкрасти
		4.9 Община Сигулда
5.	Районен съд Видземе (<i>Vidzemes rajona tiesa</i>)	5.1 Община Алуксне
		5.2 Община Цесис
		5.3 Община Гулбене
		5.4 Община Лимбажи
		5.5 Община Мадона
		5.6 Община Смилтене
		5.7 Община Валка
		5.8 Община Валмиера
		5.9 Община Варакляни
6.	Районен съд Земгале (<i>Zemgales rajona tiesa</i>)	6.1 Община Айзкраукле
		6.2 Община Бауска
		6.3 Община Добеле
		6.4 Община Йелгава
		6.5 Град Йелгава
		6.6 Община Йекабпилс
		6.7 Община Огре
		6.8 Община Тукумс

В териториалната компетентност на Градския съд на Рига попада административната територия на град Рига.

В териториалната компетентност на Икономическия съд попада цялата територия на Република Латвия.

Териториална компетентност на окръжните съдилища		
№	Териториална компетентност на окръжния съд	Градски или районни съдилища
1.	Окръжен съд на Курземе (<i>Kurzemes apgabaltiesa</i>)	1. Районен съд на Курземе
2.	Окръжен съд на Латгале (<i>Latgales apgabaltiesa</i>)	2.1 Градски съд на Даугавпилс
		2.2 Градски съд на Резекне
3.	Окръжен съд на Рига (<i>Rīgas apgabaltiesa</i>)	3.1 Градски съд на Рига (<i>Rīgas pilsētas tiesa</i>)
		3.2 Районен съд на Рига
		3.3 Икономически съд
4.	Окръжен съд на Видземе (<i>Vidzemes apgabaltiesa</i>)	4. Районен съд на Видземе
5.	Окръжен съд на Земгале (<i>Zemgales apgabaltiesa</i>)	5. Районен съд на Земгале
6.	Окръжен административен съд (<i>Administratīvā apgabaltiesa</i>)	6.1 Районен административен съд (<i>Administratīvā rajona tiesa</i>)

Административните дела се разглеждат от:

районния административен съд (със съдилища в Рига, Йелгава, Лиепая, Резекне и Валмиера);

окръжния административен съд;

административното отделение на Върховния съд (*Administratīvo lietu departaments*).

В териториалната компетентност на **Окръжния административен съд** и **Районния административен съд** попада цялата административна територия на Латвия. Районният административен съд заседава в пет съдебни палати — по една във всеки съдебен район, т.е. в Рига, Йелгава, Резекне, Валмиера и Лиепая.

Териториална компетентност на съдилищата на районния административен съд

№	Съдилище	Административни територии
1.	Съдилище на Районния административен съд в Рига	1.1 Община Адажи
		1.2 Град Юрмала
		1.3 Община Кекава
		1.4 Община Марупе
		1.5 Община Огре
		1.6 Община Олайне
		1.7 Град Рига
		1.8 Община Ропаж
		1.9 Община Саласпилс
		1.10 Община Саулкрасти
		1.11 Община Сигулда
2.	Съдилище на Районния административен съд в Йелгава	2. Община Айзкраукле
		2.2 Община Бауска
		2.3 Община Добеле
		2.4 Община Йелгава
		2.5 Град Йелгава
		2.6 Община Йекабпилс
		2.7 Община Тукумс
3.	Съдилище на Районния административен съд в Резекне	3. Община Аугшдаугава
		3.2 Община Балви
		3.3 Град Даугавпилс
		3.4 Община Краслава
		3.5 Община Ливани
		3.6 Община Лудза
		3.7 Община Прейли
		3.8 Община Резекне
		3.9 Град Резекне
4.	Съдилище на Районния административен съд във Валмиера	4. Община Алуксне
		4.2 Община Цесис
		4.3 Община Гулбене
		4.4 Община Лимбажи

		4.5 Община Мадона
		4.6 Община Смилтене
		4.7 Община Валка
		4.8 Община Валмиера
		4.9 Община Варакляни
5.	Съдилище на Районния административен съд в Лиепая	5.1 Община Диеввидкурземе
		5.2 Община Кулдига
		5.3 Град Лиепая
		5.4 Община Салдус
		5.5 Община Талси
		5.6 Община Вентспилс
		5.7 Град Вентспилс

Материална компетентност

Съгласно [§1 Наказателно-процесуалния кодекс \(Kriminālprocesa likums\)](#) всички наказателни дела се разглеждат на първа инстанция от градски или районен съд.

Градският съд на Рига е компетентният първоинстанционен съд по наказателни дела, в чиито преписки се съдържат въпроси, свързани с държавна тайна. Градските/районните съдилища разглеждат наказателните дела в състав от един съдия. Ако дадено наказателно дело е с особена сложност, председателят на първоинстанционния съд може да разпорежи то да се гледа от състав, в който влизат трима съдии от този съд.

Окръжният съд разглежда като въззивна инстанция жалбите срещу решенията, постановени от районен или градски съд в рамките на цялостна процедура по обжалване (*apelācija*).

Всяко решение, постановено от по-нисшестоящ съд, подлежи на касационно обжалване (*kasācija*) пред наказателното отделение на Върховния съд.

При цялостно или касационно обжалване жалбите по наказателни дела се разглеждат от състав от няколко съдии.

Съгласно [§1 Гражданския процесуален кодекс \(Civilprocesa likuma\)](#) производствата се разглеждат на първа инстанция от районен или градски съд. Градският съд на Рига разглежда дела, по които преписките се отнасят до въпроси, свързани с държавната тайна, и дела, свързани със защитата на патентни права, права върху сортовете растения, топографията на полупроводникови продукти, промишлени дизайни, търговски марки, сертификатни марки и географски указания, както и дела, свързани с авторското право и сродните му права, защитата на правата *sui generis* на създателите на бази данни и производства, свързани със защитата на търговски тайни от незаконно придобиване, използване и разкриване. Ако разглежданото дело е свързано с иск, отнасящ се до иск по дело, което е от компетентността на Градския съд на Рига или на районен или градски съд, или дори с насрещен иск пред районен или градски съд, който е от компетентността на Градския съд на Рига, разглеждането на делото е от компетентността на Градския съд на Рига.

Съгласно [§1 Закона за патентите \(Patentu likums\)](#) Градският съд на Рига разглежда като първа инстанция по реда на гражданското производство следните дела във връзка с правната защита на изобретения:

дела за възстановяване на правата над патент;

дела за обявяване на недействителността на патент;

дела за права преди използването;

дела за незаконно използване на патент (нарушение на патент);

дела за установяване на липса на нарушение на патент;

дела, свързани с предоставянето на лиценз, с разпоредбите на лицензионен договор или изпълнението на тези разпоредби;

дела във връзка с правото на обезщетение поради невъзможност за публично ползване на изобретението.

Съгласно [§1 Закона за промишления дизайн \(Dizainparaugu likums\)](#) Градският съд на Рига разглежда като първа инстанция следните дела във връзка с правната защита на промишлени дизайни:

дела за признаване на правата над промишлен дизайн;

дела за обявяване на недействителността на регистриран промишлен дизайн;

дела за незаконно използване на промишлен дизайн (нарушение на дизайн);

дела, свързани с предоставянето на лиценз, с разпоредбите на лицензионен договор или изпълнението на тези разпоредби.

Делата, свързани с права, предмет на спор, разгледан от Апелативния съвет по индустриална собственост, се разглеждат от Градския съд на Рига.

Градският съд на Рига се разпорежда с изпълнителни основания за актове на Съвета, Комисията или Европейската централна банка съгласно член 299 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Делата **относно представянето на становище** на чуждестранен съд по дела **относно незаконно прехвърляне на дете** през границата на чужда държава или неговото държане в чужда държава, когато местопребиването на детето е в Латвия, се разглеждат от Градския съд на Рига.

Делата **по отношение на дете, което е незаконно прехвърлено** през границата в Латвия или се държи в Латвия, когато местопребиването на детето е в друга държава, се разглеждат от Градския съд на Рига.

В районните или градските съдилища се разглеждат и **делата за поземлен регистър**. През 2019 г., като част от оптимизацията на съдебната система, в районните или градските съдилища бяха назначени и 72 съдии от отделенията по поземлен регистър, които запазиха своята специализация.

Окръжният съд на Рига е компетентният първоинстанционен съд по граждански дела, чиито преписки съдържат въпроси, свързани с държавна тайна. Първоинстанционните съдилища разглеждат гражданските дела в състав от един съдия, а при обжалване (цялостно обжалване или касационно) — в колегиален състав.

Страните по делото могат да **подадат жалба** срещу решението на първоинстанционния съд (или допълнителното решение), но прокурорът може да подаде само извънредна жалба в съответствие с процедурите, посочени в настоящия раздел, освен срещу решения, които по закон не подлежат на обжалване.

Решението на първоинстанционния съд, постановено въз основа на разпоредбите на глава 30.4 от Гражданския процесуален кодекс, и решението (допълнителното решение) на съда на апелативната инстанция подлежат на касационно обжалване от страните съгласно **касационната процедура**, но прокурорът може да подаде само извънредна касационна жалба.

Делата за административни нарушения се разглеждат от районните или градските и окръжните съдилища, които са компетентни по граждански и наказателни дела. Съгласно [Латвийският закон за административната отговорност \(Latvijas Administratīvās atbildības likums\)](#) решение на повисшестоящ орган може да се обжалва пред районен или градски съд. Решението на съдия от районен или градски съд подлежи на обжалване пред окръжния съд, ако Кодексът за административните нарушения изрично допуска това. Решенията на апелативен съд по дела за административно нарушение не подлежат на обжалване и влизат в сила в деня на постановяването им.

Съгласно [Административно-процесуалния кодекс \(Administratīvā procesa likums\)](#) административните дела се разглеждат на първа инстанция в съдебната палата на районния административен съд, освен ако не е предвидено друго по закон. Когато делото се разглежда на първа инстанция от районния административен съд и съдът трябва да провери информация, свързана с държавна тайна, делото се гледа в съдебната палата на районния административен съд в Рига. Когато законът предвижда, че на първа инстанция дадено административно дело подлежи на разглеждане не от районния административен съд, а от окръжния административен съд или от административното отделение на Върховния съд, съответната молба се подава до окръжния административен съд или до административното отделение на Върховния съд, в зависимост от случая. Страна в административно производство може да обжалва изцяло решението или допълнителното решение на първоинстанционния съд, с изключение на случаите, в които законът предвижда, че решението не подлежи на обжалване или може да е предмет само на касационно обжалване. Решенията на районния административен съд, които все още не са влезли в сила, могат да бъдат обжалвани пред окръжния административен съд. Страна в административно производство може да подаде касационна жалба срещу решението или допълнителното решение на апелативния съд, когато е налице нарушение на материалноправните или процесуалноправните норми или съдът е превишил правомощията си при разглеждане на делото. Първоинстанционният съд разглежда административните дела в състав от един съдия или в колегиален състав, а при обжалване (цялостно обжалване или касационно обжалване) — в колегиален състав.

Върховният съд се състои от гражданско, наказателно и административно отделение. Гражданското, наказателното и административното отделение на Върховния съд действат като касационен съд по всички дела, разгледани от районните или градските и окръжните съдилища, и правораздават като първоинстанционен съд по дела, свързани с решения, приети от Сметната палата на Латвия (*Valsts kontroles padome*) на основание член 55 от Закона за Сметната палата (*Valsts kontroles likums*). В отделенията на Върховния съд делата се разглеждат от тричленен съдийски състав или при определени, посочени в закона случаи, и в по-разширен състав.

Бази данни с правна информация

Наименование и URL адрес на базата данни

[Портал на латвийските национални съдилища](#)

[Портал за електронни услуги на латвийските съдилища](#)

[Уебсайт на Върховния съд](#)

Безплатен ли е достъпът до базата данни?

Да, достъпът е **безплатен**.

Кратко съдържание на базата данни

Порталът на латвийските национални съдилища предоставя обща актуализирана информация за съдилищата в Латвия.

В Портала за електронни услуги на латвийските съдилища потребителят може да получи достъп до база данни с анонимизирани съдебни решения, да следи съдебните производства в електронен вид, да подава електронни иски до съдилищата, да изчислява разходи за съдебни производства и плащания на услуги, като използва калкулатор на такси и мита, да получава и да попълва електронни формуляри и да получи достъп до други електронни услуги.

Уебсайтът на Върховния съд предоставя достъп до архива на съдебните решения, към които са добавени актуалните решения на Върховния съд и сборници със съдебна практика. Информацията може да бъде намерена в раздела Judikatūra („Съдебна практика“).

Допълнителна информация

Понастоящем информацията, публикувана на портала на латвийските национални съдилища, и решенията и сборниците със съдебна практика на Върховния съд, публикувани на неговия уебсайт, са достъпни само на латвийски език.

Последна актуализация: 27/11/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Литва

Настоящата страница съдържа информация относно обикновените съдилища в Литва.

Обикновени съдилища — въведение

В Литва съществуват 56 съдилища с **обща компетентност**:

Върховният съд на Литва (Lietuvos Aukščiausiasis Teismas)

Апелативният съд на Литва (Lietuvos apeliacinis teismas)

5 регионални съдилища (apygardos teismai)

49 окръжни съдилища (apylinkės teismai).

Върховен съд на Литва

Върховният съд на Литва е единственият **касационен** съд (последна инстанция) за преразглеждане на ефективни присъди, решения, постановления и нареждания на съдилищата с обща компетентност.

Съдът е развил уеднаквена съдебна практика за тълкуването и прилагането на законите и други законодателни актове.

Можете да намерите повече информация на уебсайта на Върховния съд.

Апелативен съд на Литва

Апелативният съд предлага правото на обжалване срещу решения на регионалните съдилища (като съдилища от първа инстанция). Той също разглежда искания относно признаването на решения на чуждестранни или международни съдилища и чуждестранни или международни арбитражни решения и тяхното изпълнение в Република Литва. Апелативният съд изпълнява други функции, разпределени в съответствие с неговата компетентност по закон.

Председателят на Апелативния съд организира и контролира административните дейности на окръжните съдилища и техните съдии, в съответствие с процедурата, предвидена в закона.

Можете да намерите повече информация на уебсайта на [Апелативния съд](#).

Регионални съдилища

Регионален съд е съд от първа инстанция за наказателни и граждански дела, разпределени в съответствие с неговата компетентност по закон. Той също разглежда жалби срещу присъди, решения, постановления и нареждания на окръжните съдилища.

Председателят на регионален съд организира и контролира административните дейности на окръжните съдилища и техните съдии в рамките на компетентността на съда, в съответствие с процедурите, предвидени в закона.

Окръжни съдилища

Окръжен съд е съд от първа инстанция за следните видове дела:

наказателни дела

граждански дела

дела, включващи административни нарушения (разпределени в съответствие с неговата компетентност по закон)

дела, разпределени в съответствие с компетенцията на съдии по въпроси, свързани с ипотечи

дела, свързани с изпълнението на решения и присъди

Съдията в окръжен съд също изпълнява функциите на съдия при досъдебната фаза и на съдия-изпълнител, в допълнение към други функции, възложени на окръжния съд по закон.

Последна актуализация: 07/04/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Люксембург

В този раздел ще намерите преглед на общите съдилища в Люксембург.

Общи съдилища — въведение

Конституцията възлага на съдилищата да упражняват съдебната власт и да прилагат общите и местните подзаконовни нормативни актове само доколкото те са в съответствие със закона.

Общи съдилища

Върховен съд

Най-високо в йерархията на общите съдилища в съдебната система стои Върховният съд (*Cour supérieure de Justice*), който включва **касационен съд** (*Cour de Cassation*), **апелативен съд** (*Cour d'Appel*) и **главна прокуратура** (*Parquet Général*).

Касационният съд е отговорен главно за разглеждането на дела за **отмяна или касационно изменение** на решения, постановени от различните отделения на апелативния съд, или съдебни решения, постановени от съдилищата от последна инстанция. Процесуалното представителство от адвокат е задължително.

Апелативният съд разглежда граждански, търговски и наказателни дела, както и дела, по които са се произнесли трудовите съдилища в двата съдебни окръга на страната. Процесуалното представителство от адвокат е задължително, освен по наказателни дела и при молби за временни мерки (*référés*). Наказателното отделение на апелативния съд разглежда жалби срещу решения на наказателното отделение на окръжния съд (*Tribunal d'Arrondissement*).

Окръжни съдилища

Държавата е разделена на **два съдебни окръга** (*arrondissements judiciaires*), като във всеки от тях има окръжен съд: единият в Люксембург, а другият в Дикирх.

Двете окръжни съдилища са разделени; към всеки окръжен съд има **прокуратура**, състояща се от прокурор (*Procureur d'Etat*) и помощник-прокурори (*substitués*). Към всеки окръжен съд има **съдия-следователи** (*juges d'instruction*), които отговарят за извършването на досъдебни следствени действия за по-сериозните категории престъпления (*affaires criminelles, affaires correctionnelles*).

По граждански и търговски дела окръжният съд е съдът с **остатъчна компетентност**: той разглежда всички дела, освен тези, които поради естеството на спора или цената на иска са изрично подсъдни на друг съд.

Родово подсъдни на окръжния съд са дела, по които цената на иска надхвърля 15 000 EUR.

Окръжният съд има **изключителна компетентност** да разглежда дела, които по силата на закона са му конкретно подсъдни поради естеството на спора. Той единствен може да разглежда молбите за признаване и допускане на изпълнението на решения, постановени от чуждестранни съдилища, и на правни инструменти, заверени от длъжностни лица в други държави. Окръжните съдилища разглеждат и охранителни производства, например дела, свързани с осиновяване, настойничество и попечителство, еманципация и други.

Окръжният съд разглежда като апелативна инстанция **жалбите** срещу решенията, постановени в първоинстанционни производства от мировите съдии в рамките на неговия съдебен район.

Производствата пред окръжния съд по правило започват чрез издаване на призовка (*assignation*), която се връчва на ответника от съдебен изпълнител.

При неотложни случаи председателите на окръжните съдилища или заместващите ги съдии разглеждат молби за временни мерки по граждански и търговски дела.

Окръжните съдилища упражняват компетентност по наказателни дела чрез своите **наказателни отделения** (*chambre criminelle ou correctionnelle*).

Те са компетентни да се произнасят по дела за престъпления със средна степен на обществена опасност (*délits*), но също и по дела за най-тежките категории престъпления (*crimes*), когато са сезирани от съвещателния състав (*Chambre du Conseil*) или от съвещателния състав на апелативния съд. Обвиняемите са длъжни да се явяват лично, освен в случаите, в които закононарушението се санкционира само с глоба — тогава те могат да бъдат представлявани от адвокат.

По правило представителството от адвокат пред окръжния съд е задължително, въпреки че законът предвижда определени изключения, например по търговските дела и по молби за налагане на временна мярка, по които страните могат да се представляват сами.

Мирови съдии

Съществуват **три мирови съдилища** (*justices de paix*): в град Люксембург, в Еш-сюр-Алзет (съдебен окръг Люксембург) и в Дикирх (съдебен окръг Дикирх).

Мировите съдии разглеждат всички **граждански и търговски дела**, които са им подсъдни по силата на новия Граждански процесуален кодекс или по силата на друг законодателен акт. Те разглеждат като **последна инстанция** дела с цена на иска до 2000 EUR, а като **апелативна инстанция** — дела с цена на иска до 15 000 EUR.

Тези съдилища разглеждат и някои други дела, например за налагане на запор върху вземания от трети лица за трудови възнаграждения, пенсия или доходи от наем, както и разпореждат разпределението на събраните вследствие на запора суми, независимо от размера на вземането. По принцип дело пред мировия съд се завежда посредством издаване на призовка (*citation*), която се връчва от съдебен изпълнител. Някои дела се завеждат чрез подаване на молба в секретариата на съда (*greffe*). Страните се явяват пред мировия съдия лично или чрез представител. Този представител може да е адвокат или съпруг, родител или роднина по права линия, родител или роднина по съребрена линия до трета степен включително, или лице, което работи изключително като част от персонала на съответната страна или на нейно предприятие.

По наказателни производства мировият съд изпълнява функциите на **полицейски съд**. В това качество той разглежда престъпления от категорията на най-леките (*contraventions* или *infractions*), които се наказват с глоба в размер от 25 до 250 EUR, както и престъпления със средна степен на обществена опасност (*délits*), когато полицейският съд е сезиран от съвещателния състав (*Chambre du Conseil*).

Те също така разглеждат дела за престъпления от категорията на най-леките, които подлежат на наказания, чийто размер надвишава рамките на обичайната компетентност на полицейския съд, когато компетентността им е предоставена по закон. Съдебните решения, постановени от полицейските съдилища, винаги могат да бъдат обжалвани. Срокът за **обжалване** е четиридесет дни и започва да тече от датата на постановяване на съдебното решение, а при неприсъствено съдебно решение — от датата на връчване на съдебното решение лично на лицето или на адреса на лицето. Жалбата се разглежда от окръжния съд (*Tribunal d'Arrondissement*).

Всички мирови съдии са компетентни по трудови спорове и са оправомощени да се произнасят по спорове относно трудови договори и договори за стаж. Въззивна инстанция по такива дела е Върховният съд.

Бази данни с правна информация

Безплатен ли е достъпът до базата данни?

Да, достъпът до базите данни е **безплатен**.

Кратко описание на съдържанието

Моля, разгледайте уебсайта на [☞ общите съдилища](#).

Моля, разгледайте уебсайта на [☞ административните съдилища](#).

Връзки по темата

[☞ Министерство на правосъдието](#)

Последна актуализация: 05/05/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Унгария

Настоящият раздел предоставя информация относно организацията на обикновените съдилища в Унгария.

Обикновени съдилища — въведение

Система за гражданско правосъдие

Първоинстанционни съдилища

Окръжни съдилища и общи съдилища

Всяко производство, което не е отнесено пред общите съдилища, попада съгласно закона в рамките на компетентността на **окръжните съдилища** (*járásbíróságok*).

Общите съдилища (törvényszékek) действат като първоинстанционни съдилища по отношение на:

искове във връзка с имуществено право, при които съответната сума надхвърля 30 млн. HUF (приблизително 106 000 EUR), с изключение на случаи, при които производството се открива заедно с петиция за развод;

производство, свързано с авторско право и свързани с него права, както и защита на индустриални патенти;

претенции за изплащане на обезщетение за щети, причинени в хода на извършване на официални процедури от лица, действащи в рамките на своята публична административна компетентност;

производство, свързано с международни споразумения относно превода и спедицията на стоки;

производство за прилагане на искове относно граждански права, произтичащи в резултат на нарушение на неимуществени права, включително производство за обезщетение за такова нарушение, ако е заведено заедно със или в хода на такова производство;

производство, свързано с ценни книжа;

искове във връзка с клеветата;

някои спорове от корпоративното право, определени в закона:

производство за отмяна на решение на съда по вписванията за предоставяне на регистрация;

производство за установително съдебно решение относно съществуването, недействителността или действието на учредителни актове или устави на дружества;

производство, свързано със съдебен контрол на решения на търговски асоциации;

производство, основано на членство — между членове (бивши членове) и търговски асоциации и между членове (бивши членове);

производство, свързано с придобиване на квалифицирано дялово участие;

производство, свързано с изменение на правилата относно отговорността на членовете, притежаващи дялове с ограничена отговорност;

някои производства, свързани с регистрирани асоциации, които не отговарят на условията за търговски асоциации;

производство, образувано срещу такива организации от органа, осъществяващ правен надзор върху тях;

производство, основано на членство — между членове (бивши членове) и търговски асоциации и между членове (бивши членове);

производство, свързано с финансиране на договори, сключени с доставчици на здравно обслужване;

производство за установяване на фактите за дела, при които стойността на предмета на производството ще надвишава стойността, предвидена по-горе;

производство, свързано с несправедливи договорни условия;

претенции за изплащане на обезщетение, предявени във връзка с правото на страните на справедлив процес и за приключване на процеса в разумен срок;

производство, посочено в закона по отношение на компетентността на общите съдилища.

Ако някой от съищите попада в рамките на компетентността на общия съд, производството ще протече в рамките на същата тази съдебна компетентност.

Второинстанционни съдилища

Общи съдилища (törvényszékek): дела, които са от компетентността на окръжните съдилища, действащи като първоинстанционни съдилища, както и дела, разглеждани от административни и трудови съдилища.

Регионални апелативни съдилища (főelbíróság): за дела, които попадат в компетентността на общите съдилища, действащи като първоинстанционни съдилища.

Curia (Kúria): за дела, изпратени от регионалните апелативни съдилища. Също така за дела, при които е било постановено решение от общите съдилища като първоинстанционни съдилища и при които страните, действащи с правно представителство, съвместно са поискали делото им да бъде разглеждано от Curia — ако обжалването се основава на нарушение на материалноправните разпоредби. Искания за разглеждане от Curia на искове във връзка с имущественото право могат да бъдат подадени единствено когато сумата по спора надхвърля 500 000 HUF (приблизително 1840 EUR).

Curia също така взема решения относно предложения за преразглеждане.

Състав на съдилищата

Първоинстанционният съд обикновено се състои от **един съдия**, но при дела, определени от закона, съдът е съставен от **един професионален съдия и двама оценители, формирайки тричленен състав**. Оценителите имат същите права и задължения в производството като тези на професионалния съдия. Единствено професионалните съдии обаче могат да действат като самостоятелни съдии (egyesbíró) и председатели на съдебни състави.

Второинстанционните съдилища (общи съдилища и регионални апелативни съдилища) **са в състав от трима професионални съдии**.

В случай на **съдебен контрол** — **трима** (или в някои случаи, ако това е обосновано от особено комплексния характер на случая, **пет**) **професионални съдии формират състав в Curia**.

Компетентност на съда

Обща компетентност: По принцип компетентният съд по постоянния адрес на ответника е компетентен да действа в случаите, когато няма друг съд с изключителна компетентност. В законодателството са определени и допълнителни правила за компетентност (напр. при липса на постоянен адрес, компетентност, която зависи от мястото на пребиваване на ответника).

Към общата компетентност в законодателството са признати и специални области на компетентност (алтернативна компетентност, изключителна компетентност).

В случай на алтернативна компетентност, когато не е посочена изключителна компетентност, ищецът може да започне производство пред друг съд по негов избор, предвиден в законодателството, а не пред съд с обща компетентност (напр. производство за упражняване на родителски права върху дете може да бъде започнато пред компетентния съд по постоянен адрес на детето, производство за изплащане на обезщетение може също така да бъде започнато пред съда, който е компетентен съгласно мястото или района, където е настъпила вредата, и т.н.).

В случай на изключителна компетентност производството може да бъде започнато единствено пред конкретен съд.

Система за наказателно правосъдие

Първоинстанционни съдилища

По правило, **окръжните съдилища** притежават компетентност за провеждане на наказателни производства.

При все това **общите съдилища** могат да водят производството по следния тип специфични дела:

престъпления, които са наказуеми от закона с присъда лишаване от свобода до 15 години или доживотен затвор, и

престъпления срещу държавата (глава X от Наказателния кодекс);

престъпления срещу човечеството (глава XI от Наказателния кодекс);

заговор за извършване на убийство, убийство по непредпазливост [член 166, параграфи 3 и 4 от Наказателния кодекс], убийство в състояние на афект (член 167 от Наказателния кодекс), физически наранявания, които създават значителен риск от смърт (или причиняват смърт) [член 170, параграфи 6 и 7, трето изречение от Наказателния кодекс], отвлечане (член 175/A от Наказателния кодекс), трафик на хора (член 175/B от Наказателния кодекс), престъпления срещу правилата относно медицинска намеса и медицински изследвания, както и правото на медицинско самоопределяне (раздел II от глав XII от Наказателния кодекс);

престъпления срещу реда, по който се провеждат изборите, референдумите, гражданските инициативи и европейските граждански инициативи (член 211 от Наказателния кодекс), злоупотреба с поверителна информация (раздел III от глава XV от Наказателния кодекс), злоупотреба със служебното положение (раздел IV от глава XV от Наказателния кодекс), насилие срещу лице, което се ползва с международна защита (член 232 от Наказателния кодекс), затворнически бунтове (член 246 от Наказателния кодекс), възпрепятстване на правораздаването в международен съд (член 294/B от Наказателния кодекс), престъпления срещу публичното (международното) правосъдие (раздел VII и раздел VIII от глава XV от Наказателния кодекс);

терористични актове (член 261 от Наказателния кодекс), нарушаване на международни икономически ограничения (член 261/A от Наказателния кодекс), отвлечане на самолет и железопътни превозни средства, плавателни съдове и сухопътни превозни средства за масов транспорт или превозни средства, подходящи за превоз на стоки в големи количества (член 262 от Наказателния кодекс), участие в престъпни организации (член 263/B от Наказателния кодекс);

злоупотреба с военни продукти и услуги, както и с продукти с двойна употреба (член 263/B от Наказателния кодекс), неправомерно предоставяне на вътрешна информация с търговска цел (член 299/A от Наказателния кодекс), измами с капиталови инвестиции (член 299/B от Наказателния кодекс), организиране на схема тип пирамида (член 299/B от Наказателния кодекс), изпиране на пари (член 303 от Наказателния кодекс) създаване на обществена опасност, която води след себе си огромна или изключително сериозна финансова загуба [член 259, параграф 2, буква б) от Наказателния кодекс], намеса в дейността на публичните служби, причиняваща огромна или изключително сериозна финансова загуба [член 260, параграфи 3 и 4 от Наказателния кодекс], престъпления във връзка с компютърни системи и данни, които причиняват огромни или изключително сериозни щети [член 300/B, параграф 4, букви б) и в) от Наказателния кодекс], данъчни измами и неизпълнение на нечии надзорни и одиторски задължения, свързани с данъчните измами, които водят до огромна или сериозна загуба на приходи [член 310, параграф 4, буква а), параграф 5, буква а) и параграф 6, както и член 310/A от Наказателния кодекс], злоупотреба с платежни средства, заместващи пари в брой, които причиняват огромни или изключително големи щети [член 313/B, параграф 5, буква а) и член 313/B, параграф 6 от Наказателния кодекс], кражба [член 316, параграф 6, буква а) и член 316, параграф 7 от Наказателния кодекс] и незаконно присвояване [член 317, параграф 6, буква а) и член 317, параграф 7 от Наказателния кодекс] на изделия с огромна или изключително висока стойност, измама, водеща до огромни или изключително големи щети [член 318, параграф 6, буква а) и член 318, параграф 7 от Наказателния кодекс], злоупотреба със средства, водеща до огромна или изключително голяма финансова загуба [член 319, параграф 3, букви в) и г) от Наказателния кодекс], небрежно управление на

средства, водещо до огромна или изключително голяма финансова загуба [член 320, параграф 2 от Наказателния кодекс], грабежи [член 321, параграф 4, буква б) от Наказателния кодекс] и кражби [член 322, параграф 3, буква а) от Наказателния кодекс] от огромна или висока стойност, хулигански прояви, причиняващи огромни или изключително големи щети [член 324, параграфи 5 и 6 от Наказателния кодекс], получаване на откраднати стоки с огромна или изключително висока стойност [член 326, параграф 5, буква а) и член 326, параграф 6 от Наказателния кодекс], нарушаване на авторски права или сродни права, водещо до огромна или изключително голяма финансова загуба [член 329/А, параграф 3 от Наказателния кодекс] и нарушаване на права, защитени от закона за индустриалните патенти [член 329/Г, параграф 3 от Наказателния кодекс]; престъпления, които са предмет на военното право;

комунистически престъпления и престъпления, които не подлежат съгласно международното право на давност, определени в закона за наказателната отговорност и неприложимостта на давност по отношение на престъпления срещу човечеството и за наказателното преследване на някои престъпления, извършени по време на комунистическата диктатура.

По правило това дали даден съд е компетентен зависи от това къде **е извършено престъпното деяние**.

Ако обвиняемият е извършил престъпления, които попадат в компетентността на различни съдилища, компетентен да разгледа делото ще бъде **общият съд**.

Второинстанционни съдилища

Общи съдилища: за дела, попадащи в компетентността на окръжния съд, действащ като първоинстанционен съд.

Регионални апелативни съдилища: за дела попадащи в компетентността на общия съд, действащ като първоинстанционен съд.

Curia: за дела, попадащи в компетентността на регионален апелативен съд, когато решението на такъв съд може да се обжалва.

Третоинстанционни съдилища

Регионални апелативни съдилища: за дела, по които се е произнесъл общият съд, действащ като второинстанционен съд.

Curia: за дела, по които се е произнесъл регионалният апелативен съд, действащ като второинстанционен съд.

Състав на съдилищата

Когато въпросното престъпление се наказва с осем или повече години лишаване от свобода, окръжният **съд действа като съдебен състав от един професионален съдия и двама оценители**. В други случаи **съдията заседава самостоятелно**.

Общият съд, действащ като първоинстанционен съд, също така гледа дела **в състав, състоящ се от един професионален съдия и двама оценители**.

Съдът, действащ като **второинстанционен или третоинстанционен съд**, гледа дела **в състав от трима професионални съдии**. **Curia** гледа дела **в състав от трима или петима професионални съдии**.

Връзки по темата

[📄 Официален уебсайт на унгарските съдилища](#)

Последна актуализация: 29/10/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Малта

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на обикновените съдилища в Малта.

Обикновени съдилища — въведение

Можете да намерите информация относно гражданските и наказателните съдилища на Малта в таблиците по-долу.

Граждански съдилища

Апелативен съд	Втора инстанция Апелативен орган	Апелативният съд разглежда жалби от гражданските съдилища в тяхната висшестояща и нисшестояща компетентност. i) Този съд разглежда жалби от Гражданския съд с обща компетентност (First Hall of the Civil Court) и Гражданския съд по семейни дела. ii) Жалбите от Съда на магистратите в рамките на неговата гражданско-правна компетентност, от Трибунала за иски с малък материален интерес и от административните трибунали също се разглеждат от този съд.	i) Състав от трима съдии. ii) Състав от един съдия.
Граждански съд: Граждански съд с обща компетентност (First Hall of the Civil Court)	Първа инстанция	Гражданският съд с обща компетентност се занимава с дела с гражданскоправен и/или търговскоправен характер, които излизат извън компетентността на Съда на магистратите. Съгласно своята конституционна компетентност, той също разглежда дела, свързани с нарушения на защитените от конституцията човешки права и основни свободи , закриляни от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи.	Председателстван от съдия
Граждански съд с охранителна компетентност		Гражданският съд с охранителна компетентност е съд, компетентен за поставянето под запрещение или лишаването от права на душевноболни лица, назначаването на настойници за тези лица, откриването на наследства и одобряването на изпълнители на завещания. Този съд е и довереник на тайни завещания.	Председателстван от съдия
Граждански съд по семейни дела			Председателстван от съдия

		Този съд разглежда всички дела, свързани със семеен въпроси като унищожаване на брак, раздяла на съпрузите, издръжка и попечителство над деца.	
Съдилища на магистратите	Първа инстанция	В сферата на гражданското правосъдие Съдилищата на магистратите разполагат единствено с нисшестояща компетентност от първа инстанция, обикновено ограничена до искове, които не надвишават 15 000 EUR.	Председателстван от магистрат
Съд на магистратите в Гозо	Първа инстанция	В сферата на гражданското правосъдие Съдът на магистратите в Гозо има двойна компетентност: нисшестояща компетентност, сравнима с тази, упражнявана от неговия съответстващ съд в Малта, и висшестояща компетентност, сравнима с тази на Гражданския съд с обща компетентност, освен по отношение на конституционалните правомощия и правомощията на Гражданския съд с охранителна компетентност.	Председателстван от магистрат
Трибунал за искове с малък материален интерес	Първа инстанция	Този трибунал решава по бързата процедура, въз основа на принципите за равенство и законност, искове на стойност под 5 000 EUR.	Председателстван от арбитър

Наказателни съдилища

Апелативен съд, наказателно отделение	Втора инстанция Апелативен орган	Този съд с висшестояща компетентност разглежда жалби от лица, осъдени от наказателен съд. Този съд с висшестояща компетентност разглежда жалби във връзка с дела, гледани от Съда на магистратите в наказателен състав.	Състав от трима съдии Състав от един съдия
Наказателен съд	Първа инстанция	Този съд изпълнява функцията на наказателен съд и разглежда наказателни дела, които са извън компетентността на Съда на магистратите.	Председателстван от съдия, който заседава с девет съдебни заседатели.
Съд на магистратите	Първа инстанция	В сферата на наказателното правосъдие съдът има двойна компетентност: като наказателен съд за дела, попадащи в неговата компетентност, и като разследващ съд по отношение на престъпления, които попадат в компетенциите на наказателния съд. i) като наказателен съд — съдът има компетенции да разглежда всички дела, свързани с престъпления, наказуеми с присъда до шест месеца лишаване от свобода. ii) като разследващ съд — съдът извършва предварителни разследвания по отношение на наказуеми престъпления и предава съответните досиета на главния прокурор. Ако обвиненият не направи възражение, главният прокурор може да върне дела с наказание до десет години лишаване от свобода обратно на Съда на магистратите за разглеждане и решаване.	Председателстван от магистрат
Съд на магистратите в Гозо	Първа инстанция	В сферата на наказателното правосъдие Съдът на магистратите в Гозо има същата компетентност като Съда на магистратите при гледане в наказателен състав и като разследващ съд.	Председателстван от магистрат
Съд за непълнолетни	Първа инстанция	Съдът за непълнолетни разглежда обвинения и провежда други производства във връзка с непълнолетни лица на възраст под 16 години и също може да издава разпореждания за поставяне под институционални грижи.	Председателстван от магистрат и двама членове

Бази данни с правна информация

Моля, вижте страницата „[Организация на правосъдната система в държавите членки — Малта](#)“, на която ще намерите подробна информация за съответните бази данни и връзки към тях.

Връзки по темата

- [Министерство на правосъдието, културата и местното самоуправление](#)
- [Съдебни услуги](#)
- [Съдебни услуги — онлайн решения](#)
- [Съдебни услуги — граждански дела](#)
- [Съдебни услуги — разпределение на съдебните зали](#)
- [Съдебни услуги — статистика](#)

- 📄 [Съдебни услуги — съдебни разпродажби на търг](#)
- 📄 [Съдебни услуги — гражданскоправни формуляри](#)
- 📄 [Съдебни експерти](#)
- 📄 [Правни услуги \(малтийско законодателство\)](#)

Последна актуализация: 04/05/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Нидерландия

В този раздел ще намерите информацията относно организацията на обикновените съдилища в Нидерландия.

Районни съдилища (*Rechtbanken*)

В Нидерландия има 11 районни съдилища.

Всеки съд се състои от няколко [отделения](#):

Гражданско право (конфликти между частни лица и/или организации)

Административно право (конфликти между физически лица или организации и публични органи)

Наказателно право (престъпления)

Съдът има и подрайонен сектор (*kanton*), в който кантонният съдия разглежда, наред с другото, леки наказателни и граждански дела с материален интерес до 25 000 евро.

Апелативни органи

Страна, която не приема решението на районния съд, може да обжалва. Наказателните и гражданските дела се разглеждат от едно от четирите апелативни съдилища (*gerechtshoven*). По административни дела, в зависимост от предмета на жалбата, тя може да бъде разглеждана от:

Апелативните съдилища (*gerechtshoven*)

Апелативния съд по дела в областта на социалното осигуряване и публичната служба (*Centrale Raad van Beroep*)

Апелативния съд по административни спорове в икономическата област (*College van Beroep voor de Bedrijfsleven*)

Държавния съвет (отдел „Административно право“) (*Raad van State (Afdeling bestuursrechtspraak)*)

Върховен съд (*Hoge Raad*)

Върховният съд на Нидерландия е най-висшият съд в Нидерландия по въпросите на гражданското, наказателното и данъчното право. Той може да отменя решения, и по-специално решения на апелативните съдилища (касационни жалби). Върховният съд отговаря също така за гарантиране на правното еднообразие и за развитието на нидерландското право.

Повече информация за организацията на съдебната власт може да бъде намерена на [уебсайта на нидерландската съдебна система](#).

Бази данни с правна информация

В базата данни за съдебна практика се публикува значителна част от решенията. Тези съдебни решения са достъпни за обществеността чрез базата данни на уебсайта [rechtspraak.nl](#).

Достъпът до базата данни безплатен ли е?

Да, достъпът е **безплатен**.

Връзки по темата

- 📄 [Съдебна система в Нидерландия и Върховен съд на Нидерландия](#)
- 📄 [Информация за нидерландската съдебна система \(на английски език\)](#)

Последна актуализация: 13/05/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Австрия

Настоящият раздел предоставя информация за обикновените съдилища по граждански и наказателни дела в Австрия.

Обикновени съдилища — въведение

Обикновените съдилища са организирани на четири нива. Понастоящем (през март 2023 г.) компетентни да се **признаят** по съдебни дела са следните съдилища:

113 районни съдилища (Bezirksgericht)

20 окръжни съдилища (Landesgerichte)

4 апелативни съдилища (Oberlandesgerichte)

Върховен съд (Oberster Gerichtshof).

В началото на 2013 г. започна постепенно намаляване на броя на районните съдилища — от 141 до 113 понастоящем (към 1 март 2023 г.) — посредством обединяване, а в някои случаи и създаване на нови районни съдилища в Горна Австрия, Долна Австрия, Щирия, Залцбург, Тирол и Бургенланд.

Прокуратурите защитават обществен интерес по наказателни дела. Организацията на прокуратурата е, както следва:

16 прокуратури (Staatsanwaltschaften),

Централна прокуратура за борба с икономическите престъпления и корупцията (Zentrale Staatsanwaltschaft),

4 апелативни прокуратури (Oberstaatsanwaltschaften),

Главна прокуратура (Generalprokuratur).

Изпълнението на **наказанията лишаване от свобода** се извършва в 28 затвора.

А. Организация на съдилищата: граждански и наказателни съдилища

Делата се разглеждат на първа инстанция от районните или окръжните съдилища. По граждански дела компетентността се определя основно от естеството на спора (Eigenzuständigkeit). За всички останали въпроси това се определя от стойността на иска по делото (Wertzuständigkeit).

Предметната подсъдност винаги има предимство спрямо подсъдността според цената на иска.

Подсъдността по наказателни дела се определя според размера на предвиденото в закона наказание за съответното престъпление.

Районни съдилища (първо ниво на организация)

Районните съдилища са първоинстанционни съдилища. Те са компетентни да разглеждат:

граждански дела с цена на иска до 15 000 EUR (Wertzuständigkeit);

определени видове спорове (независимо от цената на иска) (Eigenzuständigkeit), преди всичко в областта на **семејното право, наемните отношения и принудителното изпълнение;**

наказателни дела за престъпления, които се наказват само с глоба, с глоба и лишаване от свобода до 1 година или само с лишаване от свобода до 1 година (напр. телесна повреда по непредпазливост, кражба).

Окръжни съдилища (второ ниво на организация)

Окръжните съдилища, които са известни още **по граждански дела като „съдилища от първа инстанция“** (Gerichtshöfe erster Instanz), са компетентни: като **първа инстанция** по всички дела, които не са от компетентността на районните съдилища. Освен това те имат предметна подсъдност по дела съгласно Закона за отговорността за ядрени вреди, Закона за отговорността за вреди, причинени от органи на публична власт, Закона за защита на личните данни и по дела в областта на конкуренцията и правото на интелектуалната собственост;

Като втора инстанция **по жалби** срещу решенията на районните съдилища.

Апелативни съдилища (трето ниво на организация)

Тези съдилища представляват третото ниво на организация на съдилищата (Gerichtshöfe zweiter Instanz). Те се намират съответно във Виена (за Виена, Долна Австрия и Бургенланд), Грац (за Щирия и Каринтия), Линц (за Горна Австрия и Залцбург) и Инсбрук (за Тирол и Форарлберг).

Тези съдилища се произнасят по граждански и наказателни дела винаги като **въззивна инстанция** (т.е. на втора инстанция).

Освен това тези съдилища имат особена роля в управление на **съдебната система**. Председателят на апелативния съд или съответно на второинстанционния съд отговаря за управлението на всички съдилища в съответния съдебен район. В тази си функция той отговаря пряко пред федералния министър на правосъдието.

Върховен съд (четвърто ниво на организация)

Върховният съд във Виена е **най-висшата инстанция по граждански и наказателни дела**. Върховният съд заедно с Конституционния съд (Verfassungsgericht) и Административния съд (Verwaltungsgericht) е едно от „най-висшите съдилища“ (Höchstgerichte) в страната. Това означава, че (на национално равнище) не съществува по-нататъшна възможност за обжалване на неговите решения.

Съдебната практика на Върховния съд е от основно значение за **единното прилагане на закона на** територията на цялата страна.

Въпреки че съдилищата от по-долна инстанция не са законово обвързани от прецеденти, по принцип те се ръководят от съдебната практика на най-висшите съдилища.

Б. Подсъдност по граждански дела

Подсъдността по граждански дела се разделя на общо производство по граждански дела, производство по трудови дела, производство по търговски дела и безспорно (охранително) производство (Außerstreitverfahren).

По реда на общия граждански процес се решават частноправните дела, които не са подсъдни на търговските или трудовите съдилища или за които е предвидено безспорно (охранително) производство.

В. Обжалвания

В.1. Обжалвания по граждански дела

При **граждански производства по общия ред** съществуват по принцип два различни инстанционни реда, като всеки от тях може да бъде триинстанционен. Делата се разглеждат на първа инстанция от районните или окръжните съдилища.

Когато на първа инстанция е компетентен районният съд, неговите решения се обжалват пред окръжния съд. По жалбата се произнася въззивно отделение (Berufungssenat) на окръжен съд.

Когато на първа инстанция е компетентен окръжният съд, неговите решения се обжалват пред апелативния съд, където по жалбата се произнася въззивно отделение (Berufungssenat) като втора инстанция.

Второинстанционните съдилища са оправомощени само да извършат проверка на първоинстанционното решение. Следователно те решават делото по принцип само въз основа на съществуващите до приключването на устните състезания пред първата инстанция искания на страните по съществото на делото и на съществуващите към този момент фактически доводи. Второинстанционните съдилища могат да решат спора по същество, като потвърдят или изменят първоинстанционното решение. За тази цел, в рамките, определени от представените по-долу искания и предложения, второинстанционният съд може да повтаря или да разширява обхвата на производството или на част от него; или да отмени решението на първоинстанционния съд и да поиска от него повторно разглеждане на делото; или може да отхвърли жалбата.

По дела, при които трябва да се вземе решение по правни въпроси от изключителна важност, е възможно допълнително обжалване пред Върховния съд.

Върховният съд се произнася само по правните въпроси и поради това в своето решение той е обвързан от установените до този момент факти.

Следователно той проверява правилността на решението, постановено въз основа на така установените факти, или установява наличието на основания за нищожност и в ограничена степен на процесуални пороци на предшестващия процес. Върховният съд не действа само като касационна инстанция; той може също така да реши сам да потвърди или да измени решението; или да отмени предходните решения и да възложи на съдилищата от първа или втора инстанция да преразгледат делото; или да отхвърли иска.

В преобладаващия брой случаи първоинстанционните дела се решават в състав от един съдия (и само по спорове с цена на иска над 100 000 EUR по молба на една от страните — в състав от трима съдии). Второинстанционните дела се решават в състав от трима съдии, а във Върховния съд — в състав от петима съдии. По правни въпроси от изключителна важност (напр. промяна в постоянната съдебна практика) Върховният съд заседава в разширен състав от единадесет съдии.

В.2. Обжалвания по наказателни дела

Съдебните производства по наказателни дела са двуинстанционни.

Когато на първа инстанция е компетентен районният съд, неговите решения могат да бъдат обжалвани:

с цел отменяне на присъдата или

с цел изменяне на присъдата и размера на наказанието.

По жалбата се произнася тричленен състав на горестоящия окръжен съд.

Когато на първа инстанция е компетентен окръжният съд в едноличен състав (по дела, разглеждани от окръжния съд, за престъпления, които се наказват с лишаване от свобода за срок до 5 години, напр. лъжесвидетелстване), неговите решения могат да бъдат обжалвани:

с цел отменяне на присъдата или

с цел изменяне на присъдата и размера на наказанието.

В такъв случай по жалбата се произнася тричленен състав на горестоящия апелативен съд.

Когато на първа инстанция е компетентен окръжният съд в състав от съдия и двама съдебни заседатели (Schöffengericht) или в състав от трима съдии и жури от осем съдебни заседатели (Geschworenengericht), искането за отменяне на присъдата трябва да се подаде до Върховния съд. Ако обаче се обжалва само размерът на наказанието, по жалбата се произнася горестоящият апелативен съд.

Г. Видове жалби

В **общото гражданско производство** първоинстанционните съдебни решения могат да бъдат оспорени посредством въззивна жалба. Въззивна жалба може да бъде подадена във всички случаи на основание нищожност или неправилност на съдебното решение, а по определени въпроси и по всяко дело с цена на иска над 2700 EUR може да бъде подадена въззивна жалба на основание процесуални грешки или погрешно установяване на факти.

Второинстанционните решения могат да бъдат оспорени посредством ревизионна жалба (Revision). Този вид жалба до Върховния съд, независимо от въпроса до който се отнася, подлежи на различни ограничения. По принцип Върховният съд решава само правни въпроси от съществено значение; наличието на такъв въпрос от съществено значение е процесуална предпоставка за допустимостта на жалбата пред Върховния съд. Независимо от това второинстанционните решения по определени дела с цена на иска под 5000 EUR са необжалваеми или, ако цената на иска не надвишава 30 000 EUR, за подаване на ревизионна жалба до Върховния съд се изисква предварително разрешение (директно или посредством ново искане) от второинстанционния съд.

Д. Бази данни с правна информация

 [Уебсайтът на Министерството на правосъдието на Австрия](#) предоставя обща информация за австрийската съдебна система.

Безплатен ли е достъпът до базата данни?

Да, достъпът до уебсайта на Министерството на правосъдието на Австрия е безплатен.

Връзки по темата

 [Компетентност на съдилищата — Австрия](#)

Последна актуализация: 11/09/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Национални обикновени съдилища - Полша

Настоящият раздел ви предоставя информация за организацията на обикновените съдилища в Полша.

Обикновени съдилища

Системата на обикновените съдилища в Полша включва **апелативните** (sądy apelacyjne), **окръжните** (sądy okręgowe) и **районните съдилища** (sądy rejonowe). Тези съдилища решават, освен останалите въпроси, дела по наказателно, гражданско, семейно право и право, отнасящо се до непълнолетните лица, търговско право, трудово и социално-осигурително право — с изключение на делата, които са от компетентността на други специализирани съдилища, например военни.

Общите съдилища също така поддържат **поземлени** и **ипотечни регистри**, както и регистъра на залозите, националния регистър на съдилищата и националния съдебен регистър.

Граждански съдилища

Във всеки **апелативен**, **окръжен** и **районен** съд има гражданско отделение (wydział cywilny).

Наказателни съдилища

Във всеки **апелативен**, **окръжен** и **районен** съд има наказателно отделение (wydział karny).

Бази данни с правна информация

Уебсайтът на [полското правителство](#) съдържа списък на публикуваните закони от 1918 г. досега.

Достъпът до базата данни е **безплатен**.

Последна актуализация: 19/07/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Португалия

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на обикновените съдилища в Португалия.

Организация на обикновените съдилища

Освен Конституционния съд (*Tribunal Constitucional*), който по-специално е компетентен в осъществяването на правораздавателна дейност по конституционноправни въпроси, в Португалия съществуват и следните категории съдилища:

- Върховен съд (*Supremo Tribunal de Justiça*) и общи съдилища от първа и втора (въззивна) инстанция;
- Върховен административен съд (*Supremo Tribunal Administrativo*) и други административни и данъчни съдилища;
- Сметна палата (*Tribunal de Contas*).

Възможно е да има и морски, арбитражни и мирови съдилища.

Случаите и начините, по които горепосочените съдилища могат да формират поотделно или съвместно съд за решаване на спорове (*Tribunal dos Conflitos* — Съд за решаване на спорове за компетентност), са определени от закона.

Без да се засягат разпоредбите относно военните съдилища (*tribunais militares*), които могат да се създават по време на война, съдилищата с изключителна компетентност по отношение на определени категории престъпления са забранени.

Общи съдилища

Върховен съд

Върховният съд е най-висшият орган в йерархията на общите съдилища, без да се засяга компетентността на Конституционния съд. Той се състои от отделения за граждански дела, наказателни дела и дела в областта на социалната сигурност.

Седалището му се намира в Лисабон и компетентността му обхваща цялата територия на Португалия.

Върховният съд работи под ръководството на председател (председателстващ съдия) и заседава в пълен състав (включващ всички съдии, съставляващи различните отделения), в пленарен състав на специализирани колегии и по отделения.

Освен в случаите на законово утвърдени изключения, Върховният съд се занимава само с правни въпроси.

Апелативни съдилища

Апелативните съдилища (*tribunais da relação*) по правило са съдилища от втора (въззивна) инстанция.

Към момента апелативни съдилища има в Лисабон, Порто, Коимбра, Евора и Гимараеш. Те работят под ръководството на председател (председателстващ съдия), както когато заседават в пълен състав, така и когато заседават по отделения.

Апелативните съдилища се състоят от отделения по граждански дела, наказателни дела, дела в областта на социалната сигурност, семейни дела и дела, свързани с ненавършили пълнолетие лица, търговски дела, дела, свързани с интелектуалната собственост и с конкуренцията, регулацията и надзора. Съществуването на отделения в областта на социалната сигурност, семейни дела и дела, свързани с ненавършили пълнолетие лица, дела, свързани с интелектуалната собственост и с конкуренцията, регулацията и надзора зависи от обема и сложността на необходимата работа. Те се създават със заповед на Висшия съдебен съвет по предложение на председателя на съответния апелативен съд.

Съдилища от първа инстанция (*Tribunais judiciais de 1.ª instância*)

По правило съдилищата от първа инстанция са районни съдилища (*tribunais de comarca*). Те са компетентни по всички въпроси, които не са подсъдни на други съдилища. Районните съдилища са както с обща, така и със специализирана компетентност.

Районните съдилища се подразделят на съдилища със специализирана или обща компетентност, както и на местни съдилища по връзките.

Наименованията на съдилищата се определят съгласно вида производства, които разглеждат, и наименованието на общината, в която се намират. Възможно е създаването на следните съдилища със специализирана компетентност:

- а. Централен граждански съд (*Central civil*);
- б. Местен граждански съд (*Local civil*);
- в. Централен наказателен съд (*Central criminal*);
- г. Местен наказателен съд (*Local criminal*);
- д. Местен съд, занимаващ се с наказателни дела, свързани с непълнолетни лица (*Local de pequena criminalidade*);
- е. Съд за наказателни разследвания (*Instrução criminal*);
- ж. Съд, занимаващ се със семейни дела и дела, свързани с ненавършили пълнолетие лица (*Família e menores*);
- з. Трудов съд (*Trabalho*);
- и. Търговски съд (*Comércio*);
- й. Съд за принудително изпълнение (*Execução*).

В общите съдилища от първа инстанция съдиите заседават в еднолични състави, в пълни състави, или в пълен състав и съдебни заседатели, в зависимост от делото. Всеки районен съд има председател с правомощията да представлява и ръководи, да управлява делата и да осъществява административно и функционално управление.

Когато в един и същи съд има повече от петима съдии, председателстващият съдия, след като е изслушал другите съдии, може да представи кандидатура за съдия-координатор (*magistrado judicial coordenador*) на Висшия съдебен съвет за едно или за повече съдилища, като предварително има съгласието на съответния съдия. Под ръководството на председателстващия съдия съдията-координатор изпълнява задълженията, делегирани му от този съдия, без да се засяга правото делото да бъде делегирано на по-висшестоящ съд (*avocação*), като трябва да предоставя отчет за работата си, когато председателстващият съдия поиска това.

Административни и данъчни съдилища

Административните и данъчните съдилища са компетентни да се произнасят по искове и жалби, свързани с уреждане на спорове, произтичащи от административни и данъчни правоотношения. Административните и данъчните съдилища са следните:

- а. Върховен административен съд;
- б. централни административни съдилища;
- в. окръжни административни съдилища;
- г. данъчни съдилища.

Върховен административен съд

Върховният административен съд е най-висшият орган в йерархията на административните и данъчните съдилища, без да се засяга компетентността на Конституционния съд.

Седалището му се намира в Лисабон и компетентността му обхваща цялата територия на Португалия.

Върховният административен съд се състои от отделение за административни спорове и отделение за данъчни спорове. Основната му отговорност е да се произнася по жалби срещу решения, постановени от централните административни съдилища.

Върховният административен съд работи под ръководството на председател (председателстващ съдия), чиято дейност се подпомага от трима заместник-председатели.

В зависимост от разглежданото дело съдът заседава в пълен състав, в пълен състав за всяко отделение или само по отделения. Когато заседава в пълен състав или пълен състав за всяко отделение, съдът разглежда единствено правни въпроси.

Централни административни съдилища

По правило централните административни съдилища са съдилища от втора (въззивна инстанция) с административна компетентност.

Понастоящем съществуват две централни административни съдилища (Северен съд и Южен съд).

Основната им функция е да се произнасят по жалби срещу решения на окръжните административни съдилища и данъчните съдилища.

Всеки съд се състои от отделение за административни спорове и отделение за данъчни спорове.

Централните административни съдилища работят под ръководството на председател (председателстващ съдия), подпомаган от двама заместник-председатели.

Централните административни съдилища разглеждат фактически и правни въпроси.

Окръжни административни съдилища и данъчни съдилища

Това са съдилища от първа инстанция, чиято основна функция е да решават спорове по административни и данъчни въпроси. Те могат да функционират независимо под наименованията окръжни административни съдилища или данъчни съдилища, или съвместно под наименованието административен и данъчен съд.

Те работят под ръководството на председател, който се назначава за срок от пет години от CSTAF (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais* — Висш съвет на административните и данъчните съдилища).

Тези съдилища обикновено се председателстват от един съдия, но законът гласи, че в определени случаи могат да се прилагат различни разпореждания.

Мирови съдилища

Мировите съдилища (*juizados de paz*) предлагат алтернативен начин за уреждане на спорове, които са изключително от гражданскоправен характер, по въпроси, включващи малки парични суми, и не разглеждат въпроси в областта на семейното, наследственото или трудовото право. Съгласно условията на настоящата редакция на Закон № 78/2011 от 13 юли 2011 г. мировите съдилища са компетентни да разглеждат и да се произнасят по установителни искиове, чиято цена не надвишава компетентността на съдилищата от първа инстанция (15 000 EUR).

Съгласно член 9 от посочения по-горе закон мировите съдилища са компетентни да разглеждат и да решават:

- а. искиове за изпълнение на задължения, с изключение на тези, които включват спазване на финансови договори за присъединяване;
- б. искиове за предаване на движими вещи;
- в. искиове, произтичащи от правата и задълженията на съсобственици, когато съответното общо събрание не е наложило задължение за провеждане на арбитраж за уреждане на спорове между съсобственици или между съсобствениците и управителя;
- г. искиове за уреждане на спорове между собственици на сгради относно временно принудително преминаване, естествено оттичане на води, дейности за защита от наводнения, споделяне на канализация, канали и живи плетове; изграждане на прозорци, врати, веранди и подобни конструкции; изтичане на дъждовна вода от покривите, засаждане на дървета и храсти, вътрешни и външни стени;
- д. искиове за възстановяване на имущество, искиове, свързани с владение, искиове, свързани с придобивна давност, придобиване и разделяне (на общи активи);
- е. искиове относно правото на ползване и управление на съсобственост, права на строеж, права на плодopolзване, права на ползване и обитаване и вещно право върху договори за разпределено във времето ползване на собственост;
- ж. искиове, свързани с договори за наем на имущество, с изключение на извездане от имота;
- з. искиове, свързани с гражданска отговорност, договорна и извъндоговорна;
- и. искиове, свързани с неизпълнение на договори, с изключение на трудови договори и договори за аренда;
- й. искиове, свързани с общо гарантиране на задължения.

Мировите съдилища са компетентни да разглеждат и искания за обезщетение от граждански характер, когато не е било повдигнато наказателно обвинение или обвинението не е било поддържано, в резултат на:

- а. телесна повреда;
- б. телесна повреда, причинена поради небрежност;
- в. клевета;
- г. обида;
- д. кражба;
- е. вреди;
- ж. заличаване на отличителни знаци;
- з. измама с цел получаване на храна, напитки или услуги.

В съответствие с член 16 във всеки мирови съд има служба за медиация, достъпна за тези, които желаят медиация като алтернативен метод за разрешаване на спорове. Целта на тази служба е да се насърчи ранното уреждане на спорове чрез споразумение между страните. Службата е компетентна да провежда медиация по всеки подлежащ на медиация спор, включително тези, които не са от компетентността на мировия съд.

Последна актуализация: 29/01/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Румъния

Настоящата страница Ви предоставя информация за обикновените съдилища в Румъния.

Въведение в съдебната система на Румъния

Съдебната система на Румъния има следната структура:

Съдилища и прокуратури

Ниво 1

Съдилища от първа инстанция (176)

Прокуратури

Ниво 2

Трибунали (42)

Специализирани трибунали (3)

Трибунал за непълнолетни лица и семейноправни въпроси (1)

Прокуратури

Ниво 3

Апелативни съдилища (15)

Прокуратури

Ниво 4

Висш касационен съд

Прокуратура

Съдебната система на Румъния включва Висшия касационен съд и останалите съдилища.

Съдилища

Висш касационен съд

В качеството си на съд от най-висша инстанция в Румъния той е единствената съдебна институция, притежаваща властта да гарантира **еднакво тълкуване и прилагане на правото от другите съдилища**. Главната процедура за постигане на това е **„жалба в интерес на закона“**.

Висшият касационен съд има четири отделения, всяко от които разполага със собствена компетентност:

Отделение за граждански дела I;
Отделение за граждански дела II;
Наказателно отделение;

Отделение за административни и данъчноправни спорове.

Други отделения на върховния съд, които имат собствена компетентност, са **четирите състава с петима съдии, съвместните отделения, съставът за разглеждане на жалби в интерес на закона и съставът по изясняване на някои правни въпроси.**

Отделение за граждански дела I, Отделение за граждански дела II и Отделението за административни и данъчноправни спорове на Висшия касационен съд разглеждат жалби срещу решения, постановени от апелативните съдилища, както и други съдебни решения, предвидени в закона, и жалби срещу неокончателните съдебни решения или съдебни актове от всякакво естество, които не могат да бъдат обжалвани по друг начин и по отношение на които съдебното производство пред апелативния съд е прекратено.

Наказателното отделение на Висшия касационен съд разглежда:

на първа инстанция делата и молбите, които по закон са подсъдни на Висшия касационен съд в рамките на компетентността на му на първоинстанционен съд;

Наказателното отделение на Висшия касационен съд разглежда като първоинстанционен съд дела, свързани с престъпления като държавна измяна, престъпления, извършени от сенатори, депутати и румънски членове на Европейския парламент, от членове на правителството, от съдии от Конституционния съд, от членове на Висшия магистратски съвет, от съдии от Висшия касационен съд и от прокурори от прокуратурата към Висшия касационен съд.

обжалвания на решения по наказателни дела, постановени на първа инстанция от апелативен съд и от Военно-апелативния съд;

обжалвания на решения по наказателни дела, постановени на първа инстанция от апелативен съд, от Военно-апелативния съд и от наказателното отделение на Висшия касационен съд;

обжалвания на неокончателни съдебни решения или съдебни актове от всякакво естество, които не могат да бъдат обжалвани по друг начин и по отношение на които съдебното производство пред апелативния съд е прекратено;

жалби срещу окончателни решения по наказателни дела, предвидени в закона;

искания за преюдициално заключение за изясняване на някои правни въпроси;

спорове за компетентност, когато по-висшестоящият съд е общ за спорещите съдилища;

искания за препращане от компетентния апелативен съд към друг апелативен съд;

други, предвидени в закона дела.

Състави с петима съдии

Съгласно член 24 от Закон № 304/2004, публикуван повторно, със съответните му изменения и допълнения, съставите с петима съдии разглеждат жалби срещу решения, постановени на първа инстанция от наказателното отделение на Висшия касационен съд, жалби срещу решения, постановени при обжалване от съставите с петима съдии след първоначалното им допускане, обжалвания на заключения, постановени на първа инстанция от наказателното отделение на Висшия касационен съд, дисциплинарни дела в рамките на закона и други дела, които са отнесени до тях и които попадат в тяхната компетентност съгласно закона, обжалвания на решения, с които се отхвърля сезирането на Конституционния съд и които са постановени от друг състав с петима съдии. По силата на член 51, параграф 3 от Закон № 317/2004, публикуван повторно, съставите с петима съдии разглеждат жалби срещу решения, постановени от Висшия магистратски съвет по дисциплинарни дела.

Висшият касационен съд заседава като **съвместни отделения** в следните случаи:

разглеждане на искания относно промени в съдебната практика на Висшия касационен съд;

сезиране на Конституционния съд с цел проверка на конституционността на законите преди тяхното обнародване.

Апелативен съд

В Румъния **апелативните съдилища** се оглавяват от председател, който може да е подпомаган от един или двама заместник-председатели.

Апелативният съд има специализирани отделения или състави за:

граждански дела;

наказателни дела;

дела, свързани с непълнолетни лица или семейноправни въпроси;

дела, свързани с административни или данъчноправни спорове;

дела, свързани с трудови спорове и спорове относно социално осигуряване, дружества, търговския регистър, несъстоятелност, нелоялна конкуренция или други въпроси, и

дела, свързани с морското и речното корабоплаване.

15-те апелативни съдилища имат юридическа правосубектност, като всеки съд обхваща юрисдикцията на няколко трибунала (около 3).

По гражданскоправни въпроси апелативните съдилища разглеждат следните дела:

като **съдилища от първа инстанция** те разглеждат жалби, свързани с административни и данъчноправни спорове, в съответствие със специалните законови разпоредби;

като **апелативни съдилища** те разглеждат жалби срещу решения, постановени от трибунали на първа инстанция;

като **касационни съдилища** те разглеждат обжалвания на решения, постановени от трибунали по жалба, или на решения, постановени на първа инстанция от трибунали, които съгласно закона не подлежат на обжалване, и във всички други изрично предвидени в закона случаи.

По наказателноправни въпроси апелативните съдилища разглеждат следните дела.

Като съдилища от първа инстанция:

престъпления, посочени в членове 394—397, 399—412 и 438—445 от Наказателния кодекс;

престъпления, свързани с националната сигурност на Румъния, посочени в специални закони;

престъпления, извършени от съдии от съдилища от първа инстанция или трибунал, прокурори от прокуратурите към тези съдилища;

престъпления, извършени от адвокати, нотариуси, съдебни изпълнители или одитори от Сметната палата, както и от външни публични одитори;

престъпления, извършени от водачи на вероизповедания, организирани в съответствие със закона, и други високопоставени религиозни фигури, които имат не по-нисък сан от този на епископ или равен на него;

престъпления, извършени от помощник-магистрати от Висшия касационен съд, съдии от апелативен съд или от Военно-апелативен съд или прокурори от прокуратурите към тези съдилища;

престъпления, извършени от членовете на Сметната палата, председателя на Законодателния съвет, Омбудсмана, заместник-омбудсмана и квестори;

молби за прехвърляне към друга компетентност, както е предвидено в законодателството.

Като **апелативни съдилища** те разглеждат жалби срещу решения, постановени по наказателни дела от съдилища и трибунали от първа инстанция. Апелативните съдилища също така се произнасят по **спорове за компетентност** между трибунали или между съдилища от първа инстанция и трибунали в рамките на тяхната териториална компетентност, или между съдилищата от първа инстанция в рамките на компетентността на различни трибунали в границите на териториалната компетентност на апелативен съд.

Апелативните съдилища се произнасят и по молби за **екстрадиране** или прехвърляне в чужбина на осъдени лица.

Трибунали

 42-та национални трибунала имат юридическа правосубектност и са организирани на областно равнище. Компетентността на всеки трибунал обхваща всички съдилища от първа инстанция в областта, в която се намира трибуналот.

Трибуналите имат различни специализирани отделения или състави по:

граждански дела;

наказателни дела;

дела, свързани с непълнолетни лица или семейноправни въпроси;

дела, свързани с административни или данъчноправни спорове;

дела, свързани с трудови спорове и спорове относно социално осигуряване, дружества, търговския регистър, несъстоятелност, нелоялна конкуренция или други въпроси, и

дела, свързани с морското и речното корабоплаване.

По гражданскоправни въпроси трибуналите разглеждат следните дела

Като съдилища от първа инстанция трибуналите разглеждат всички молби, които съгласно закона не са от компетентността на други съдилища.

Като **апелативни съдилища** те разглеждат жалби срещу решения, постановени от съдилищата от първа инстанция.

Като **касационни съдилища** те разглеждат обжалвания на решения, постановени от съдилища на първа инстанция, които съгласно закона не подлежат на обжалване, и във всички други изрично предвидени в закона случаи.

По наказателноправни въпроси трибуналите разглеждат следните дела:

Като съдилища от първа инстанция:

престъпления против живота, телесната неприкосновеност и здравето, престъпления против личната свобода, престъпления, свързани със сериозно разрушаване на имущество, престъпления, които са довели до изключително тежки последици, трафик на мигранти, изтезания, корупция и престъпления по служба, разкриване на разузнавателна информация, която е държавна тайна, разкриване на служебна или непублична тайна разузнавателна информация, незаконно придобиване на средства, незаконно присвояване на публични средства, неспазване на режима във връзка с ядрените материали или други радиоактивни материали, неспазване на режима във връзка с взривните вещества, предаване на синдрома на придобитата имунна недостатъчност, престъпления против сигурността и целостта на информационните системи и данни, създаване на организирана престъпна група;

умишлени престъпления, които водят до смъртта на жертвата;

престъпления, по отношение на които е проведено наказателно преследване от Дирекцията за разследване на организираната престъпност и тероризма (*Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată*) или Националната дирекция за борба с корупцията, освен ако по закон са от компетентността на по-висшестоящите съдилища;

престъпления, свързани с изпиране на пари и данъчна измама съгласно член 9 от Закон № 241/2005 за предотвратяването и борбата с данъчните измами със съответните му изменения;

други престъпления, които по закон са в рамките на тяхната компетентност.

Трибуналите се произнасят по спорове за компетентност между съдилища от първа инстанция в рамките на тяхната териториална компетентност и обжалвания на съдебни решения, постановени от съдилищата на първа инстанция в предвидените от закона случаи.

Съдилища от първа инстанция

Съдилищата от първа инстанция нямат юридическа правосубектност и са учредени на равнището на националните области и в Букурещ.

По гражданскоправни въпроси съдилищата от първа инстанция разглеждат предимно следните дела:

молби, които по реда на Гражданския кодекс са от компетентността на Съда за настояничество/попечителство и семейни въпроси, с изключение на случаите, в които изрично се предвижда друго по закон;

молби, свързани с регистрите за гражданско състояние, в съответствие със закона;

молби, свързани с управлението на многоетажни сгради, апартаменти или пространства, изключителна собственост на различни лица, или с правоотношения, установени от асоциации на управителите на етажна собственост с други физически или юридически лица, според случая;

молби за принудително извеждане;

молби, отнасящи се до общи стени или канали, разстоянието между сгради или насаждения, правото на преминаване и всякакви други тежести или ограничения, засягащи правото на собственост, както е предвидено от закона, договорено между страните или наложено от съда;

молби, свързани с промени или означаване на границите на поземлен имот;

молби за защита на владение;

молби, свързани със задължения за извършване на действия или въздържане от действия, които не могат да бъдат измерени в парични средства, независимо от това дали тези задължения се основават на договор, с изключение на молбите, които по закон са от компетентността на други съдилища;

молби за обявяване от съда на смъртта на лице;

молби за съдебна подялба, независимо от стойността;

молби за подялба на наследство, независимо от стойността;

молби за придобиване на собственост по давност, независимо от стойността;

молби по дела за права на земевладение, с изключение на тези, които съгласно специален закон са от компетентността на други съдилища;

всякакви други молби относно парични вземания в размер до 200 000 RON включително, независимо от това дали страните имат статут на търговци.

Съдилищата от първа инстанция също така разглеждат жалби срещу решения на органите на местната публична администрация с местна компетентност и на други органи с такава компетентност в предвидените от закона случаи и всички други молби, които по закон са от тяхната компетентност.

По наказателноправни въпроси съдилищата от първа инстанция разглеждат предимно следните дела:

По принцип всички видове престъпления, с изключение на онези, за които законът предвижда да бъдат разглеждани на първа инстанция от трибуналите, апелативните съдилища или Висшия касационен съд.

Допълнителна информация за съдилищата може да бъде намерена на [Портала на съдилищата, поддържан от Министерство на правосъдието на Румъния](#).

Бази данни с правна информация

Следните бази данни с правна информация са достъпни онлайн:

Висшият касационен съд публикува своята съдебна практика на собствен [уебсайт](#);

Съдилищата публикуват резюмета на решенията си на портала на съдилищата. Вж. например [резюмета на решенията, постановени от Апелативния съд в Букурещ](#);

Базата данни с правна информация, притежавана и поддържана от [Законодателния съвет на Румъния](#), [Компетентност на съдилищата — Румъния](#).

Последна актуализация: 24/02/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Словения

Настоящият раздел ви предоставя информация относно организацията на съдилищата с обща компетентност в Словения.

Съдилища с обща компетентност

Съгласно член 98 от Закона за съдилищата съдилища с обща компетентност в Словения са:

районните съдилища (*okrajna sodišča*),

окръжните съдилища (*okrožna sodišča*),

апелативните съдилища (*višja sodišča*),

Върховният съд на Република Словения (*Vrhovno sodišče*) (по-долу наричан Върховният съд).

Компетентност на районните съдилища

Съгласно член 99 от Закона за съдилищата районните съдилища в Словения са компетентни по следните дела:

Наказателни дела

Да постановяват решения като първа инстанция по престъпни деяния, които са наказуеми с глоба или с лишаване от свобода до три години, с изключение на случаите, когато те се отнасят до престъплението клевета, извършено чрез пресата, по радиото, телевизията или чрез други средства за масово осведомяване.

Да разследват горепосочените престъпни деяния.

Да изпълняват други предвидени по закон функции.

Граждански дела

Да постановяват решения и да се произнасят като първа инстанция по:

Граждански дела в съответствие с Гражданския процесуален закон.

Дела за наследство и други охранителни производства, освен ако не е предвидено друго по закон, и за водене на кадастъра и имотния регистър.

Дела за принудително изпълнение и обезпечаване на вземания, освен ако не е предвидено друго по закон.

Други дела

Постановяване на решения или произнасяне по други предвидени по закон въпроси.

Правна помощ

Да се произнасят по въпроси за правна помощ, за които по закон не са компетентни други съдилища, и да се произнасят за международна правна помощ по дела за административни нарушения.

Компетентност на окръжните съдилища

Съгласно член 101 от Закона за съдилищата окръжните съдилища в Словения са компетентни по следните дела:

Наказателни дела

Да постановяват решения като първа инстанция по престъпни деяния, които не са от компетентността на районните съдилища.

Да провеждат разследване или следствени действия по престъпни деяния (както е посочено в точка 1 по-горе).

Да водят предварителни производства и да постановяват решения като първа инстанция по престъпни деяния, извършени от малолетни и непълнолетни.

Да постановяват решения като първа инстанция за принудително изпълнение на присъда, издадена от чуждестранен съд.

Да изпълняват присъди (като следствие от точки 1, 3 и 4 по-горе), и да изпълняват присъдите на районните съдилища.

Да се издават разрешения за ограничаване на човешките права и основните свободи.

Да достигнат до решения в съдебен състав за предварително производство (също и по отношение на наказателните дела, които са от компетентността на районните съдилища).

Да изпълняват други предвидени по закон функции.

Да упражняват надзор на законното и коректно отношение към лишените от свобода лица и надзор на задържаните лица.

Специализираните отделения на (окръжните) съдилища отговарят за изпълнението на функциите, посочени в точки 1, 2, 3, 6, 7 и 8, при по-сложни дела, отнасящи се до организирана и икономическа престъпност, тероризъм, корупция и други подобни престъпни дейности.

Граждански дела

Постановяване на решения и произнасяне като първа инстанция по:

Граждански дела в съответствие с Гражданския процесуален закон.

Признаване на решенията на чуждестранни съдилища.

Дела за принудително споразумение, несъстоятелност и ликвидация, когато това е в рамките на компетентността на съда и в свързаните с тях спорове.

Спорове за права на интелектуална собственост.

Молби за постановяване на привременни мерки, подадени преди започването на спора, които се решават от съда по правилата за имуществени спорове, или по дела, за които е договорена арбитражна компетентност, и по молби за привременни мерки по дела за интелектуална собственост.

Охранителни производства, предвидени по закон.

Други дела

Водене на търговския регистър.

Постановяване на решения или произнасяне по други предвидени по закон въпроси.

Произнасяне по въпроси за правна помощ по граждански, наказателни и други дела.

Произнасяне за международна правна помощ.

Компетентност на апелативните съдилища

Съгласно член 104 от Закона за съдилищата апелативните съдилища са компетентни по следните дела:

Да постановяват решения или да се произнасят като втора инстанция по жалби срещу решенията на районните и окръжните съдилища от съответния им съдебен район.

Да се произнасят по спорове за компетентност между районните или окръжните съдилища от съответния им съдебен район и по прехвърлянето на компетентност на друг районен или окръжен съд от съответния им съдебен район.

Да изпълняват други предвидени по закон функции.

Бази данни с правна информация

Име и URL адрес на базата данни

☞ [Съдебна система на Република Словения \(Sodstvo Republike Slovenije\)](#)

Достъпът до базата данни безплатен ли?

Да, достъпът до базата данни е **безплатен**.

Кратко описание на съдържанието

☞ [Съдебната система на Република Словения \(Sodstvo Republike Slovenije\)](#) ви дава достъп до редица бази данни, като:

Съдебната система на Република Словения,

Съдебната администрация,

Публичните регистри (имотни регистри, съдебен регистър).

Връзки по темата:

☞ [Списък на съдилищата](#)

Последна актуализация: 16/04/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Словакия

Настоящият раздел предоставя информация за организацията на обикновените съдилища в Словакия.

Обикновени съдилища — въведение

Съдебната власт в Словашката република се упражнява от независими и безпристрастни съдилища. На всички равнища правораздаването е отделено от дейността на другите национални органи.

Бази данни с правна информация

База данни ☞ [Slov-Lex](#) на Министерството на правосъдието на Словакия

Проектът на Министерството на правосъдието на Словакия „Електронен сборник с нормативни актове (Slov-Lex)“ се основава на две взаимосвързани информационни системи:

eZbierka (електронен сборник) — информационна система, предоставяща на адресатите на правото обвързващи консолидирани версии в електронен вид на законодателството и на други норми;

eLegislatíva (електронно законодателство) — информационна система за управление на процесите на всички етапи на законодателния процес, включваща модерни инструменти за текстообработка, които могат да бъдат използвани от законодателните органи.

Ползи за целевите групи:

Основният правен принцип, че всички хора трябва да бъдат запознати с приложимото и действащото законодателство и да бъдат наясно със своите права и задължения, на практика все по-трудно се прилага поради увеличаването на обема и сложността на законите. Проектът Slov-Lex ще спомогне за подобряване на прилагането на този принцип, осигурявайки ефективен достъп до действащото законодателство за всички:

гражданите — раздел eZbierka от проекта допринася по-специално за официален и съществено подобрен безплатен достъп до действащото законодателство и повишена осведоменост за новото законодателство;

практикуващите юристи — получават непрекъснат достъп до действащото законодателство и възможност да бъдат уведомявани относно новото законодателство на Словакия или Европейския съюз било като цяло, или в определени области, в които те са специалисти;

предприемачите — също получават непрекъснат безплатен достъп до действащото законодателство и възможност да бъдат уведомявани относно новото законодателство на Словакия или Европейския съюз, както като цяло, така и специално относно разпоредбите, уреждащи областите, в които осъществяват дейност; по-добрата нормативна среда ще създаде по-благоприятни условия за предприемачество и ще намали административната тежест, свързана с развиването на стопанска дейност;

органите за местно самоуправление — получават непрекъснат безплатен достъп до източниците на действащото законодателство, като същевременно се намалява административната тежест за тях (административно обременяващото и скъпо задължение за осигуряване на достъп на работни дни до Официалния сборник с нормативни актове, което е свързано с абонамент и архивиране на хартиено копие на сборника), като проектът ще замести обременяващото задължение да се осигурява подпомаган достъп до сборника през работните дни;

публичната администрация — от една страна, проектът ще осигури непрекъснат достъп до безплатни източници на действащото законодателство, а от друга страна, ще намали административната тежест и съответно финансовите разходи за законодателния процес, както и ще осигури възможност за подобряване на изпълнението на задачите в областта на законотворчеството и прилагането на правото на Европейския съюз;

съдебните органи — ще получават непрекъснат и бърз достъп до действащото законодателство към който и да било избран ден назад във времето и възможност за препратки от съдебни решения към приложимото към конкретен момент законодателство, с което поне отчасти ще бъдат премахнати рутинните дейности и ще се повиши ефикасността на работата на съдиите и съдебните служители;

законодателните органи — ще могат да използват ефикасен инструмент за изготвяне на законодателство и за управление на законодателния процес, което ще ги освободи от известен брой обременяващи административни задачи и ще им даде възможност да се съсредоточат по-добре върху съдържанието на разглежданите предложения.

Организация на обикновените съдилища

Съдебна система на Словакия

Съдебната система на Словакия се състои от:

районни съдилища (*okresný súd*) (54)

окръжни съдилища (*krajský súd*) (8)
Специализиран наказателен съд (*Špecializovaný trestný súd*)
Върховен съд на Словашката република (*Najvyšší súd Slovenskej republiky*).

Компетентност на съдилищата

Районни съдилища

Районните съдилища действат като съдилища от първа инстанция по граждански и наказателни дела, с изключение на случаите, когато съдопроизводствените правила предвиждат друго.

Те също така разглеждат дела във връзка с провеждането на избори, когато това е предвидено в съответното законодателство.

Окръжни съдилища

Окръжните съдилища действат като въззивна инстанция по граждански и наказателни дела, разглеждани на първа инстанция от районните съдилища.

В процесуалните правила се посочва по кои граждански и наказателни дела окръжните съдилища действат като съдилища от първа инстанция.

Окръжните съдилища действат като съдилища от първа инстанция по административни дела, освен ако не е предвидено друго в специално законодателство.

Окръжните съдилища разглеждат и други дела, когато това е предвидено в специално законодателство (Закон № 166/2003 за защита на неприкосновеността на личния живот от неупълномощено използване на устройства на информационните технологии и за изменението на някои други закони).

Специализиран наказателен съд

Специализираният наказателен съд се произнася по наказателни и други дела съгласно предвиденото в съдопроизводствените правила.

Върховен съд

Върховният съд е компетентен да разглежда:

жалби по общия ред срещу решения на окръжните съдилища и Специализирания наказателен съд, когато това е предвидено в съдопроизводствените правила;

извънредни жалби срещу решения на районните съдилища, окръжните съдилища, Специализирания наказателен съд и срещу своите собствени решения, когато това е предвидено в съдопроизводствените правила;

спорове за компетентност между съдилищата и органите на централната държавна администрация;

въпроси относно отказ от компетентност и поверяване на дело на друг съд, когато това е предвидено в съдопроизводствените правила;

други въпроси, когато закон или международен договор предвижда това.

Върховният съд **анализира съдебните решения** по дела, по които е постановено окончателно решение.

Върховният съд следи за **единното тълкуване и последователното прилагане на законите** и другите актове с общо действие:

чрез процеса си на вземане на решения;

като изготвя становища, с които се цели уеднаквяване на тълкуването на законите и на другите актове с общо действие;

като публикува окончателни съдебни решения от ключово значение в Сборника със становища на Върховния съд и решения на съдилищата на Словашката република.

Връзки по темата

Министерство на правосъдието

Последна актуализация: 27/02/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Финландия

Настоящият раздел Ви предоставя информация относно общите и административните съдилища във Финландия.

Общи и административни съдилища — въведение

Финландските съдилища са разделени на **общи съдилища**, които разглеждат наказателни и граждански дела, **административни съдилища**, които упражняват съдебен контрол върху административните актове, и някои **специализирани съдилища**.

Понятието „**Общи съдилища**“ се използва за обозначаване на съдилищата с обща компетентност. С други думи, те разглеждат правни спорове, които не са от компетентността на други съдилища. Общите съдилища във Финландия включват:

20 **районни съдилища** (*käräjäoikeudet/tingsrätterna*),

5 **апелативни съдилища** (*hovioikeudet/hovrätterna*) и

Върховния съд (*korkein oikeus/högsta domstolen*).

Във Финландия обща компетентност по административни дела имат **административните съдилища** (*hallinto-oikeudet/förvaltningsdomstolarna*).

Административни съдилища с обща компетентност са Върховният административен съд (*korkein hallinto-oikeus/högsta förvaltningsdomstolen*) и областните административни съдилища. Има шест областни административни съдилища, като това са областните съдилища на Хелзинки, Хемеенлина, Източна Финландия, Северна Финландия, Турку и Вааза. Освен това островите Оланд имат отделен административен съд, наречен „Административен съд на Оланд“ (*Ålands förvaltningsdomstol*).

Върховният административен съд е най-висшият съд по административни дела.

Районни съдилища

 Районните съдилища действат като съдилища от първа инстанция. Те разглеждат граждански и наказателни дела и някои дела, завеждани чрез искова молба, например за развод. Понастоящем във Финландия има 20 районни съдилища. Те се различават значително по размер, както от гледна точка на персонала, така и от гледна точка на натовареността си. Ежегодно районните съдилища разглеждат около 550 000 дела (80 000 наказателни дела, 420 000 граждански дела и 50 000 дела, заведени чрез искова молба). Общият брой на служителите в районните съдилища е около 1900 души.

Разпоредбите, с които се регламентират дейността и управлението на районните съдилища, се съдържат в **Закона за съдилищата** (*käräjäoikeuslaki/tingsrättslag*, № 673/2016) и в правилниците за дейността на районните съдилища. Съгласно закона главният съдия в районния съд е също така и административен ръководител на съда.

В районния съд може да работят и непрофесионални съдии, които участват по наказателни дела за по-тежки престъпления и дела, свързани с поземлена собственост. Непрофесионалните съдии се назначават от общинските съвети. Министерството на правосъдието потвърждава броя на непрофесионалните съдии, които следва да бъдат избрани от всяка община. Техните възнаграждения се изплащат от държавния бюджет.

Производство в районните съдилища

Гражданското производство в районния съд протича на два етапа: **досъдебно производство** и **разглеждане в съдебно заседание**. Досъдебното производство започва с представяне на писмени изявления от страните. Дела, отнасящи се до безспорни вземания, често се решават още на този етап. При досъдебното производство има устна фаза, която протича пред един съдия.

Ако на този етап не бъде постигнато споразумение, се насрочва съдебно заседание. Съдебното заседание се води пред един или трима съдии. Когато е възможно, то се провежда непосредствено след досъдебното производство.

По **наказателни дела** съставът на съда зависи от престъплението. Делата за по-леки престъпления се разглеждат от един съдия, а по-тежките престъпления обикновено се разглеждат от състав от един съдия и двама непрофесионални съдии или от трима съдии.

В **наказателното производство** се съблюдават същите принципи като при гражданските дела. Наказателното дело също може да започне с досъдебно производство. Съдът може да поиска от обвиняемия да представи доводите си преди основното съдебно заседание. Производството е устно и решението се основава на фактите и доказателствата, които са представени на съда от страните. Всички доказателства се събират по време на съдебното заседание. По наказателните дела съдебното заседание също се провежда непосредствено след досъдебното производство, когато това е възможно. Съставът на съда не може да бъде променен след започване на съдебната фаза. При определени в закона условия някои наказателни дела могат да се разглеждат по реда на писмено производство, без да се провежда съдебно заседание.

Ако съдът не достигне **консенсус** по решението, се провежда гласуване; всеки член от състава има право на един глас. Когато по гражданско дело има равен брой гласове, гласът на съдията има решаваща тежест; ако става дума за наказателно дело, налага се по-лекото наказание.

Съдебното решение се състои от диспозитив и мотиви. В повечето случаи решението обикновено се произнася в края на съдебното заседание.

При големи или по друга причина сложни дела обаче решението може да бъде постановено до две седмици след съдебното заседание. В този случай страните могат да получат решението в писмен вид от секретариата на съда.

Апелативни съдилища (*hovioikeudet*)

Във Финландия има пет **апелативни съдилища**: Хелзинки, Източна Финландия (в Куопио), Рованиemi, Вааза и Турку.

В качеството си на въззивна инстанция апелативните съдилища разглеждат жалби и възражения срещу решения на районните съдилища. В някои случаи апелативните съдилища могат да действат и като съдилища от първа инстанция. Така например те разглеждат дела, свързани с престъпления по служба, които засягат съдии или старши длъжностни лица на административните съдилища, които са от тяхната компетентност. Всеки апелативен съд отговаря също така за упражняването на надзор над работата на районните съдилища, намиращи се в рамките на неговата юрисдикция, както и за определени въпроси, отнасящи се до управлението на съдилищата, като например даване на становище относно кандидатите за длъжността съдия в районен или апелативен съд, което се представя на Съвета за назначаване в съдебната система.

Апелативният съд трябва да издаде това становище в предвидения от закона състав. Председателят на апелативния съд носи отговорност за работата и продуктивността на съда.

Апелативният съд се разделя на **отделения**. Всяко отделение се състои от ръководител и други съдии. Обикновено делата се разглеждат от тричленен съдийски състав.

Производство пред апелативните съдилища

При някои наказателни и граждански дела апелативният съд трябва да допусне жалбата до разглеждане. Условието за допускането на жалбите до разглеждане са уредени от закона. Разглеждането на делото става или по реда на писмено производство, или в устно съдебно заседание.

Върховен съд (*Korkein oikeus*)

Върховният съд е **най-висшата апелативна инстанция** във Финландия. Той е разделен на състави, при които е налице кворум, ако присъстват петима членове.

За да бъде сезиран Върховния съд, заинтересованата страна трябва да поиска разрешение за обжалване срещу решение на даден съд.

Върховният съд разглежда искането и взема решение относно допустимостта на жалбата в конкретния случай. Решението се взема от **състав**, включващ двама или трима членове. Разрешение за обжалване може да бъде дадено само на основанията, предвидени от закона.

От 1980 г. насам Върховният съд осигурява единството на съдебната практика. На практика решенията на Върховния съд създават правна норма, която другите съдилища трябва да спазват при решаването на подобни дела. Не се изисква разрешение за обжалване за делата, разгледани от апелативния съд като съд от първа инстанция.

Върховният съд се ръководи от **председател**. Другите членове на Върховния съд се наричат съдии от Върховния съд. Докладчици по делата могат да бъдат главният секретар, неговите сътрудници, старши съдебен секретар или младши съдебен секретар.

Наред с осъществяването на правораздавателна дейност, Върховният съд отговаря също така за временното назначаване на съдии в общите съдилища за срок над една година. Той също така дава становища по законопроекти и по молбите за президентско помилване, подадени до президента на Финландия.

Производството пред Върховния съд обикновено е **писмено**, но може да се провеждат и **устни изслушвания**, ако това е необходимо.

Общи административни съдилища

Административни съдилища

Съгласно Конституцията на Финландия законът трябва да бъде безусловно зачитан във всяка публична дейност. Лицата или правните образувания, които считат, че решение на държавен или местен орган по въпрос, който ги засяга, е незаконосъобразно, по принцип могат да обжалват това решение.

Когато публичен орган издава решение, той трябва да предостави информация за реда и условията за неговото обжалване. В редица случаи е възможно първо да се поиска от издаващия административен орган да извърши корекция. Ако страната не бъде удовлетворена, тя може да подаде жалба пред **административен съд**. Съдебните райони на административните съдилища са съобразени с териториалното устройство на областите във Финландия, така че всеки съдебен район обхваща една или няколко области.

След като бъде сезиран административният съд разглежда законосъобразността на обжалваното административно решение. Ако жалбоподателят е неудовлетворен от решението на административния съд, в повечето случаи е възможно да го обжалва пред Върховния административен съд или поне да подаде молба до Върховния административен съд за разрешение за обжалване.

Административните съдилища са регламентирани в Закона за административните съдилища (*hallinto-oikeuslaki/lag om förvaltningsdomstolarna* 430 /1999), Правителственото постановление относно компетентността на административните съдилища (*valtioneuvoston asetus hallinto-oikeuksien*

tuomiopiireistä/statsrådets förordning om förvaltningsdomstolarnas domkretsar 865/2016) и в правилниците за дейността на отделните съдилища. Процесуалните разпоредби, прилагани от административните съдилища, се съдържат в Закона за административното съдопроизводство (*hallintolainkäyttölaki/förvaltningsprocesslag 586/1996*).

Ежегодно в административните съдилища се подават приблизително 20 000 жалби. По-голямата част от делата са образувани по жалби, но административните съдилища разглеждат също и спорове между административни органи и решенията на административните органи, за които е нужно тяхното одобрение. Класификацията в съдебния регистър включва близо 300 различни категории дела, което е показателно за голямото разнообразие от въпроси, разглеждани от административните съдилища. Административните съдилища са общи областни съдилища и по правило разглеждат всички дела от компетентността на административното правосъдие. Има обаче няколко категории дела, които се разглеждат само от определени административни съдилища:

Административният съд на Хелзинки има изключителна компетентност по дела, свързани с данъка върху добавената стойност и митата;

Административният съд на Вааза има изключителна компетентност по дела, свързани с разрешения и принудителни действия съгласно Закона за водите и Закона за опазване на околната среда;

Административният съд на Хемеенлина разглежда всички жалби, свързани със земеделски субсидии, подкрепа за развитие на селските райони и структурна подкрепа за селското стопанство;

Административният съд на Северна Финландия разглежда жалбите по въпроси, свързани със субсидии за отглеждане на северни елени и природосъобразни стопанства, както и по определени въпроси от обхвата на Закона за скотите (*kolttalaki/skottlag 253/1995*).

Административният съд се състои от главния съдия и съдиите от административния съд. Главният съдия ръководи работата на съда и отговаря за неговата ефикасност. За целите на извършваната от него дейност административният съд може да бъде разделен на отделения. Всяко отделение се ръководи от съдия с юридическо образование, който се назначава за ръководител на отделението. Освен съдии, персоналът на административните съдилища включва докладчици по делата и съдебни секретари. В административните съдилища обикновено работят около 550 души.

Състави на административния съд, постановяващи решения

Административните съдилища са колегиални съдилища, при които е налице кворум обикновено при трима присъстващи членове. Членовете на административния съд са главният съдия и съдиите от административния съд. По определени дела, като например по въпроси, свързани с психичното здраве или поемането на грижата за дете, при разглеждането на делото и вземането на решение по него участва и член, който е експерт в съответната област. Делата във връзка със Закона за опазване на околната среда и Закона за водите се разглеждат от съдебен състав, в който участват членове с юридическо образование и експерти в областта на естествените науки или инженерството. Обикновено съдебният състав по такива дела включва четирима членове.

Някои по-лесни дела могат да се разглеждат от административните съдилища и в по-малък състав, при условие че това не поражда риск за правната защита на страните.

Решения по някои посочени в закона жалби могат да бъдат постановени от състав от двама членове, когато въпросът е ясен и не изисква ново тълкуване на закона. Това включва някои жалби, свързани с доходи, недвижими имоти, данъци за превозни средства и строителни разрешения. Ако членовете на двучленния състав не постигнат съгласие относно решението, по делото трябва да се произнесе редовен тричленен състав. Едночленен състав може да разглежда например жалби, свързани с плащания на глоби за паркиране, такси за теглени превозни средства, шофьорски книжки и глоби за градски транспорт. Едночленен състав може да разглежда и всички временни забрани за изпълнение, както и да забранява или да спира принудителното изпълнение на данъци или плащания.

Производство пред административните съдилища

Производствата по делата пред административните съдилища протичат главно в писмен вид, но през последните години все по-често се прибегва и до устни прения и огледи на място. Броят на устните производства се е увеличил значително по делата, свързани със закриване на детето или чужди граждани.

По правило жалбоподателят или ищецът е задължен да представи своите искания и основанията за тях. Административният съд обаче носи *служебно* отговорност за надлежно изясняване на фактите по делото. Съгласно Закона за административното съдопроизводство административният съд трябва да разгледа делото така, че да се осигури безпристрастност, справедливост и надлежно прилагане на процедурата. Административните съдилища се стремят да разглеждат делата по реда на тяхното завеждане. Някои дела обаче подлежат на спешно разглеждане. След сезирането на административния съд докладчикът подготвя делото. Докладчици в административните съдилища могат да бъдат и помощник-съдии и нотариуси, понякога и административни съдии. Докладчикът изисква от съответните административни органи да предоставят всички необходими становища или доклади и отговаря за изслушването на страните.

След завеждане на делото се разглежда дали са спазени изискванията за допустимост, а в случаите на обжалване се изисква органът, издал обжалваното решение, да представи становище и съответните доказателства. След това се изслушват всички други заинтересовани лица и жалбоподателят.

Докладчикът изготвя проект на решение по делото. Съдиите разглеждат документите и проекта на решение, след което делото се решава на заседание на административния съд.

Административният съд взема предвид всички обстоятелства по делото и преценява кои от тях са от значение за решаването му. Ако членовете, които трябва да постановят решението, не постигнат съгласие, се пристъпва към гласуване. Докладчикът има право да изрази особено мнение по делото. След заседанието мотивите за решението могат да бъдат доуточнени и след като решението бъде подписано, то се връчва на страните.

Върховен административен съд (*Korkein hallinto-oikeus*)

 Върховният административен съд е съдът от последна инстанция по административни дела и разполага с най-големи съдебни правомощия по свързани със съдопроизводството въпроси.

Повечето от делата, които се разглеждат от Върховния административен съд, са образувани по жалби срещу решения на други административни съдилища. В някои случаи жалбоподателят трябва да подаде първо молба за разрешение за обжалване до Върховния административен съд. Във Финландия могат да се обжалват и решения на правителството или на даден министър, т.е. на органите, съставляващи най-висшата изпълнителна власт.

Върховният административен съд може също така да дава становища и да внася предложения по законодателни въпроси. Освен това той упражнява контрол за спазването на съдопроизводствените правила от неговата компетентност. Негово задължение е да гарантира, че административната съдебна система е хармонизирана и ефективна. Върховният административен съд отговаря и за временното назначаване на съдии в административния съд за срок над една година.

Дейността на Върховния административен съд се ръководи от неговия председател. Останалите членове на Върховния административен съд се наричат съдии от Върховния административен съд (*hallintoneuvos/förvaltningsråd*). Техният брой е около двадесет. Освен това във Върховния

административен съд работят около 50 докладчици и също такъв брой други служители. Върховният административен съд е разделен на състави. Персоналът се ръководи от главния секретар.

Ежегодно във Върховния административен съд се подават около 6 000 жалби. Делата, заведени пред Върховния административен съд, обикновено се разглеждат от петчленен съдийски състав. Отказ за даване на разрешение за обжалване може да бъде даден от състав от трима съдии. При дела по Закона за водите и Закона за опазване на околната среда, както и по дела, отнасящи се до някои права на интелектуална собственост, като например патенти, съставът включва членове с юридическо образование и двама членове експерти на половин работен ден. Членовете експерти са със статут на независими съдии. Във Върховния административен съд разглеждането на делата става предимно чрез писмена процедура; годишният брой на устните изслушвания и огледите на място е по-малко от десет.

Бази данни и уебсайтове с правна информация

Название на базата данни

[Уебсайт на Finlex](#)

[Уебсайт на финландската съдебна система](#)

Безплатен ли е достъпът до уебсайта или базата данни?

Да, достъпът е **безплатен**.

На уебсайта [Oikeus.fi](#) се съдържа информация относно съдебната система на Финландия. Това е централизирана онлайн услуга за тези, които търсят информация за съдилищата, прокурорите, съдебните изпълнители, бюрата за правна помощ и други публични органи, действащи в областта на правораздаването във Финландия.

В него е включена например най-новата съдебна практика на апелативните и административните съдилища. По-подробни бази данни относно Върховния съд, апелативните съдилища, административните съдилища и специализираните съдилища може да бъде намерена чрез безплатната [услуга Finlex](#), поддържана от Министерството на правосъдието на Финландия.

Последна актуализация: 19/05/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Швеция

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на обикновените съдилища в Швеция.

Обикновени съдилища — въведение

Общите съдилища разглеждат наказателни и граждански дела. Те са организирани в **тристепена система**:

Районни съдилища ([Tingsrätt](#))

Апелативни съдилища ([Hovrätt](#)) и

<http://www.hogstaforvaltningsdomstolen.se/> [Върховният съд \(Högsta domstolen\)](#).

Общите административни съдилища разглеждат дела, свързани с публичната администрация. Те са организирани в тристепена система:

Окръжни административни съдилища ([Förvaltningsrätt](#))

Административни апелативни съдилища ([Kammarrätt](#)) и

[Върховен административен съд \(Högsta förvaltningsdomstolen\)](#)

Освен това съществуват няколко специални съдилища и трибунали за гледане на специфични видове дела и въпроси, като [Трудовия съд \(Arbetsdomstolen\)](#) и [Търговския съд \(Marknadsdomstolen\)](#).

Последна актуализация: 09/11/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Англия и Уелс

Настоящата страница Ви предоставя информация за обикновените съдилища в Англия и Уелс.

Организацията на различните съдилища в Англия и Уелс е представена по-долу. Може да намерите повече подробности на уебсайта на [Съдебната служба на Нейно величество \(Her Majesty's Courts and Tribunals Service\)](#), която администрира и поддържа всички съдилища с изключение на Върховния съд.

Върховен съд (Supreme Court)

На 1 октомври 2009 г. [Върховният съд на Обединеното кралство \(Supreme Court of the United Kingdom\)](#) пое компетентността на Апелативната комисия на Камарата на лордовете (Appellate Committee of the House of Lords). Освен това Върховният съд пое функциите, възложени на Юридическата комисия на Тайния съвет (Judicial Committee of the Privy Council) (най-висшия апелативен съд в няколко независими страни от Британската общност, отвъдморски територии на Обединеното кралство и територии, зависими от Британската корона).

Върховният съд е **апелативният съд от последна инстанция** в Обединеното кралство както за наказателни, така и за граждански дела, макар че наказателни дела от Шотландия не могат да бъдат обжалвани пред Върховния съд. Обикновено разрешение за отнасяне на дело за обжалване пред Върховния съд се предоставя единствено ако то съдържа правни аспекти от обществено значение.

Апелативен съд (Court of Appeal)

Апелативният съд е разделен на две отделения: наказателно и гражданско, и обикновено заседава в Лондон.

Наказателното отделение (Criminal Division), ръководено от **главния съдия (Lord Chief Justice)**, разглежда жалби срещу осъждания и присъди на лица, признати за виновни и осъдени от Кралския съд (Crown Court). Наказателното отделение на Апелативния съд има право да отмени или потвърди осъдителна присъда, да нареди провеждане на повторен съдебен процес и, при обжалване на присъди, да промени продължителността на присъдата (но не и да я увеличава). При все това, в случай че [главният прокурор \(attorney general\)](#) отнесе дело пред Апелативния съд, съдът има право да увеличи присъдата, ако я сметне за неоправдано снизходителна.

Съдът има и по-широкообхватна компетентност да разглежда специфични обжалвания (ad hoc appeals), например обжалвания, отнасящи се до ограничение за отразяване или обществен достъп, обжалвания срещу съдебни решения в противоречие с исканото от прокуратурата и различни случаи на обжалване по Закона за доходите от престъпна дейност от 2002 г. (Proceeds of Crime Act 2002). Освен това съдът се занимава и с обжалвания по дела от военния съд.

Обикновено в наказателното отделение на Апелативния съд заседават трима съдии, но съдът излиза само с едно решение (мнение на мнозинството).

Гражданското отделение (Civil Division) на Апелативния съд се ръководи от **Председателя на Апелативния съд (Master of the Rolls)**. Съдът разглежда обжалвания предимно срещу решения на Висшия съд (High Court) (включително Финансовото отделение (Chancery Division), Отделението на кралската скамейка (Queen's Bench Division) и Семейното отделение (Family Division)) и на окръжните съдилища в Англия и Уелс, както и на определени трибунали. Обикновено заседават трима съдии (Lord Justices), като формират състав. При определяне на своето решение съдиите могат да издават всякаква заповед, която по тяхна преценка е трябвало да бъде издадена в съда, от който е било отнесено делото. В някои случаи се определя провеждане на повторен процес.

В Апелативния съд рядко се изслушват свидетели. Решенията обикновено се основават на документи, протоколи от предишни заседания и на доводите на адвокатите, представляващи страните.

Висш съд (High Court)

Висшият съд се намира в Лондон, но дела може да се гледат и в други части на Англия и Уелс. Висшият съд може да разглежда почти всяко гражданско дело — въпреки че на практика той се занимава предимно с по-големите или по-сложните дела. Организацията на съда включва три отделения:

Отделението на кралската скамейка (Queen's Bench Division) е най-голямото от трите и се занимава с широк кръг от гражданскоправни въпроси. Те може да включват дела за обезщетение на вреди вследствие на нарушение на договор, непозволено увреждане, клевета, търговски спорове, дела в сферата на технологиите и строителството и военноморски дела (граждански дела, свързани с кораби, например сблъскване, повреда на товар и изваждане на потънали плавателни съдове).

Финансовото отделение (Chancery Division) се занимава конкретно с имуществени въпроси, включително с разпореждане със собственост на починали лица, тълкуване на завещания, патенти и интелектуална собственост, несъстоятелност и спорове по отношение на дружества и партньорства.

Семейното отделение (Family Division) се занимава с редица от по-сложните бракоразводни дела и свързаните с тях финансови и семейни въпроси. Отделението разглежда дела, които се отнасят до деца (по-конкретно случаите на настойничество, осиновяване и отвлечане на деца), дела от списъка с делата на Опекуния съд (Court of Protection), и дела, свързани с медицинско лечение на деца в рамките на специфичната компетентност на съда.

Административен съд (Administrative Court)

Дейността на Административния съд е разнообразна и включва **административно-правна компетентност** в Англия и Уелс и **надзорна компетентност** по отношение на съдилища и трибунали от по-ниска инстанция.

Надзорната компетентност, упражнявана основно чрез процедурата по **съдебен контрол**, включва лица или органи, изпълняващи публичноправни функции. Целта на съдебния контрол е да се гарантира надлежността и законосъобразността на взетите от тези органи или лица решения, както и че те не превишават правомощията, предоставени им от Парламента.

Други въпроси, с които се занимава Административният съд, включват определени **законови обжалвания и заявления**:

Правото, предоставено от определени закони, да се оспорват решения на министри, местните власти, трибунали

Заявления съгласно Закона за националността, имиграцията и правото на убежище от 2002 г. (Nationality, Immigration and Asylum Act 2002)

Обжалвания чрез заведени дела срещу определени решения на магистратски съдилища и Кралския съд (Crown Court)

Заявления за завеждане пред съдия за установяване на законността на задържане под стража (habeas corpus)

Заявления, отнасящи се до задържане под стража за неуважение към съда

Заявления, отнасящи се до лица, които съзнателно завеждат неоснователни съдебни искове (vexatious litigants)

Заявления съгласно Закона за съдебните лекари от 1988 г. (the Coroners Act 1988)

Различни заявления, внесени съгласно Закона за защита от тероризъм, приходи от престъпна дейност и трафик на наркотици (Prevention of Terrorism, Proceeds of Crime, Drugs Trafficking Act) и Закона за наказателно правосъдие (Criminal Justice Act).

През 2009 г. бяха открити регионални офиси на Административния съд в Бирмингам, Кардиф, Лийдс и Манчестър, което дава възможност на ищците/заявителите да подават определени видове заявления по-близо до района, с който имат най-близка връзка. Нов регионален офис отвори врати в Бристол през ноември 2012 г.

Дивизионни съдилища към Висшия съд (Divisional courts)

Определени **обжалвания от съдилища от по-ниска инстанция** се разглеждат от дивизионните съдилища (т.е. съд, който се състои от поне двама съдии) към Висшия съд.

Обжалвания от окръжни съдилища по отношение на компетентността на Финансовото отделение и Отделението на кралската скамейка се разглеждат от съответните дивизионни съдилища.

Дивизионните съдилища към Отделението на кралската скамейка разглеждат, наред с други въпроси, обжалвания на правно основание на решения на магистратските съдилища и Кралския съд (освен в случаите, когато Кралският съд се занимава с въпрос по предявяване на обвинение).

Дивизионните съдилища от Семейното отделение разглеждат обжалвания срещу решения по семейни въпроси, взети от магистратски съдилища.

Окръжни съдилища (County courts)

Окръжните съдилища разглеждат по-голямата част от **гражданските дела** в Англия и Уелс. Казано по-просто, гражданските дела с по-ниска степен на сложност се гледат от окръжни съдилища, а по-сложните дела — от Висшия съд. Повечето от делата, които се разглеждат от окръжните съдилища, се отнасят до събиране на дългове. Въпреки това в окръжните съдилища се разглеждат и въпроси, отнасящи се до възстановяване на владение върху имущество (например при прекъсване на ипотечни вноски), искове за телесна повреда или за причиняване на вреда поради небрежност и дела във връзка с несъстоятелност. Някои окръжни съдилища изпълняват и функцията на окръжни подразделения на Висшия съд, в които може да се разглеждат дела от компетентността на Висшия съд. Освен това някои от тях разполагат със специализирана компетентност, която им позволява да разглеждат не толкова сложни дела, които в противен случай биха се разглеждали във Висшия съд.

Искове за дължими суми или обезщетения в размер под 5000 £ обикновено се разглеждат чрез **специална процедура за искове с малък материален интерес**. Тя е предвидена за осигуряването на евтин и необременен от формалности начин на уреждане на спорове без необходимост от прибегване до услугите на адвокат. В такива дела съдията може да поеме ролята на разпитващ и да помогне както на ищеца, така и на ответника, да разяснят своите доводи. Окръжните съдилища предлагат и вътрешна услуга по медиация при искове с малък материален интерес, макар че по отношение на останалите искове е на разположение и външна медиация.

Окръжните съдилища разглеждат и **семеини дела**, което включва развод, въпроси, свързани с деца, например местожителство, дела за отглеждане и осиновяване. Част от семейните дела са сложни и може да бъдат разглеждани от Висшия съд. В централната част на Лондон всички

семејни дела се разгледаат од главниот одел за граѓанско състояние към Семейното отделение, а не от местните окръжни съдилища. Семейна медиация се предлага от Службата за детска и семејна съдебна консултација и подкрепа (Children and Family Court Advisory and Support Service, CAFCASS).

Кралски съд (Crown Court)

Кралският съд е национален съд, който заседава в различни центрове в Англия и Уелс. Той разглежда всички **сериозни наказателни дела**, постъпили от магистратските съдилища. Подлежащите на процес дела се гледат от съдия и съдебен състав от 12 съдебни заседатели, които са представители на обществеността.

В някои случаи съдебни заседатели са необходими и по граждански дела (например клеветата и искиве срещу полицията за злонамерено съдебно преследване), макар това да не се случва често. В такива случаи съдебният процес се провежда във Висшия съд или в окръжен съд. Кралският съд изпълнява ролята и на апелативен съд за дела, които се гледат от магистрати в магистратските съдилища.

Магистратски съдилища (Magistrates' courts)

Магистратските съдилища се занимават основно с въпроси от **наказателен характер**; повечето наказателни дела се разглеждат от магистратските съдилища. По-сериозните престъпления се отнасят към Кралския съд за провеждане на съдебен процес. В магистратските съдилища се разглеждат и **някои граждански дела**, включително въпроси от семейното право; събиране на определени видове задължения, като например общински данъци; лицензионни въпроси (като лицензи за алкохол), нарушения на условията на лицензи или на съдебни разпореждания, както и въпроси, засягащи залагания и хазартни игри.

Повечето от делата в магистратските съдилища се разглеждат от **непрофесионални магистрати** (известни още като мирови съдии или JP (justices of the peace)). Непрофесионалните магистрати не притежават правна подготовка. Те обикновено заседават в състав от трима души и получават консултација по правни въпроси от съдебни секретари с правна квалификация. Въпросите с по-висока степен на сложност пред магистратските съдилища се разглеждат от представители на професионалната съдебна система, известни като окръжни съдии (в магистратските съдилища), които работят на пълно работно време. Заместник-окръжните съдии (в магистратските съдилища) работят на непълно работно време. Магистратските съдилища разполагат с правомощия да налагат глоби и да задържат (за ограничен период) лица, които са осъдени за престъпления — съответно някои от делата биват отнасяни пред Кралския съд за издаване на присъда.

Определени магистратски съдилища са известни като „младежки съдилища“ или „съдилища за производства по семејни дела“. Те са съставени от магистрати със специална подготовка и в тях се разглеждат съответно повдигнати обвинения и подадени заявления, касаещи деца и младежи, или семејни дела.

Полезни връзки

 [Съдебна служба на Нейно величество \(Her Majesty's Courts and Tribunals Service\)](#)

Последна актуализација: 28/05/2020

Версията на националниот език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисија. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисија не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Северна Ирландия

Настоящата страница ви предоставя обща информация за различните видове съдилища в Северна Ирландия.

Обикновени съдилища – въведение

По-долу е представена организацията на различните съдилища в Северна Ирландия:

Върховен съд (Supreme Court)

През 2009 г. новият **Върховен съд на Обединеното кралство (Supreme Court of the United Kingdom)** пое компетентността на Апелативната комисија на Камарата на лордовете (*Appellate Committee of the House of Lords*). Наред с това той пое функциите, възложени дотогава на Съдебната комисија на Тайния съвет (*Judicial Committee of the Privy Council*), която е най-висшият апелативен съд в няколко от независимите страни от Британската общност, в отвъдморските територии на Обединеното кралство и в териториите, зависими от Британската корона.

Върховният съд е **последна инстанция** в Обединеното кралство както за наказателни, така и за граждански дела, макар че наказателните дела, постановени в Шотландия, не могат да бъдат обжалвани пред него. Разрешение за обжалване на решението по дадено дело пред Върховния съд обикновено се дава само ако са налице основания, които са от обществено значение.

Апелативен съд (Court of Appeal)

Апелативният съд в Северна Ирландия се намира в Кралската съдебна палата в Белфаст. Той разглежда жалби срещу решения по наказателни дела, постановени от Кралския съд (*Crown Court*), и жалби срещу решения по граждански дела, постановени от Висшия съд (*High Court*).

Висш съд (High Court)

Висшият съд в Белфаст се занимава с граждански дела, разглежда жалби по наказателни дела и разполага с правомощия да преглежда действията на лица или организации, за да гарантира, че предприетите от тях действия са законосъобразни и правилни. Висшият съд обикновено се занимава с делата, ако цената на иска надвишава 30 000 GBP. В някои случаи дело с цена на иска над 30 000 GBP може да бъде изпратено от Висшия съд към окръжния съд, както и дело с цена на иска под 30 000 GBP може да бъде прехвърлено от окръжния съд към Висшия съд. Във Висшия съд има три отделения:

Семејно отделение (Family Division): Семейното отделение се занимава със сложни бракоразводни дела, с дела, свързани с настояничество, осиновяване, домашно насилие и други подобни дела. Отделението разглежда също така жалби срещу решения по брачни дела, постановени от магистратски и окръжни съдилища, дела на хора, страдащи от психични заболявания, и по-прости наследствени дела.

Отделение на кралската скамейка (Queens Bench Division): Отделението на кралската скамейка разглежда големите и/или сложни искиве за обезщетение. То разглежда също така ограничен брой жалби срещу решения на магистратските съдилища или Кралските съдилища, преглежда действията на организации, за да провери дали предприетите от тях действия са законосъобразни, и разглежда искиве за обида и клеветата.

Канцлерско отделение (Chancery Division): Канцлерското отделение се занимава с дела за доверителна собственост (*trust*), оспорени завещания, ликвидирани дружества, несъстоятелност, ипотеки, благотворителна дейност, дела за оспорени доходи (обикновено във връзка с подоходен данък) и др.

Кралски съд (Crown Court)

Кралските съдилища се занимават със следните видове дела:

дела за по-тежки престъпления, които разглеждат от съдия, а в повечето случаи и от съдебни заседатели;

дела, по които магистратските съдилища са постановили осъдителна присъда и които са отнесени към кралския съд за определяне на наказание.

Наказанията лишаване от свобода и глоба, налагани от кралските съдилища, са по-тежки от тези, налагани от магистратските съдилища.

Окръжен съд (County Court)

Окръжните съдилища се занимават с граждански дела, като последните се разглеждат от съдия или районен съдия. Окръжният съд обикновено разглежда дела с цена на иска под 30 000 GBP (или 45 000 GBP при дела, свързани с ценни книжа). Делата с по-голяма цена на иска се разглеждат във Висшия съд — вж. изложената по-горе информация. Всички искове, произтичащи от регулирани кредитни споразумения, трябва да се предявяват пред окръжния съд, независимо от цената на иска.

Примери за дела, с които се занимава окръжният съд:

Окръжните съдилища имат компетентност да разглеждат широк диапазон от дела, но най-често срещаните от тях са:

спорове между наемодател и наемател: например за владение (извеждане на наемател от имота), неплатени наеми, ремонтни дейности; потребителски спорове: например дефектни стоки или услуги;

искове за телесни повреди (телесни повреди в резултат от небрежност): например транспортни произшествия, телесни повреди вследствие на пропадания в дупки в пътната настилка, трудови злополуки;

бракоразводни дела, при които ответникът няма възражения срещу развода. Такива дела могат да се разглеждат само от някои окръжни съдилища;

дела за дискриминация, основана на раса и пол;

проблеми, свързани с дългове: например кредитор, който се опитва да събере дължимите му суми;

проблеми, свързани с трудови правоотношения: например дължими надници или заплати или заплащане вместо предизвестие;

жалби срещу решения на магистратските съдилища, които се разглеждат от съдия (и поне двама непрофесионални магистрати, ако ответникът е непълнолетно лице).

Дела по искове с малък материален интерес

Делата по искове с малък материален интерес също се разглеждат от окръжните съдилища. По правило искът с малък материален интерес представлява иск, чиято цена не превишава 3 000 GBP.

Магистратски съдилища (Magistrates' Courts)

Магистратските съдилища са компетентни да разглеждат наказателни и някои граждански дела. Делата се разглеждат от районен съдия (магистратски съд).

Наказателни дела в магистратските съдилища

Магистратските съдилища са компетентни да разглеждат наказателни дела, при които ответникът няма право делото му да бъде разглеждано с участието на съдебни заседатели. Тези престъпления се преследват по реда на съкратената процедура. Престъпленията, преследвани по реда на съкратената процедура, се наказват с лишаване от свобода до шест месеца и/или глоба до 5 000 GBP.

Магистратските съдилища разглеждат също така дела за престъпления, при които ответникът може да избере дали делото му да бъде разглеждано с участието на съдебни заседатели, но той е решил делото да бъде гледано от магистратския съд. Ако ответникът избере разглеждане на делото му с участието на съдебни заседатели, делото се прехвърля на кралския съд.

Съд за непълнолетни лица (Youth court)

Съдът за непълнолетни лица се занимава с младежи, които са извършили престъпления и са на възраст между 10 и 17 години. Съдът за непълнолетни лица е част от магистратския съд като делата се разглеждат от районен съдия (от магистратския съд) и двама специално обучени непрофесионални магистрати. Ако непълнолетно лице е обвинено в извършването на много тежко престъпление, — т.е. такова, за което, ако е извършено от пълнолетно лице, се предвижда наказание лишаване от свобода за не по-малко от 14 години — съдът за непълнолетни лица може да предаде делото за разглеждане от кралския съд.

Граждански дела в магистратските съдилища

Магистратските съдилища се занимават с ограничен брой граждански дела, а именно:

дела във връзка с някои гражданскоправни задължения: свързани например с неизплатени задължения за подоходен данък, неплатени вноски за социално осигуряване, неизплатени задължения по ДДС, такси;

дела за лицензии: свързани например с предоставяне, подновяване или отнемане на лицензии за питейни заведения и клубове;

някои семейноправни дела: свързани например с издръжка и отстраняване на брачния партньор от семейното жилище;

дела, свързани с благосъстоянието на децата, например за издаване на съдебни заповеди за полагане на грижи или осъществяване на надзор от органи на местната власт, производства за осиновяване и съдебни заповеди за определяне на местожителство на децата.

Съдилища на коронерите (Coroners' Courts)

Разследват обстоятелствата около случаи на внезапна, насилствена или неестествена смърт.

Връзки по темата

[Съдебна служба на Северна Ирландия](#)

Последна актуализация: 16/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Национални обикновени съдилища - Шотландия

Тази страница ви предоставя въведение в обикновените съдилища в юрисдикцията на Шотландия в Обединеното кралство.

Върховният съд по граждански дела (Court of Session), Върховният съд по правораздаване (High Court of Justiciary), шерифските съдилища (Sheriff Courts) и мировите съдилища (Justice of the Peace Courts) се административат от Съдебната служба на Шотландия ([Scottish Courts and Tribunals Service](#)), която е независим орган, оглавяван от Председателя на Върховния съд по граждански дела (Lord President), най-високопоставеният съдия в Шотландия.

Върховни съдилища в Шотландия

Върховните съдилища в Шотландия са Върховният съд по граждански дела и Върховният съд по правораздаване (High Court of Justiciary).

Върховен съд по граждански дела (Court of Session)

Върховният съд по граждански дела е върховният граждански съд в Шотландия. Той се помещава в сградата на парламента в Единбург. Съдът заседава като въззивен съд, а също и като граждански съд, който урежда спорове, включително по искове за неудовлетворени вземания, искове за вреди, семейноправни и търговски искове.

Върховен съд по правораздаване (High Court of Judiciary)

Върховният съд по правораздаване разглежда обжалвания по наказателни дела, възникнали по сериозни въпроси и наказателни дела за тежки престъпления. Производствата се провеждат пред съдия и съдебни заседатели.

Когато разглежда жалби съдът заседава в Единбург. За останалите дела седалището на съда е в Единбург, Глазгоу и Абърдийн, но производствата се провеждат и в градове на цялата територия на Шотландия.

Шерифски съдилища (Sheriff Courts)

За целите на правораздаването Шотландия е разделена на шест района, наричани шерифства (Sheriffdoms). Всяко шерифство има главен шериф (Sheriff Principal), който, освен че разглежда обжалвания по граждански дела в ролята си на апелативни шерифи (appeal Sheriffs), отговаря за ефикасното функциониране на шерифските съдилища.

В тези шерифства има общо 39 шерифски съдилища, които се различават по мащаб и предназначение, но всички имат еднаква цел.

Делата се разглеждат от съдия, наречен шериф (Sheriff). Работата на шерифските съдилища може да бъде разделена на три основни категории — граждански дела, наказателни дела и дела за наследство. Тя се администрира от секретарите на местните шерифски съдилища и техните служители.

Помощник-шерифите (Summary Sheriffs) имат правомощия да изпълняват някои от задълженията на шерифа както в наказателното, така и в гражданското производство.

Освен това в Единбург заседава има нов съд, разглеждащ дела, свързани с телесни повреди (The Personal Injury Court), който има юрисдикция за цяла Шотландия.

Гражданският Шерифски апелативен съд (Sheriff Appeal Court) предвижда да заседава в състави от един или трима шерифи по граждански жалби, по дела, разглеждани от шерифските съдилища (Sheriff Courts).

Наказателният Шерифски апелативен съд (Sheriff Appeal Court) разглежда жалби по наказателни производства срещу решения на шерифите и мировите съдии. Той също така разглежда всички жалби срещу решения във връзка с освобождаване под гаранция, постановени в шерифските и мировите съдилища.

Граждански дела

Повечето граждански дела са свързани със спорове между физически или юридически лица. В шерифските съдилища се разглеждат три различни вида дела:

Производства по общия ред, при които се разглеждат главно дела по бракоразводни иски, иски, свързани с деца, спорове за собственост и иски за недовлетворени вземания/искове за вреди, надвишаващи 5 000 GBP. С изключение на семейните иски (освен ако единствените поискани наказания са достатъчни) иски от 100,000 GBP или такива могат да бъдат предявявани само в Шерифския съд.

Иски с малък материален интерес, които използват опростена процедура, отнасяща се главно до спорове за просрочени задължения за наем на социални жилища и вреди, произтичащи от телесни повреди с парична стойност от 5 000 GBP или по-малко.

Обикновена процедура, която се отнася до иски с парична стойност от 5 000 GBP или по-малко, които търсят плащане, доставка или възстановяване на собственост върху движимо имущество или нареждане за друго лице да извърши нещо конкретно.

Освен това в шерифските съдилища се разглеждат много други граждански иски и процедури, включително:

осиновяване на деца,

ликвидация на дружества,

разследвания по произшествия с фатален край,

несъстоятелност.

Наказателни дела

Наказателните дела в шерифските съдилища могат да бъдат разглеждани по реда на обикновено или съкратено производство. Прокурорът (Procurator Fiscal) решава по реда на кое производство следва да се разглежда всеки отделен случай.

Производство по общия ред (solemn procedure) се прилага по дела за престъпления с висока степен на обществена опасност, при които обвинението може да доведе до присъда, надвишаваща дванадесет месеца лишаване от свобода или неограничена по размер глоба.

Производствата се провеждат пред шериф, заседаващ заедно със съдебни заседатели.

Съкратеното производство (summary procedure) се прилага за престъпления с по-ниска степен на обществена опасност, при които шерифът разглежда делото без съдебни заседатели. Въпреки че правомощията на шерифа за произнасяне на присъда са ограничени до дванадесет месеца лишаване от свобода, има случаи, при които този срок може да бъде по-голям.

Дейности по дела за наследство

Дейностите по дела за наследство са свързани главно с разпореждането с имущество на починали лица. Правомощието, предоставено от съда, за да се позволи на изпълнителя да събере и разпредели имуществото, се нарича „потвърждаване“ (confirmation). Това правомощие се предоставя само след като в съда бъде депозиран опис на имуществото на починалия.

Ако наследството има брутна стойност, която не надвишава 36 000 GBP, то се категоризира като „малко наследство“ и лицето, което иска потвърждаване, ще получи помощ за попълването на съответния формуляр от служителите в службата на секретаря към местния шерифски съд.

Ако стойността на наследството надвишава 36 000 GBP, лицето, което иска потвърждаване, ще бъде посъветвано да се консултира с адвокат (solicitor).

Мирови съдилища

Мировият съд е непрофесионален съд, в който мировият съдия, който не е юридически правоспособен, заседава с юридически правоспособен секретар (clerk). Секретарят предоставя съвети на съда по процесуални и материалноправни въпроси. Съдът разглежда най-вече наказателни дела за престъпления с по-ниска степен на обществена опасност по реда на съкратеното производство. Максималният размер на наказанието, което може да наложи мировият съдия, е 60 дни лишаване от свобода или глоба, която не надвишава 2 500 GBP.

Секретарят в шерифския съд (the sheriff clerk) отговаря за всички административни дейности в шерифските и мировите съдилища, включително: заповеди за събиране на глоби и обезщетения

издаване на преписи на съдебни заповеди, например отнасящи се до освобождаване под гаранция или заповеди за ограничаване на свободата. призоваване и ръководене на съдебните заседатели.

По-подробна информация относно съдилищата в Шотландия може да бъде намерена на уебсайта на [Съдебната служба на Шотландия \(Scottish Court and Tribunals Service\)](#).

Връзки по темата

[Съдебна служба на Шотландия \(Scottish Courts and Tribunals Service\)](#)

Последна актуализация: 28/05/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.